

بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران این شماره: سمیرا باباجهدانصاری، آزاده حاجی غلامی،
امیرسجاد دبیریان، مریم علئی، میثم قهوه چیان، داود کنشلو و
لیلا محمدی
و با تشکر از شعبه استان مرکزی ایکننا

ویژه نامه چهاردهمین همایش بین المللی بانوان قرآن پژوه

سال نهم - اسفندماه ۹۴ - شماره ۱۲۱

مدیر مسئول: حمید صابر فرزام

سر دبیر: حمید رضا یونسی

مدیر اجرایی: محمد حاتمی

دبیر تحریریه: صدیقه صادقی

مدیر هنری: زهرا شیرخان زاده

عکس: علی مختاری، حسن آقامحمدی، سید محمد نمازی،

مجید فراهانی، محمد نجفی و مهدیه کرمانی

برگزارکنندگان

۹	تأثیر پیدا و ناپیدای همایش
۱۰	حفظ تشکل بانوان
۱۲	پیامی از غیب
۱۲	حمایت از ترجمه و چاپ تفاسیر قرآن
۱۴	بازتاب کم تاریخی
۱۴	اهتمام رسانه‌ها
۱۶	فرصت بیان نظرات
۱۶	معرفی به عنوان نخبه قرآنی
۱۸	پاسداشت ثقلین
۲۰	پندی برای ارتقای جایگاه
۲۰	ارتقای فرهنگ شهری
۲۲	نزدیک به استجابت دعا
۲۴	عنایت ثامن الحجج (ع)
۲۴	حاملان نور هدایت

نگاهی به ادوار قبل

۲۷	آثار خلوص نیت
۳۲	

پژوهشگران

۳۳	رفع تبعیض در محیط‌های علمی
۳۴	مناطق محروم فراموش نشود
۳۴	ساماندهی فعالیت بانوان قرآنی
۳۶	تغییری برای تبیینی بهتر
۳۸	دعوت از همه اقشار
۳۸	امیدآفرینی برای دیگران
۴۰	

مدیران و مربیان

۴۳	حمایت دائمی از بانوان قرآنی
۴۴	مربی و مرتل نابینا
۴۴	دغدغه‌ام خوشبختی جوانان
۴۶	تکریمی ارزشمند و اثرگذار
۴۸	تجلیل از بانوان شهرستان‌ها
۴۸	راه‌های ترویج قرآن و معارف اهل بیت (ع)
۵۰	تشکیل مجمعی برای انتقال تجارب
۵۰	وظیفه‌ام سنگین تر شد

هنرمندان

۵۳	قلم‌زن مروج قرآن
۵۴	اثر قرآن در ماندگاری هنر
۵۶	آرامش در هنر قرآنی
۵۶	همدلی میان مدیران فرهنگی
۵۸	

بانوان تحصیل کرده و خوش فکر، با استعداد، خوش قلم و خوش قریحه کم نداریم؛ امروز در کشور ما بحمد الله خیلی زیاد است. بیچ وقت در تاریخ کشور ما این همه زن تحصیل کرده و فرزانه، نه در محیط های حوزوی، نه در محیط های دانشگاهی نداشتیم. این ها به برکت اسلام و به برکت جمهوری اسلامی است و به برکت همان نگاه روشن امام (ره) به مسئله زن است.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان برگزیده کشور ۱۳۰۱/۰۱/۹۳

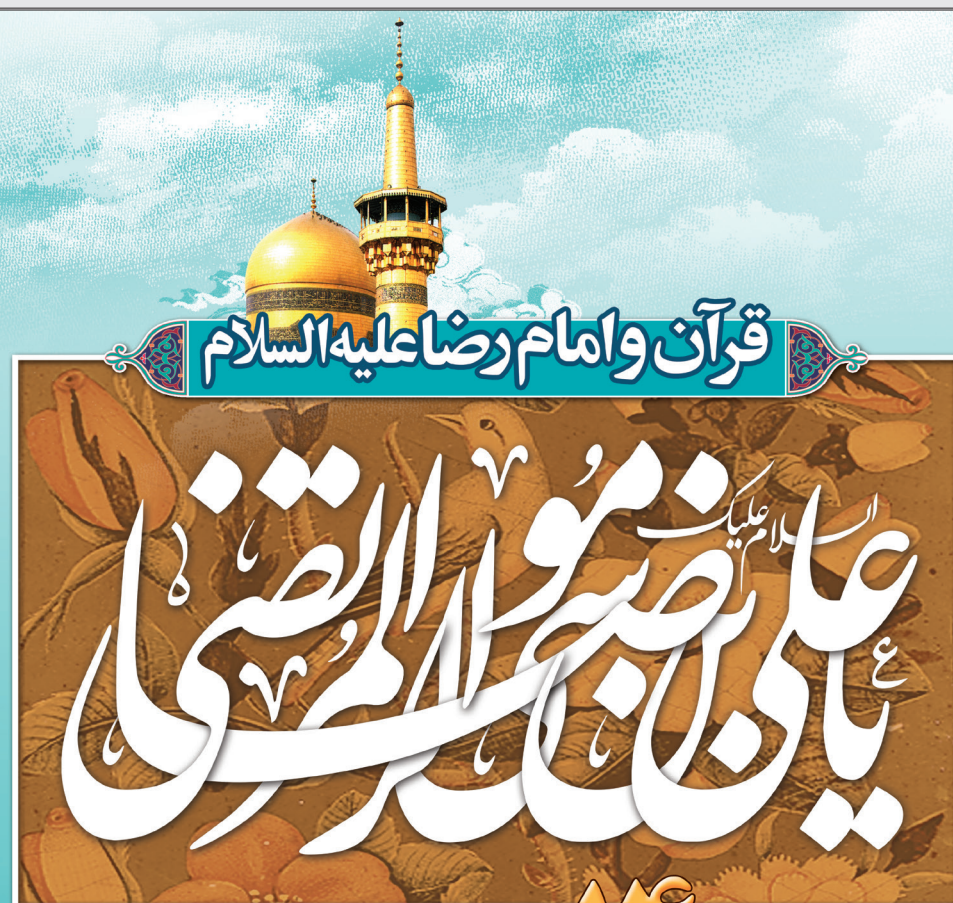

اگر قرآن و اسلام آن طور که هست به دنیا عرضه شود، همه مشغول هستند. انحرافات برای این است که اسلام را شناخته اند.
فرازی از بیانات امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه)

ویژه نامه

بانوان
قرآن پژوه

پایان صحیح المصطفیٰ

همایش بین المللی

بانوان قرآن پژوه

تجلیل و تکریم از چهره‌های شاخص و ممتاز پژوهش و هنر

14th International Congress of Women
Quran Researchers

اسفند ماه ۱۳۹۴ | سالن همایش‌های برج میلاد

سخن نخست

قرآن، میان مسلمانان جهان با هر نژاد، مذهب، گرایش و سلیقه‌ای، مشترک بوده و بهترین راه برای دستیابی بشر به سعادت، تمسک به قرآن مجید است، همانطور که در آیه ۱۰۱ سوره مبارکه آل عمران می‌خوانیم «وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ». پناه بردن به مصحف شریف، عامل ارتقاء و تعالی روح و عظمت شخصیت انسان‌هاست و در جوامع اسلامی، بهترین محور برادری، وحدت، همبستگی، اتحاد و مبارزه با هر گونه تفرقه است. هر گونه بهره‌برداری و محوریت‌بخشی از قرآن به هر شکلی در روایات و آیات، بارها و بارها توصیه شده است. همچنین قرآن، مردم را به تفکر و تأمل در وضع اسفناک تفرقه‌آمیز گذشته و اتحاد و برادری که به برکت نعمت حضرت حق دریافت کرده‌اند، دعوت می‌کند، آنجا که می‌فرماید «وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا».

بر این اساس هر حرکتی که در جهت احیاء و بیرون آوردن قرآن از مهجوریت باشد، قابل تقدیر و ستایش است. کشورمان نیز پس از انقلاب اسلامی، رویکرد بسیار مثبتی به تمامی ابعاد قرآن داشته است، به گونه‌ای که از ابتدا، نهضت قرآنی را با برپایی دوره‌های گوناگون و متعدد آموزش قرائت، مفاهیم و تفسیر و... قرآن آغاز کرده و این رویه را تا پایه‌ریزی و راه‌اندازی مراکز تخصصی و گسترش مؤسسات قرآنی در سطح وسیع ادامه داده است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سلسله‌ای از فعالیت‌های قرآنی در کشور ما اجرا شد که برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه از جمله این موارد به شمار می‌آید. بانوانی که نیمی از پیکره

بشریت را تشکیل می‌دهند و مورد توجه اسلام و قرآن هستند و اهتمام خوبی به مسائل قرآنی در طول سال‌های گذشته از خود نشان داده‌اند. لذا از سویی شکل‌گیری یک جمعیت و گروه بانوان که در زمینه قرآنی فعالیت دارند، اهمیت و ارزش بالایی دارد و از دیگر جهت چنین مراسمی که به تشویق و ترغیب آنها بی‌انجامد، مهم و اساسی است.

ورود بانوان ایرانی در عرصه فعالیت‌های قرآنی و به ویژه در امر تحقیق و پژوهش قرآنی امر مبارکی است، هر چند این حضور در طول تاریخ اسلام نیز مشاهده می‌شود، اما در دوره معاصر بسیار محسوس‌تر و در عرصه‌های گوناگون پژوهشی، هنری، آموزشی، تبلیغی و ترویجی گسترش یافته است.

این همایش، صحنه و میدانی برای ارائه مقالات و ایجاد ارتباط و اطلاع‌رسانی میان پژوهشگران است. از نتایج این همایش، بازگشت به قرآن، تقویت نهضت قرآنی، تأکید بر پژوهشگری در حوزه قرآن و تأکید بر حضور بانوان هنرمند، مدرس، محقق و پژوهشگر در این عرصه است.

با توجه به جایگاه همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه، خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) به عنوان یکی از همراهان همیشگی این حرکت ارزنده در این شماره از نشریه «رایحه» تلاش دارد تا در فضولی چون «کلام مسئولان نهادهای همکار در برگزاری چهاردهمین دوره همایش»، «نگاهی به ادوار سیزده‌گانه آن»، «معرفی شش بانوی پژوهشگر» و «معرفی هشت قاری، حافظ و معلم قرآن» و نیز فصلی برای «معرفی چهار هنرمند قرآنی و آثار آنها» به این دوره از همایش، نگاهی بی‌اندازد.

محبت‌الاسلام والمسلمین احمد امجدی؛ دبیر همایش

تأثیر پیدا و ناپیدای همایش

برکات برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، کاملاً قابل حس و درک است و هرسال بیشتر می‌شود. می‌توان ادعا کرد که با برپایی این همایش بین‌المللی تا حدودی محدودیت‌های فرضی که به واسطه تفکرات غلط سنتی مانع حضور بانوان در محیط‌های علمی و پژوهشی می‌شد، مرتفع شده باشد. بانوان نیز با حضور مؤثر خود اقدامات شایانی را در این حوزه از خود نشان داده‌اند.

چند سال پیش یک بانویی در پایان‌نامه‌ای درباره مذکر و مؤنث بودن در قرآن نوشت، اما آیا این اختلاف ظاهری از نظر خداوند هم وجود دارد؟ از نظر خداوند، روح، مؤنث و مذکر ندارد. قرآن نیز همواره می‌فرماید: همه شما یک‌پارچه هستید و مسائل ظاهری نیز احکام خاص خود را دارد. اما آنچه که پیش خدا ارزش دارد، روح انسان‌هاست که مرد و زن ندارد.

یک زن، باتقوا و فرهیخته، تأثیرش بیشتر از یک مرد در زندگی است. به تعبیر امام خمینی(ره) از دامن زن است که مرد به معراج می‌رود. محبتی که از مادر، خواهر و همسر، می‌تراود در مردان نیست. یک زن پاک و پارسا از هزاران مرد ناپاک و ناپارسا بهتر است. این همایش، بسیار پربرکت و سودمند است به ویژه حضور بانوانی از دیگر کشورها. برخی از بانوان

است که رغبت و انگیزه آنان را به فعالیت در حوزه قرآن افزایش می‌دهد و افق‌های جدیدی را برای زنان پدید می‌آورد. البته توجه بانوان به کیان خانواده باید در رأس همه امور قرار گیرد. وظیفه خطیر بانوان در تربیت فرزندان از جمله موضوعاتی است که محدودیت‌هایی را برای زنان در امر فعالیت‌های اجتماعی که قرآن نیز بخشی از آن است، فراهم کرده که البته نمی‌توان آن را مشکل نامید.

با توجه به اهمیت نقش بانوان در تربیت نسل آینده و تأثیر غیر قابل انکار آنها بر نهاد خانواده، برگزاری این همایش، باعث ترویج فرهنگ قرآنی در جامعه می‌شود. معرفی توانمندی بانوان در زمینه قرآنی، تشویق آنان برای انجام اقدامات بیشتر و دیدار و تعامل آنها با بانوان خارجی از دیگر نتایج مطلوب این همایش

هرچند که معرفی بانوان موفق در رشته‌های قرآنی اهمیت دارد، اما مهم‌تر از معرفی بانوان، حفظ این تشکل است. ۱۴ دوره برگزاری این همایش به این رویداد، هویت داده است و باید چنین تشکلی حفظ شده و ارتباطات بانوان قرآن‌پژوه از طریق این تشکل هرچه گسترده‌تر شود.

پیش از برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه، اینطور تصور نمی‌شد که بانوان در حوزه‌های قرآنی حرفی برای گفتن داشته باشند، اما زمانی که این همایش برگزار شد و هرسال تعداد زیادی از بانوان موفق قرآنی را معرفی و تجلیل کرد بر همگان روشن شد که بانوان نیز در رشته‌های مختلف قرآنی، حرفی برای گفتن دارند و موفقیت‌های خوبی در این سال‌ها به دست آورده‌اند.

و چه خوب و به درستی چهاردهمین دوره این همایش قرآنی با محوریت یکی از امامان همام، حضرت علی ابن موسی الرضا(ع) برگزار می‌شود.

از نظر کمی و کیفی ارتقاء یافته است. هر سال از کشورهای عربی، اروپایی و آمریکایی تعدادی در این همایش شرکت می‌کنند و این حضور می‌تواند به رشد و تعالی قرآن‌پژوهی در کشور کمک کند.

لازم بذکر است که بیش از ۲۰ هزار پایان‌نامه قرآنی از سراسر کشور در مرکز بانوان قرآن‌پژوه، جمع‌آوری شده است که خود گنجینه‌ای است که وقتی به مدعیان قرآنی عرضه می‌شود از میزان فعالیت ایران در خصوص قرآن متعجب می‌مانند؛ چرا که این مدعیان خود حتی ۵۰۰ مطلب، مقاله و پایان‌نامه قرآنی ندارند.

از این ۲۰ هزار پژوهش صورت گرفته در خصوص قرآن، ۱۰ تا ۱۲ هزار پایان‌نامه توسط بانوان به نگارش درآمده است و هر کس که بخواهد در مورد قرآن کریم

تحقیق کند و یا موضوعاتی برای پایان‌نامه مقاطع بالای تحصیلی‌اش را کسب کند، می‌تواند از این منابع استفاده کند. تقریباً عموم کارهایی که در مقاطع کارشناسی‌ارشد و دکتری صورت گرفته در این مرکز نگهداری می‌شود.

نحوه انتشار پژوهش‌های قرآنی بانوان در مرکز بانوان قرآن‌پژوه در دو مجله به نام‌های «بینات» و «بشارت» به چاپ می‌رسد که مجله بینات، علمی‌تر و تخصصی‌تر است، اما بشارت، متعلق به عموم به ویژه دانشجویان است و بسیاری از مقالات آن توسط بانوان نوشته می‌شود؛ از تمامی بانوان قرآنی به ویژه بانوان پژوهشگر برای ارائه مقاله‌های خود به این دو مجله به صورت گسترده دعوت به عمل می‌آید.

همچنین در سایه برگزاری این همایش که ۱۴ سال از برگزاری آن می‌گذرد یک جمعیتی با عنوان خانواده یاسین تشکیل شده است و هر روز سوره مبارکه یاسین را تلاوت و ثواب این سوره را به حضرت زهرا(س) هدیه می‌کنند.

در پایان به جد از رسانه‌های مکتوب، دیجیتال و رسانه ملی درخواست دارم که به این قبیل همایش‌ها و برنامه‌های قرآنی بیشتر بپردازند و تبلیغات گسترده در خصوص این همایش صورت گیرد و رسانه‌ها به خصوص رسانه ملی به انتشار مطالب، معرفی این بانوان پژوهشگر، هنرمند و فعال قرآنی اقدام کنند.

برگزارکنندگان

امام زمان(عج) و یک سال با محوریت امام رضا(ع) برگزار می‌شود، بسیار نیکوست و موجب می‌شود حتی کارهای هنری خوبی نیز با این موضوعات خلق شود و ایده‌هایی از داخل همین همایش شکل گیرد.

مطالب مرتبط با امام رضا(ع) و ارتباط ایشان با قرآن، فراوان است و البته دیدگاه‌ها و تفسیر ایشان از آیات قرآن، شنیدنی است و همایش بانوان قرآن‌پژوه با انتخاب این موضوع کار مهمی را آغاز کرده است.

مسلمانان دنیا به خوبی نمی‌دانند که امامان ما چه رابطه‌ای با قرآن داشته‌اند در حالی که ما معتقدیم امامان ما مفسرین قرآن هستند. این موضوع برای مسلمانان جهان، ابهام دارد و باید با برجسته کردن چنین موضوعاتی این ابهامات را از بین برد.

می‌توانیم سخنان امامان معصوم در رابطه با قرآن را استخراج کرده و از طریق این همایش‌ها عرضه کنیم تا مسلمانان جهان نیز پی به ارتباط امامان ما با قرآن ببرند؛ به‌عنوان مثال امام حسین(ع) زمانی که در روز عاشورا با مردم صحبت می‌کند، نیمی از بیانات ایشان درباره قرآن است که این زوایای شخصیتی ایشان و امامان دیگر باید برای مسلمانان جهان بازگو شود.

اینکه همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه هرساله به صورت موضوعی برگزار شده و یک سال با محوریت سوره مبارکه یاسین، یک سال با محوریت

امسال نخستین سالی

است که همایش با

محوریت قرآن و امام

رضاع(برگزار می‌شود

و سال آینده نیز این

همایش را با همین

محوریت در مشهد

مقدس و در جوار حرم

رضوی برگزار خواهیم

کرد.

ویژه‌نامه

بانوان
قرآن‌پژوه

محبت‌الاسلام و المسلمین ممد عبداللہیان، دبیر علمی همایش

پیامی از غیب

در چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه به فضل خدا از بانوان شاخص و ممتاز عرصه‌های پژوهش و هنر قرآنی، تکریم به عمل می‌آید. این گردهمایی سالیانه، همواره مورد استقبال بانوان مفسر، داور، مربی، پژوهشگر، هنرمند و ... بوده است. معرفی بانوان موجب شده است که نشر معارف قرآنی رونقی بیش از قبل پیدا کند و این از اهداف برگزارکنندگان همایش است، زیرا آنان به خوبی دریافته‌اند، برای این که بتوان فرهنگی را در جامعه رواج داد، توجه و تکیه به دو قشر لازم و ضروری است که عبارتند از جوانان و بانوان. با اندک بررسی در می‌یابیم که بانوان در حوزه‌ای فراتر، نقش مؤثری دارند، زیرا جوانان، خانواده و فامیل می‌توانند، تحت تأثیر یک بانوی فرهیخته و سرآمد باشند و در این نگاه بانوان در تربیت جامعه و حرکت آن به سوی قله‌های کمال و رشد، برترین نقش را دارند.

حال اگر این بانوان براساس ارزش‌های قرآن کریم ساخته شوند و در جامعه با رسالت نشر ارزش‌های قرآنی روانه شوند، آنگاه به زودی جامعه تغییر بنیادی می‌کند و مشاهده خواهد شد که ارزش‌های قرآنی در همه جوانب آن رسوخ می‌کند و تجلی می‌یابد.

در این محفل معنوی و با عظمت، ۱۸ نفر از بانوان کشورمان از جمله شش پژوهشگر، هشت مربی، قاری و مدیر مؤسسه و چهار بانوی هنرمند و چند بانو از دیگر ملل، معرفی و تجلیل می‌شوند.

بانوان برگزیده قرآنی در طول سال در ارتباط هستیم و این قرآن‌پژوهان به نوشتن مقالات قرآنی می‌پردازند و اگر نیاز به کمک‌های علمی و پژوهشی داشته باشند در اختیار آن‌ها قرار می‌دهیم. در حال حاضر این مجموعه، یک خانواده بزرگ قرآنی است. یکی از محورهای مورد غفلت، این است که شخصیت قرآنی ائمه اطهار(ع) و ارتباط آنها با قرآن را مورد توجه قرار نمی‌دهیم و با اینکه ائمه اطهار(ع) ساخته

و پرداخته قرآن کریم هستند و گفتار و رفتار و شخصیت آنها قرآنی است، اما آن‌طور که باید به این مباحث نمی‌پردازیم همانطور که پیامبر اکرم(ص) فرمودند، قرآن و اهل بیت(ع) هیچگاه از هم جدا نیستند، پس پرداختن به این وادی که ما نسبت امامان را با قرآن نشان دهیم، یکی از اصول است. رویکرد چهاردهمین دوره این همایش «قرآن و امام رضاع(ع) است و با توجه به محوریت این دوره، چند ویژه‌نامه به چاپ می‌رسد.

فراخوان ارسال مقالات با محوریت قرآن و امام رضاع(ع) منتشر شده است و مقالاتی از سوی پژوهشگران آقا و خانم به دست ما رسیده است که در دو شماره فصل‌نامه قرآنی «بینات» منتشر و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

مقالاتی که در این فصل‌نامه‌ها به چاپ می‌رسند، مطالبی نفیس و بارز در باب قرآن و امام رضاع(ع) هستند. سه شماره از نشریه «بشارت» نیز به مقالات

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه اختصاص پیدا کرده است که اگر علاقه‌مندان و شرکت‌کنندگان در این همایش، این شماره‌های بشارت را بخوانند، امید داریم که گم شده خود را در رابطه با امام رضاع(ع) و زیارت این امام همام پیدا کنند.

از امام رضاع(ع) استدعا کردیم تا چهاردهمین دوره همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در مقایسه با سایر ادوار قبل، ویژه و ممتاز باشد؛ چرا که همه ما به امام رضاع(ع) مدیون هستیم.

البته خبر خوش برای پژوهشگران عزیز این که، طبق نظر برگزارکنندگان و شورای مرکزی همایش بانوان قرآن‌پژوه مقرر شد تا این همایش به مدت دو سال با محوریت قرآن و امام رضاع(ع) برپا شود. امسال نخستین سالی است که به این موضوع، اختصاص پیدا کرده است و سال آینده نیز این همایش را با همین محوریت در مشهد مقدس و در جوار حرم رضوی برگزار خواهیم کرد، ان شاءالله.

همایش ارسال می‌کند. همچنین در حاشیه برگزاری این همایش، برنامه‌های

متنوعی از قبیل بازدید قرآن‌پژوهان و فعالان قرآنی خارجی از مراکز قرآنی به منظور آشنایی با دستاوردهای قرآنی ایران، مصاحبه با خبرگزاری‌ها و ... را برای آنان پیش‌بینی می‌کند.

البته در خصوص فعالیت‌های قرآنی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در خارج از کشور هم باید عنوان کنم که این سازمان، در راستای ترویج و توسعه فعالیت‌های قرآنی در خارج از کشور با تشکیل ستاد قرآنی و با همکاری مرکز بین‌المللی تبلیغ، نسبت به برنامه‌ریزی و حمایت از برنامه‌های قرآنی رایزنی‌های فرهنگی ایران، در زمینه برگزاری هفته‌های قرآنی و محافل انس با قرآن، اعزام قاری و حافظ و گروه‌های تواشیع، برگزاری نمایشگاه‌های هنری قرآنی، تشکیل دوره‌های آموزش قرآن، برگزاری کارگاه‌های آموزشی

از تمامی کسانی که مطالبی در باب امام رضاع(ع) دارند و تاکنون به دست ما نرسیده است و با امسال و در این دوره فرصت چاپ آن مهیا نشد، تقاضامندم مطالب خود را برای ما ارسال کنند تا در همایش سال آینده منتشر شود و مورد استفاده همگان قرار گیرد.

زمانی که عیال خراعی در خراسان به زیارت حضرت امام رضاع(ع) نائل شد و قصیده‌ای در مدح آن حضرت سرود، امام رضاع(ع) خلعتی فاخر و چند هزار درهم، صله به او داد. خلعت را بر تن دعبل کردند و فرمودند: قدر این را بدان؛ چرا که در این خلعت، هزار شب نماز به جای آورده‌ام و در هر شب، هزار رکعت نماز و هزار مرتبه قرآن را ختم کردم.

با توجه به اینکه عمر شریف امام رضاع(ع) ۵۰ سال بود، می‌بینیم که هزار ختم قرآن را در هر چه تقسیم کنیم، خیلی می‌شود در حالی که این لباس قطعا ۵۰ سال بر تن حضرت نبوده است و نهایتا ۱۰ سال این لباس را بر تن کرده‌اند و اگر عمر لباس را ۱۰ سال

بدانیم، امام رضاع(ع) در همین ۱۰ سال، هزار ختم قرآن انجام داده‌اند و این مسئله نشان می‌دهد که ائمه اطهار(ع) با قرآن چه سروسری داشته‌اند.

زمانی که همایش بانوان قرآن‌پژوه با محوریت قرآن و امام رضاع(ع) برگزار می‌شود، شناخت ما از امام رضاع(ع) بالا می‌رود و شناخت بهتری پیدا می‌کنیم و ارتباط امام رضاع(ع) با قرآن، درس و الگویی برای ما می‌شود و هدف اصلی همایش نیز همین شناخت و ارتباط بیشتر با امام رضاع(ع) و ارتباط ایشان با قرآن است.

اینکه پس از چهارده دوره محوریت همایش را قرآن و امام رضاع(ع) در نظر گرفته‌ایم در حقیقت پیامی بوده است که از غیب به ما رسیده است؛ بسیاری از افرادی که در ایران، کارهای قرآنی انجام می‌دهند از کلیدهای معنوی غفلت دارند در حالی که در کشور ما یک کلید معنوی وجود دارد که برای توفیق در کارهای قرآنی باید این کلید در دستشان باشد.

یک روز خدمت یکی از اشخاصی که قدمی در راه

معنویت دارد، رفتیم و پس از اینکه ایشان مطالبی در باب معرفت و حقایق قرآن بیان کردند، بنده درباره همایش بانوان قرآن‌پژوه و نشریاتی که چاپ می‌شود توضیحاتی دادم.

آن بزرگوار که شخصی معنوی است و محضر اساتید بزرگ را درک کرده است، بعد از شنیدن صحبت‌های من به آرامی لب به سخن گشود و آهسته گفت، شما باید بدانید هر کسی که بخواهد در ایران فعالیت قرآنی انجام دهد و فعالیتش مورد توجه خداوند قرار گیرد و موفق و ماندگار باشد، باید اذن خاص امام رضاع(ع) را داشته باشد و بعد هم سکوت کرد و هیچ نگفت.

این جمله تأثیر خاصی روی من گذاشت و موجب شد تا همایش با محوریت قرآن و امام رضاع(ع) برگزار شود؛ در حقیقت این کار را از سرچشمه شروع کردیم تا فعالان قرآنی به این موضوع توجه کنند و بدانند اگر می‌خواهند، فعالیتی انجام دهند باید با توجه به امام رضاع(ع) و دعای حضرت فعالیت خود را آغاز کنند و پیش ببرند.

همایش قرآن در اندیشه و سیره امام خمینی(ه)، اعزام ۱۰۸ نفر قاری، حافظ، گروه تواشیع و هنرمند قرآنی به کشورهای آلمان، ایرلند، روسیه، کرواسی، پاکستان، تاجیکستان، تایلند، ترکیه، چین، سریلانکا، گرجستان، فیلیپین، مالزی، هند، عراق، اتیوپی، اوگاندا، تانزانیا، تونس و زامبیا، اعزام اساتید قرآنی

به کشورهای اندونزی، کرواسی، هند و بنگلادش، تأسیس

بنیاد بین‌المللی قرآن کریم، برگزاری هفته‌های قرآنی به

مناسبت میلاد پیامبر اعظم(ص) در لبنان، روسیه

و تانزانیا، برگزاری مسابقات قرآن کریم در سطح

منطقه‌ای و بین‌المللی در کشورهای افغانستان،

اندونزی، بنگلادش، پاکستان، فیلیپین، مالزی،

سوئد، تونس، نیجریه و کویت، حمایت از

چاپ کتب قرآنی و ... و بسیاری فعالیت

قرآنی دیگر.

هنری قرآنی، حمایت از ترجمه و چاپ تفاسیر قرآن، برگزاری مسابقات قرآن، انتشار نشریات قرآنی، تأسیس دارالقرآن‌ها، حمایت از فعالیت‌های بین‌المللی خبرگزاری ایکنا و نیز مساعدت در سفر اساتید قرآنی از کشورهای مختلف به ایران، اقداماتی را به عمل آورده است.

به صورت فهرست‌وار برخی از این برنامه‌ها را اعلام می‌کنم که شامل این موارد می‌شود: برگزاری هفته‌های قرآنی و نمایشگاه هنرهای قرآنی در خارج از کشور در قزاقستان، تایلند، پاکستان، هندوستان و کویت، مشارکت در برگزاری نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم تهران، برگزاری نشست‌ها، گردهمایی‌ها و همایش‌های علمی- قرآنی در کشورهای ارمنستان، افغانستان، اندونزی، پاکستان، قرقیزستان و سنگال، برگزاری دوره‌های آموزش قرآن کریم در رشته‌های روخوانی، تجوید، ترتیل و قرائت قرآن و نیز برپایی دوره‌های تربیت مربی قرآن کریم در افغانستان، پاکستان(کراچی و حیدرآباد)، هند و ایتالیا، همکاری با نهادهای سازمان‌های تخصصی قرآنی کشور، همکاری در برگزاری

برگزارکنندگان

احمد مسجدجامعی، عضو شورای اسلامی شهر تهران

بازتاب کم‌تاریخی

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه که امسال، چهاردهمین دوره آن برگزار می‌شود، دستاوردهای زیادی در جهت معرفی بانوان قرآنی و توجه بیشتر مسئولان به فعالیت‌های قرآنی بانوان داشته و موجب شده است تا فعالیت‌های بانوان در حوزه قرآن نیز بیش از گذشته دیده شود. استمرار ۱۴ دوره‌ای این فعالیت فرهنگی، پژوهشی و هنری که از پیوستگی منظمی برخوردار است، بسیار ارزشمند و حاکی از آن است که نیاز به این فعالیت به صورت جدی احساس می‌شده است.

اما به طور کلی فعالیت‌های قرآنی بانوان در تاریخ کشورمان، بازتاب کمی داشته است. البته درست آن است که گفته شود، این بازتاب کم، تنها مربوط به فعالیت‌های قرآنی نیست، بلکه مربوط به تمامی حوزه‌هایی است که بانوان در آن فعالیت داشته‌اند.

بانوان مفسر قرآن

شخصیت‌های زیادی بین بانوان داریم که در حوزه تفسیر قرآن و دیگر حوزه‌های قرآنی کار کرده‌اند، اما از این بانوان، کمتر نامی به میان می‌آید؛ البته در سال‌های گذشته توجه بیشتری به بانوان فعال در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی و... شده است و بانوان قرآنی نیز از طریق برنامه‌هایی مانند همایش بانوان قرآن‌پژوه مورد توجه قرار گرفته و معرفی شده‌اند. به طور نمونه، اگر بخواهیم سری به تاریخ بزنی، چهارصد سال

پیش، خانمی که دانش آموخته مکتب هنری هرات بود و آثار خوشنویسی وی در متون آئینی باقی مانده است، بنیان‌گذار تأسیس شهری شد که این امر نشان از حضور بانوان در عرصه‌های مختلف از سال‌های دور بوده است. بانوان، بخش بزرگی از جامعه ما را تشکیل می‌دهند که نیاز به فعالیت‌هایی از این دست و ویژه دارند و ضرورت آن غیر قابل انکار است. همچنین برگزاری این همایش، توسط بخش غیر دولتی یکی از ویژگی‌های این همایش هر ساله است و به همین دلیل است که طی سال‌های متوالی در یک خط صعودی به روند خود ادامه می‌دهد. برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، امری به‌جا و اثرگذار بوده است، البته هر حرکت مانا و اثرگذاری برای ادامه حیات، نیاز به حمایت و کمک دارد که جا دارد، نهادهایی که می‌توانند به این همایش کمک‌هایی داشته باشند از این کار دریغ نکنند.

زمانی که بانوان، احساس کنند در زمینه‌های مختلف، فعالیت‌های خاص برای آنها در نظر گرفته می‌شود، به طور حتم، انگیزه‌های زیادی را برای حضور بیشتر و فعال‌تر در جامعه پیدا خواهند کرد.

اینکه آثار و فعالیت‌های بانوان در عرصه امور قرآنی کشور، پذیرش و به مسابقه گذاشته می‌شود، حرکتی بسیار اثرگذار است که علاوه بر دیده شدن فعالیت‌های آنها باعث ترغیب هر چه بیشتر برای فعالیت‌های فاخر قرآنی خواهد بود.

نگاهی به گذشته

در تاریخ ایران پس از اسلام، کمتر عرصه‌ای از عرصه‌های فرهنگی را می‌توان یافت که به طور مستقیم و یا غیر مستقیم از قرآن متأثر نباشد. خوشنویسی، تذهیب، معماری، کتاب‌آرایی و... از جمله هنرهای سنتی ایران زمین هستند که در طول تاریخ، نسبتی نزدیک با قرآن برقرار کرده‌اند.

از زمانی که نمایشگاه بین‌المللی قرآن، پایه‌گذاری شد، بخشی با عنوان بانوان در این نمایشگاه طراحی شد که در این بخش هنرمندان قرآنی فارغ از جنسیت حضور داشته و مشارکت داشتند، اما بخش ویژه‌ای نیز به

مادرش، می‌گوید، چشمان او را روشن کرده است «فَرَكْنَاهُ إِلَى أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا؛ پس او را به مادرش بازگردانیدیم تا چشمش [بدو] روشن شود» (قصص/ ۱۳) همچنین بانوان در گزارش قرآن از تاریخ حیات بشر، جایگاه ویژه‌ای دارند و برای نمونه می‌توان به حضرات آسیه، مریم، خدیجه و فاطمه(س) اشاره کرد. حال زنان قرآنی، رسالت دشواری در جهان معاصر دارند تا هم مقام زن قرآنی را تبیین کنند و هم با تعلیم قرآن، جایگاه مهم خود در تربیت قرآنی را به درستی ایفا کنند.

اما محوریت این دوره از همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه چه جایگاهی دارد؟ حضرات معصومین(ع) به عنوان الگوهای راستین و همچنین مفسران حقیقی قرآن، نقش مهمی در حیات

صورت اختصاصی برای بانوان در نظر گرفته شد که این بخش اختصاصی از تلاش‌های بانوان در این زمینه پشتیبانی می‌کرد. به تدریج خوشیخانه، ساختار مستقلی برای حمایت از بانوان قرآنی شکل گرفت و همایش بانوان قرآن‌پژوه رسماً فعالیت خود را آغاز کرد و همین همایش موجب رشد و شکوفایی در فعالیت‌های قرآنی بانوان شد.

نتایج یک آغاز

در حال حاضر سه کتابخانه تخصصی قرآنی در قم موجود است که یکی از این کتابخانه‌ها، ویژه مربوط به فعالیت‌های بانوان قرآن‌پژوه است و در این کتابخانه، پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی بانوان قرآنی ارائه شده است. همچنین زمینه چاپ این پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های طی سال‌های گذشته فراهم شده است که همین مسئله موجب می‌شد تا فعالیت‌های قرآنی بانوان بیش از پیش به جامعه معرفی شود.

زمانی که برای ارائه گزارش درباره فعالیت‌های قرآنی بانوان خدمت شخصیت‌های تأثیرگذار می‌رسیم، گزارش‌هایی که ارائه می‌شود،

موجب خوشحالی آنها بوده و متعجب می‌شوند که چطور از این همه استعداد و ظرفیت در فضای رسانه‌ای و عمومی کمتر صحبت می‌شود؛ چرا که توجه به این موضوعات را زمینه‌ای برای تداوم بهتر و بیشتر فعالیت‌های قرآنی بانوان می‌دانستند.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال‌های نخست شکل عمومی‌تری داشت. موضوع‌بندی کردن همایش در سال‌های گذشته، دستاوردهای خوبی داشته است و مخاطبان هم با یک موضوع واحد روبرو می‌شوند و دیگر گرفتار پراکندگی در مسائل و مفاهیم نمی‌شوند. در دوره‌ای سوره مبارکه یاسین، محور همایش در نظر گرفته شده بود، که ابعاد مختلف و آثار آن در زندگی به صورت مقالات متعدد و چاپ نشریه، بیان شد. شاید تا قبل از این بسیاری از بانوان کشور از اثرات این سوره که قلب قرآن نامیده می‌شود، بی‌اطلاع بودند دوره دوازدهم نیز اختصاص داشت به ایجاد انس و الفت با صاحب الزمان(عج)، که این انتخاب نیز بسیار شایسته بود.

نکته دیگر اینکه هر سمینار و نشست علمی که برگزار می‌شود، نخستین کاری که باید انجام دهد، انتخاب موضوع و رویکرد خاصی است تا بتواند مخاطبان خود را نیز به سمت و سوی مورد نظر هدایت کند و این اتفاق، چند سالی است که در همایش بانوان قرآن‌پژوه رخ می‌دهد.

یکی از کارکردهای ویژه‌ای که در مباحث قرآنی وجود دارد، فهم قرآن با کمک گرفتن از دیدگاه‌های اهل بیت(ع) است و از این رو نیز سال گذشته موضوع همایش «قرآن و امام زمان(عج)» بود و امسال نیز قرآن و امام رضا(ع) انتخاب شده است و چون چهارده کلمه معناداری است محوریت همایش امسال موضوعیت دارد.

امیدواریم با برنامه‌ریزی خوب مسئولان مربوطه، نشست استانی همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز سال آینده در مشهد مقدس برگزار شود تا از برکت این نام برای گسترش رفت و آمد به آستان مقدس امام رضا(ع) در حوزه بانوان قرآن‌پژوه بیشتر بهره بگیریم.

برگزارکنندگان

مسلمانان داشتند. هشتمین اختر تابناک آسمان ولایت، همواره محل رجوع آقایان و بانوان مسلمان بوده است. بانوان مسلمان به عنوان معلمان نسل‌ها، ارادت ویژه‌ای به ائمه اطهار(ع) داشته و امام رضا(ع) محلی برای رجوع بانوان مؤمنه و دیندار بوده است. محوریت ثامن الحجج(ع) محوریت ایشان و مجاهدت در راه اسلام و قرآن است.

رسالت خبرگزاری بین‌المللی قرآن، ایجاب می‌کند که هر ساله جمع‌بندی از عملکرد بانوان قرآن‌پژوه داشته باشد و همچنین به تجلیل از برگزیدگانی بپردازد که عمری را به این مساله اختصاص داده‌اند. در این میان توجه به نقش رسانه در جهان امروز در حوزه معارف دینی مهم است. حضور دائم فضای مجازی در جامعه و به طور ویژه در خانواده، نقش رسانه‌ها و به خصوص رسانه‌های دینی را صدچندان می‌کند. با توجه به نقش بانوان

در حیات خانوادگی و همچنین توانمندی بانوان فعال قرآنی، رسانه دینی، می‌تواند تأثیر قرآن در عمق خانواده‌ها را دوچندان کند. براساس آیه «ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ» باید مسیر مخاطبان راه خدا را به بهترین شیوه فراهم کرد. از این رو فعالیت بانوان قرآنی و ارتباط ایشان با رسانه‌های جمعی، زمینه تعالی قرآنی نسل‌های آتی را فراهم خواهد کرد. اما شاهدیم که حتی رسانه‌های معارفی نیز کمتر به این موضوع می‌پردازند و از برگزاری همایشی که فرصتی را برای معرفی بانوان فعال قرآنی در گوشه گوشه کشورمان فراهم کرده است؛ غفلت می‌ورزند. برای ترویج فرهنگ قرآنی نباید منتظر دعوت ماند، بلکه خود باید به پاخواست و چنین فرصت‌هایی را شناسایی و در جهت تبلیغ هر چه بهتر آن کوشید.

همایش بانوان

قرآن‌پژوه، فرصت

خوبی است تا بانوانی

که پیش از این فرصت

ارائه دستاوردها و

توانمندی‌های خود

را نداشته‌اند، افکار و

توانمندی خود را به

نمایش گذارند و به

بیان نقطه نظرات خود

بپردازند و فعالیت‌ها و

طرح‌هایی که در حوزه

قرآنی دنبال کرده‌اند،

عرضه کنند.

سعید ستاری؛ قائم مقام بنیاد ارشاد و رفاه امام صادق(ع)

فرصت بیان نظرات

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، هر ساله، فرصت اظهار نظر را به بانوانی که تاکنون نقطه نظرات خود را مطرح نکرده‌اند، می‌دهد. از مهم‌ترین تأثیرات این همایش، ترویج و توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان در سطح جامعه است. البته هر اقدامی در زمینه ترویج قرآن در ابعاد مختلف، آموزش قرائت، تفسیر، ترجمه و... ارزشمند بوده و گامی در جهت منطبق شدن زندگی بانوان و خانواده‌ها با قرآن و تعالیم الهی است. هر کسی که بخشی از قرآن یا تمام قرآن را در زندگی خود پیاده کند، زمینه‌ای برای رشد و تعالی خود، جامعه و خانواده را فراهم می‌کند و به ویژه بانوان که وظیفه تربیت خانواده را دارند. در صورتی که زندگی خود را با آیات قرآن تطبیق دهند، زمینه‌ای برای رشد و تعالی سریع خانواده خود ایجاد می‌کنند.

افزادی که در رشته‌های مختلف قرآنی فعالیت دارند، اگر به اعماق واقعی قرآن، دست پیدا کنند، زمینه بهتری فراهم می‌شود تا بتوانند به راحتی همه آن چیزی که خداوند در قالب برنامه‌های عملیاتی برای بشر نازل کرده است، برداشت کنند و زمینه سعادت خود و جامعه را فراهم سازند.

همچنین تطبیق زندگی با سیره نبوی و ائمه اطهار(ع)، گام بعدی است که بانوان قرآنی باید به آن توجه داشته باشند؛ چرا که آشنایی با سیره نبوی و

زندگی ائمه اطهار(ع) و همچنین احادیث و روایات ایشان ما را بیشتر به مفاهیم بلند قرآن نزدیک می‌کند و کمک می‌کند تا در گام بعدی، این قدم را با استواری بیشتری برداریم. نگاه امام رضا(ع) به قرآن، محوری است که در گام بعدی، مطرح می‌شود و آنچه که از نگاه امام رضا(ع) در باب قرآن مطرح است چه در باب تفسیر، کتابت، پژوهش و... در چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه مورد توجه است. امیدواریم با مقالاتی که بانوان قرآنی و اندیشمندان این عرصه، ارائه می‌کنند، بتوانیم گام‌های مؤثری در جهت آشنایی با نگاه امام رضا(ع) به قرآن و مفاهیم قرآنی برداریم.

آنچه توسط ائمه معصومین(ع) مطرح می‌شود، منطبق با چارچوب و اصولی است که خداوند برای نوع بشر ترسیم کرده است و با توجه به بُعد بین‌المللی همایش، محوریت این همایش برای تمامی بانوان مسلمان ایرانی و خارجی قابل استفاده است. در کشور ما، تشابه زیادی بین دیدگاه‌های تشیع و برادران اهل تسنن وجود دارد و طبیعتاً با جهان اهل سنت هم تفاوت چندانی نداریم. در همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه که بانوانی از نقاط مختلف دنیا می‌آیند نیز به این موضوع توجه شده است تا نقطه افتراق را به حداقل برسانیم و روی اصول بحث کنیم.

با توجه به اینکه امام رضا(ع) از امامان معصوم شیعیان هستند، اما بخش قابل توجهی از نقطه نظرات و مطالب پژوهشی ما با اهل تسنن منطبق است و در نتیجه در عمل و اجرا با نقطه افتراق چندانی مواجه نیستیم. اما نقطه نظرات اهل تسنن نیز قابل توجه و دقت است و مقالاتی که از سوی بانوان ایرانی و خارجی در این همایش ارائه می‌شود، می‌تواند دستمایه‌ای برای دیگر بانوان قرآنی باشد.

مقالاتی که در همایش بانوان قرآن‌پژوه با محوریت قرآن و امام رضا(ع) ارائه می‌شود، می‌توانیم دستمایه‌ای برای تحقیق و پژوهش قرار دهیم و پژوهشگران از این مقالات در جهت انجام تحقیقات و پژوهش‌های خود استفاده کنند. هدف این است که در نهایت به یک جمع‌بندی مشخص برسیم و به جای اینکه روی فرعیات کار کنیم بر روی اصول اسلام، تمرکز داشته باشیم.

نظام جمهوری اسلامی ایران بعد از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، سرمایه‌گذاری خوبی در حوزه فعالیت بانوان آن هم حول قرآن کریم انجام داده است. طی سال‌ها و دهه‌های گذشته، دستگاه‌های مختلف قرآنی و فرهنگی تلاش‌های گسترده‌ای داشته‌اند.

در حوزه فعالیت قرآنی بانوان، خیلی از مؤسسات قرآنی فعال در امر بانوان را داریم که شاید فرصت

طرح نقطه نظرات خود را نداشته باشند و البته باید زمینه‌ای برای حضور گسترده این مؤسسات و تشکل‌های مردمی فراهم شود و دستگاه‌های قرآنی نیز به رشد و توسعه این مؤسسات کمک کنند.

همچنین یکی از ضعف‌هایی که در حوزه فعالیت قرآنی بانوان با آن مواجه هستیم، این است که با وجودی که بانوان در حوزه‌های مختلف حضور دارند، اما فرصت طرح نقطه نظرات به آنها داده نمی‌شود و این بانوان کمتر می‌توانند در فضاهای علمی حضور داشته باشند و یا محصولات و تولیدات خود را در عرصه‌های پژوهشی عرضه کنند.

همایش بانوان قرآن‌پژوه، فرصت خوبی است تا بانوانی که پیش از این فرصت ارائه دستاوردها و توانمندی‌های خود را نداشته‌اند، افکار و توانمندی خود را به نمایش گذارند و به بیان نقطه نظرات خود بپردازند و فعالیت‌ها و طرح‌هایی که در حوزه قرآنی دنبال کرده‌اند، عرضه کنند.

باید بتوانیم ضمن تقویت حضور بانوان در عرصه قرآنی، زمینه را برای گسترش تشکل‌های بانوان فراهم کنیم و کمک شود تا فعالیت قرآنی بانوان در بخش‌های قرائت، حفظ، تفسیر، پژوهش و... توسعه پیدا کند.

آشنایی با بنیاد ارشاد و رفاه امام صادق(ع)
این بنیاد با هدف احیاء و نشر معارف اسلام(مذهب حقه جعفری) و ایجاد امکانات رفاهی و مادی به منظور پیش‌برد مکتب اهل بیت(علیهم السلام) از طریق قرآن و سنت نبوی(ص) در سال ۱۳۶۱ تأسیس شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین سید رضا برقمی(ره)، حضرت آیت‌الله محمدعلی مشکینی، حضرت آیت‌الله محمدعلی شرعی، حاج محمود لولاجیان و حاج ابوالفضل توکلی بینا از بنیانگذاران بنیاد ارشاد و رفاه امام صادق(ع) هستند.

بنیاد ارشاد و رفاه امام صادق(ع) اقدام به دریافت پروانه فعالیت از اداره کل سازمان‌های مردم‌نهاد وزارت کشور نموده که این مجوز در سال ۱۳۹۲ صادر و بنیاد نیز به عنوان یکی از NGOهای تحت نظارت این سازمان در حیطه ملی و بین‌المللی به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد. پس از پایان دوره مربوطه اقدامات لازم در خصوص تمدید پروانه فعالیت انجام گرفته است.

بنیاد ارشاد و رفاه امام صادق(ع)، چشم‌اندازی تا سال ۱۳۹۹ نیز ترسیم کرده است با این جملات که در چشم‌انداز ۱۰ ساله، مرکزی است، پویا، بالنده و دانش‌محور که در احیاء و نشر معارف اسلام(مذهب جعفری) جزو یکی از ۱۰ مرکز برتر مردمی ایران

می‌باشد و در جهان اسلام، بخصوص مراکز تشیع، حضور مؤثری دارد.

بنیاد، فعالیت‌های خود را در این حوزه‌ها؛ خدمات فرهنگی و ارشادی، خدمات رفاهی به زائران اماکن متبرکه، حمایت از فعالیت‌های مذهبی و امور فرهنگی و خیریه، انجام فعالیت‌های اقتصادی به منظور پیش‌برد اهداف ذکر شده، ترسیم کرده است. ساخت خانه عالم از جمله فعالیت‌های این مرکز خیریه است. خانه عالم، نوعی فضای اقامتی و عمومی است که برای استقرار مروجان مذهبی(روحانیون) و مبلغان دینی ساخته می‌شود، این اماکن علاوه بر داشتن امکانات اقامتی برای مبلغان، دارای دفتر کار و محل ملاقاتی عمومی هم هستند.

خانه‌های عالم در ایران سابقه طولانی دارند و از دیرباز در کشور ما وجود داشته است و به برکت علما و بزرگان، در کنار مساجد خانه‌هایی ساخته می‌شد که عالم مسجد یا امام جماعت در آن سکونت می‌کرد و به تبلیغات اسلامی و تبیین احکام دینی برای مردم می‌پرداخت.

با توجه به گستردگی کار فرهنگی، تبلیغی و ارتباطات تبلیغی که افزایش یافته است، امروز تبلیغات چهره به چهره جزء کارآمدترین روش‌های ممکن است. بنابراین اقصی نقاط کشور به حضور دائمی یک مبلغ در کنار خود نیاز دارند. با توجه به اینکه در حال حاضر میزبانی مبلغ با دشواری‌های بیشتر نسبت به گذشته روبروست، این اماکن مأمنی است تا مبلغ بتواند به همراه خانواده خود در آن سکونت پیدا کرده و با آرامش و بدون دغدغه به تبلیغات دینی بپردازد.

درحال حاضر در کشور ما حدود ۳ هزار خانه عالم ساخته شده است که برخی از آنها موقوفه می‌باشد، برخی با مشارکت مردمی ساخته شده و برخی دیگر نیز به وسیله خیرات مردمی و اعتبارات دولتی ساخته شده است. تعداد خانه‌های عالم در سراسر کشور بستگی به شرایط استان‌ها دارد.

پیش‌بینی شود و از مجموعه این بانوان، یک شبکه بانوان قرآن‌پژوه تشکیل شود تا بتوان در وقت‌های مقتضی دوباره به آنان در قالب یک سیستم تعریف شده دسترسی داشت و از علم و تجربیات آن‌ها استفاده کرد. این موضوع می‌تواند به طور مثال در قالب تعریف فعالیت‌های پژوهشی مورد نیاز کشور و البته با حمایت دستگاه‌های فرهنگی و قرآنی اتفاق بیفتد. همچنین می‌توان این افراد را به عنوان سطحی از نخبگی قرآنی ذیل بنیاد نخبگان کشور طبقه‌بندی کرد تا هم سطح ارزش معنوی همایش ارتقا یابد و هم در بُعد حمایتی، این افراد بتوانند از مزایای نخبگی در بنیاد نخبگان بهره‌مند شوند.

آن حضور دارند، رسانه‌ها نیز به آن می‌پردازند و رادیو قرآن هم همانطور که بیان شد، ضمن عضویت در کمیته برگزاری، به سهم خود در ایجاد فضای تبیینی، اطلاع‌رسانی و معرفی نفرات انتخاب شده و مصاحبه با ایشان به عنوان الگوهای قرآنی کشور به ویژه در بخش بانوان، همچنین پخش همایش اهتمام دارد.

در اینجا خوب است، پیشنهاد شود در کنار ستاد برگزاری و به موازات، کمیته‌ای برای تبلیغات و اطلاع‌رسانی تشکیل شود و اطلاعات مورد نیاز را برای تمامی رسانه‌ها اعم از رسانه ملی، خبرگزاری‌ها و روزنامه‌ها جمع‌آوری و در اختیار بگذارد تا بُرد رسانه‌ای فراگیرتری را در این همایش شاهد باشیم.

حمایت و ارتباط مستمر با بانوان تکریم شده ادوار قبل نیز ضروری است. به نظر می‌رسد باید در این زمینه در دبیرخانه همایش یک سازوکار مشخص

همایش، جزو جدول پخش هرساله شبکه رادیویی قرآن است.

در حال حاضر، سطح فعالیت‌های قرآنی در کشور به ویژه در میان بانوان گسترده شده و با نگاهی به حدود چهار دهه فعالیت قرآنی بعد از انقلاب اسلامی، می‌بینیم که این فعالیت‌ها تا چه اندازه رشد مطلوب داشته است و در این مسیر اجرای برنامه‌هایی همچون تکریم بانوان قرآن‌پژوه، خود به عنوان یکی از قله‌های فعالیت قرآنی بانوان، می‌تواند چهره واقعی و قرآنی نظام مقدس جمهوری اسلامی را در عرصه‌های داخلی و خارجی به شایستگی ترسیم کند. همچنین می‌توان این افراد را به عنوان سطحی از نخبگی قرآنی ذیل بنیاد نخبگان طبقه‌بندی کرد.

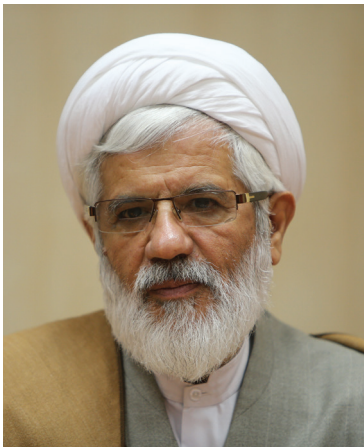
برگزاری هر ساله همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در فضای رسانه‌ای کشور هم بازخورد خوب و مناسبی دارد و از آنجا که سطح و تراز برگزاری این همایش، عموماً بالاست و شخصیت‌های حقیقی و حقوقی متعددی در

محمدمسین مومندزاده؛ مدیر رادیو قرآن

معرفی به‌عنوان نخبه قرآنی

رادیو قرآن هرساله از مراحل تصمیم‌گیری، جلسات هماهنگی و همچنین اطلاع‌رسانی و تبلیغات حول موضوعات همایش و معرفی بانوان برگزیده و در نهایت پخش زنده مراسم، حضور دارد و به طور کلی موضوع برگزاری این

فعالیت‌های قرآنی بانوان بعد از انقلاب اسلامی منحصر به فرد و بی‌نظیر بوده است. طی سال‌ها و دهه‌های گذشته، توجه ویژه‌ای به این موضوع شده است. البته بانوان نیز در این سال‌ها، موفقیت‌های خوبی به دست آورده و حضور فعالی در عرصه‌های مختلف قرآنی داشته‌اند.

نقش بی‌پدیل بانوان در تمامی عرصه‌های اجتماعی و خانوادگی و نقش الگودهی آنها در جامعه غیر قابل انکار است. زمانی که بانوان را در عرصه‌های قرآنی تشویق کنیم، نتیجه آن قرآنی شدن خانواده‌ها می‌شود؛ حال اگر این بانوان از زبان‌ها، اقلیم‌ها و فرهنگ‌های مختلف باشند، نتایج این قرآنی شدن در سطح جهان خواهد بود.

شخصیت‌های قرآنی ما در جهان اسلام و بین بانوان، کم نیستند و بانوان قرآنی زیادی هستند که در کشورهای آمریکایی، آسیایی و اروپایی به فعالیت‌های گسترده و تأثیرگذار قرآنی می‌پردازند و باید در این همایش، بیشتر به این افراد پرداخت.

محبت الاسلام والمسلمین محمدرضا نوراللهیان؛ دبیر بخش بین‌الملل

پاسداشت ثقلین

تأثیری جهانی

برخی از بانوان جهان اسلام که در این همایش تجلیل می‌شوند، پس از اینکه به کشور خود بازمی‌گردند به عنوان چهره‌ای که در ایران برگزیده شده است، مورد توجه قرار می‌گیرند و همچنین زمانی که این بانوان به ایران سفر می‌کنند و برای مدت کوتاهی در ایران هستند در همین مدت کم با شخصیت‌های زن قرآنی ایران آشنا می‌شوند و با آنها ارتباط می‌گیرند. از این طریق چیزهای زیادی یاد می‌گیرند و از این تجربیات برای گسترش فعالیت‌های قرآنی خود در کشورشان استفاده می‌کنند.

همچنین زمانی که بانوان برگزیده جهان اسلام در این همایش، حضور پیدا می‌کنند، مصاحبه‌های آنها در شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی و خبرگزاری ایکننا منتشر می‌شود. به همین دلیل، شرایط خوبی ایجاد می‌شود و با توجه به اینکه این بانوان قرآنی از طریق رسانه‌ها معرفی می‌شوند، شرایط برای توسعه فعالیت‌های قرآنی بانوان نیز ایجاد می‌شود. برخی از بانوان برگزیده قرآنی که از دیگر کشورها هستند، زمانی که به کشور خود بازمی‌گردند، اقدام به تربیت حافظان قرآن و آموزش قرآن می‌کنند و برخی به تفسیر قرآن می‌پردازند؛ در مجموع خروجی و تأثیرات این همایش در حد سرمایه‌گذاری انجام شده در این عرصه، خوب است.

برای تقویت فعالیت‌های قرآنی بانوان باید مجموعه‌ای از اقدامات صورت گیرد؛ به عنوان مثال معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، مجموعه‌های پژوهشی و قرآنی در شهرهای تهران، قم و مشهد به صورت جدی وارد این عرصه شوند و طی برگزاری نشست‌های مشترکی، راهکارهای تعمیق و نشر بیشتر مفاهیم قرآنی و توسعه آن در بین بانوان را ارائه کرده و اجرایی کنند.

این کار باید هر چه سریع‌تر آغاز شود و دقایق را برای شروع آن مغتنم دانست.

البته از جهاتی دیگر، نمی‌توانیم نمره قابل قبول و ممتازی در جهت اثربخشی این همایش بدهیم؛ چرا که وقتی کار می‌تواند با ثمرات بیشتری همراه باشد که تداوم داشته باشد و در طول سال دنبال شود. اگر این همایش در طول سال برقرار باشد و از طریق ارتباطات متعارف امروز و از طریق فضای مجازی با بانوان قرآنی ارتباط و تعامل وجود داشته باشد، تأثیرات و دستاوردهای این همایش، بیشتر و بهتر می‌شود. اما در مجموع همایش بانوان قرآن‌پژوه، طی این سال‌ها آثار و برکاتی داشته است که این آثار و برکات در نوع خود قابل توجه است و به هیچ وجه نمی‌توان آن را نادیده گرفت.

استمرار فعالیت دبیرخانه این همایش، پس از برپایی در طول سال نیز حائز اهمیت است. طی ادوار قبل نیز بر این نکته تأکید کرده‌ام که شعبی از دبیرخانه در شهرهای بزرگ کشور دایر شود تا بانوان طی سال با دبیرخانه در ارتباط باشند و از آرمان‌ها، اهداف و نظام فکری مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) آگاه

شوند و حمایت کنند. این قوت و شکوهی که در ماه برگزاری همایش، وجود دارد، باید در دیگر ماه‌های سال نیز به طور کامل مشهود باشد. همچنین به عرصه خارج از کشور بیشتر اهمیت داده شده و توجه شود. در طول این ۱۴ سال برپایی این همایش قرآنی، مسئولیت بخش بین‌الملل را برعهده داشتم. بانوان بسیاری در این همایش تجلیل شده‌اند که در این حوزه بسیار فعال بوده‌اند.

انتخابی شایسته

اما در اینجا مناسب است از انتخاب عالی‌محروریت این دوره از همایش یعنی «قرآن و امام رضا(ع)» بنویسم. مسئولان دست‌اندرکار در طول این ۱۴ همایش، بنای خود را بر این قرار دادند که بانوان تکریمی فقط از میان بانوان شیعی نباشند، بلکه بانوان قرآنی اهل سنت نیز در این همایش معرفی و تجلیل شوند، تاکنون نیز هر ساله از بانوان اهل سنت نیز تجلیل کرده‌ایم.

پیام قرآن، فراتر از شیعه و سنی است و این پیام یک پیام جهانی است، اما به هر حال وصیت پیامبر اکرم(ص) حتی در آخرین روزهای عمرشان به ثقلین

بوده است و قرآن و عترت را در کنار هم مطرح کرده‌اند. اگر محوریت چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه «قرآن و امام رضا(ع)» است به این معنی است که ما مطالعه کنیم و ببینیم امام رضا(ع) چه روایاتی درباره آیات قرآن دارند و چه تفسیری از ایشان درباره قرآن وجود دارد و همچنین باید بفهمیم آیات قرآن را چگونه از نگاه امام رضا(ع) درک کنیم؟

یادی از استاد عطاردی

روایات متعددی از امام رضا(ع) وجود دارد که مرحوم علامه عطاردی در دو جلد مسند امام رضا(ع)، این روایات را آورده‌اند. در این دو جلد از کتاب علامه عطاردی، تفسیر امام رضا(ع) از قرآن آمده است. سال گذشته، محوریت این همایش قرآن و امام زمان(عج) بود، اما به این دلیل که ایشان همواره در غیبت بودند، آیاتی که از زبان ایشان تفسیر شده باشند، نداریم؛ چرا که ایشان، ارتباط آشکاری با مردم نداشتند، اما امام رضا(ع) زمانی که در مدینه بودند و یا در مسیر مدینه به خراسان، مرو، نیشابور، طوس و... سوالاتی از ایشان پرسیده شد و گاهی نشست‌های علمی بزرگی

که خوشبختانه متن آن به نسل ما رسیده است نیز در محضر ایشان برگزار می‌شد که ثامن الحجج(ع) نکات بسیار مهم و قابل توجهی را در پاسخ به این پرسش‌ها بیان کرده‌اند.

دستاوردها رسانه‌ای شود

همه این موارد، منوط به این است که دستاوردهای همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، رسانه‌ای شود تا تأثیراتش را در جامعه ببینیم.

در پایان ضمن تشکر از مدیریت خبرگزاری ایکننا به جهت پوشش خوب همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه و مشارکت خوب این رسانه، این نکته را باید عرض کنم که طی سال‌های گذشته با وجود محدودیت‌ها و مشکلاتی که خبرگزاری ایکننا در بودجه و اعتبارات داشته است، اما همواره مشارکت خوبی با همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه داشته است و خبرنگاران ایکننا نیز طی این سال‌ها در همایش حضور داشته و علاوه بر پوشش مراسم به مصاحبه با میهمانان و بانوان برگزیده ایرانی و خارجی پرداخته‌اند و این مصاحبه‌ها انعکاس خوبی داشته است.

ارتقای فرهنگ شهری

سیدمحمدمجواد شوشتری؛ مشاور و مدیرکل دفتر شهردارتهران

شهرداری تهران در خصوص ترویج شعائر دینی و ترویج فرهنگ انس با قرآن و عترت، مجموعه وظایفی را برعهده گرفته است که منجر به بالا رفتن بُعد معنوی شهروندان خواهد شد، پس از این‌رو در برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه همکاری دارد.

ما از سوی شهردار تهران، ماموریت داریم که برای برنامه‌های قرآنی، همکاری

محبت‌الاسلام والمسلمین مسن پویا، مشاور فرهنگی همایش

پندی برای ارتقای جایگاه

پس از اطلاع علاقه‌مندان از محور چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه، یعنی قرآن و امام رضا(ع)، مقالات بسیاری دریافت شد که به طور حتم، برخاسته از عنایت خاصه علی‌بن موسی‌الرضا(ع)، امام رئوف است. مقالاتی که هر یک به خوبی، نکات مهمی را از

اما دلیل بیان این روایت این است که به دیگر بانوان گرامی، این نکته عرض شود که از هر یک از روایات ائمه هدی(ع) می‌توان، درس‌های زیادی آموخت. دریافت نکات متعدد کاربردی از این روایات از عهده هر کسی برنمی‌آید، بلکه بانوان علاقه‌مند که اکنون به عنوان بانوانی فرهیخته و توانمند در شناخت معارف قرآن و اهل بیت معرفی شده‌اند، در پژوهش‌های خود این نکات را احصا کنند. در ادامه به روایتی اشاره خواهم داشت؛ نکته این روایت آن است که مسئولان، همواره باید در کنار محرومان و مستضعفان جامعه باشند.

روش پیامبرگونه

شیوه و منش پیامبران و ائمه اطهار(ع) بر این بوده است که همواره در کنار محرومان، مستضعفان و طبقه پایین جامعه باشند و ما این مسئله را به وضوح در زندگی پیامبران الهی می‌بینیم که قرآن نیز بر این اصل مهم تأکید می‌کند.

خداوند در قرآن کریم به پیامبران خود می‌فرماید به مردم بگویید: «من، هیچ مزد و پاداشی از شما نمی‌خواهم و مزد و پاداش ما نزد خداست»؛ اما تفاوتی که درباره پیامبر اکرم(ص) وجود دارد، این است که خداوند در آیه ۲۳ سوره مبارکه شوری به ایشان می‌فرماید:

«قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ» یعنی بگو من اجر و مزد نمی‌خواهم، فقط اهل بیت مرا دوست بدارید و با آنها مهربان باشید و اطاعت آنها را کنید.

زمانی که به آموزه‌های ائمه اطهار(ع) نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که زندگی و روش و منش آنها با محرومان و مستضعفان همچون پیامبر اکرم(ص) بوده است و این نکته مقدمه‌ای بر روایتی از امام رضا(ع) است.

خیر در چیست؟

در جلد چهارم کتاب کافی، صفحه ۴۳ روایتی از امام رضا(ع) وجود دارد که امام(ع) به فرزندشان، امام محمد تقی، جواد الائمه(ع) می‌فرمایند: «به من خبر رسیده است که همراهان تو زمانی که تو را بر مرکب

و فعالیت ویژه‌ای داشته باشیم و در همین زمینه علاوه بر مشارکت در برگزاری مسابقات قرآن در سطح بین‌المللی با نهادهای مختلف، همچنین در برگزاری چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه نیز همانند ادوار قبل با مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) همکاری خواهیم داشت.

شهرداری تهران نیز برای بالابردن فرهنگ شهروندی در سطح شهر به کتاب قرآن که سند راهبردی هدایت جامعه است، بسیار رجوع می‌کند و حضور جدی و حمایت در برنامه‌های ترویجی و تبلیغی قرآن را از وظایف خود می‌داند. همایش بانوان قرآن‌پژوه، شور و شوقی را در بین جامعه بانوان ایجاد می‌کند و شهرداری تهران نیز به دنبال تقویت این جریان است تا بانوان مفسر و قرآن‌پژوه را به جامعه و ملل مسلمان معرفی کند و این کار مبارکی است و امیدواریم که هرساله با کیفیت مطلوب‌تری برگزار شود.

سوار می‌کنند از درب کوچکی تو را بیرون می‌برند، این روشی که انجام می‌دهند، روش بخیلان است و به این دلیل این کار را انجام می‌دهند که خیری از تو به دیگران نرسد».

کسی را دست خالی رد نکن

امام رضا(ع) به امام جواد(ع) می‌فرمایند: «از تو می‌خواهم به حقی که خداوند از من بر تو نهاده است، ورود و خروج خود را از باب کبیر، قرار دهی و از در بزرگ و از دری که همه می‌بینند، رفت و آمد کنی و زمانی که می‌خواهی بروی و سوار مرکب، شوی نیز همراه خود درهم و دینار داشته باشی تا هر کسی در مسیر از تو چیزی خواست به او بدهی، کسی را دست خالی رد نکن».

امام رضا(ع) در ادامه به فرزند خود می‌فرماید: «اگر این کارها را انجام دهی، مقام تو نزد خداوند بالا می‌رود و هر کس این روش را داشته باشد، خداوند او را بالا می‌برد؛ به این دلیل که تو به خلق خدا، احترام گذاشته‌ای و توجه کرده‌ای، خداوند نیز تو را بالا می‌برد و به تو عزت می‌دهد».

اگر والیان و حاکمان ما و استانداران و فرمانداران ما در هر رده‌ای از مسئولیت به این نکته توجه داشته باشند در مدیریت خود بسیار موفق‌تر خواهند بود و خداوند نیز از آنها راضی خواهد بود؛ البته بعضاً می‌بینیم، برخی مسئولان برخلاف این رفتار می‌کنند.

رفعت مقام

از این پیام و دستور العمل چند نکته به دست می‌آید از جمله اینکه مسئولان از درب خاصی ورود و خروج نکنند، محل ورود و خروج مسئولان درب اصلی و در دید مراجعه‌کنندگان باشد، در حالی که مسئولان رفت و آمد می‌کنند به نیازهای مردم پاسخ دهند و هیچکس را رد نکنند. مسئولان از حال و احوال جامعه با خبر باشند، این کار نه تنها مقام مسئولان را پایین نمی‌آورد، بلکه رفعت و بلندی مقام به آنها می‌بخشد، با این عمل، مسئولان به خدا نزدیک می‌شوند و موجب خشنودی خدا را فراهم می‌کنند و خداوند از

در موضوعات پژوهش، تفسیر، هنر و... قرآن کریم، همچنان به ویژه در میان بانوان علاقه‌مند، جا برای کار بسیار وجود دارد، هرچه به ترویج قرآن کریم اهتمام بیشتری داشته باشیم قرآن هم به ما کمک خواهد کرد. این همایش طی سال‌های گذشته، تأثیرات و دستاوردهای زیادی در عرصه ملی به همراه داشته است، اما هم‌اکنون بعد از ۱۴ دوره که از برگزاری این همایش می‌گذرد، زمان آن رسیده است تا یک ارزیابی و آسیب‌شناسی دقیق از فعالیت دوره‌های گذشته صورت گیرد تا برخی کاستی‌ها احصاء و رفع شود. البته اینکه طی ادوار اخیر هرساله این همایش با محوریت خاصی مانند سوره مبارکه یاسین و یا حضرت ولیعصر(عج) برگزار می‌شود و امسال نیز با توجه به معارف رضوی برپا خواهد شد، نشان‌دهنده انجام آسیب‌شناسی

و دیگر ملل، معرفی کنیم؛ نه الگوهایی که در برخی جشنواره‌ها در حوزه‌های مختلف معرفی می‌شوند و متأسفانه، هیچ‌سختیتی با آموزه‌های قرآن کریم ندارند.

الگوهای حقیقی

چهار بانوی برجسته از جمله حضرت مریم(س)، آسیه(س) همسر فرعون، خدیجه کبری(س) اولین زن مسلمان و همسر پیامبر اکرم(ص) و فاطمه(س) سرور زنان دو عالم در طول تاریخ اسلام، حضور داشته‌اند که به عنوان بانوان الگو معرفی شده‌اند. از طریق همایش بانوان قرآن‌پژوه و سایر برنامه‌های قرآنی باید بتوانیم این بانوان برتر را به جامعه بانوان ایران و جهان اسلام معرفی کنیم تا از زندگی و سیره آنها الگو گیرند.

صورت گرفته در این همایش بین‌المللی است. البته این نکته را نیز باید مورد توجه قرار داد که متأسفانه اغلب موضوعات پژوهشی در معارف قرآنی به تکرار افتاده است و مرکز بانوان قرآن‌پژوه می‌تواند، بانوان را در انتخاب موضوعات یاری رساند. همایش بانوان قرآن‌پژوه در دوره چهاردهم خود با انتخاب شایسته محوریت قرآن و امام رضا(ع) در ایجاد نورانیت برگرفته از عصمت و طهارات و شکل‌گیری حیات طیبه در جامعه مؤثر باشد. البته لازمه آن شناخت عمیق معارف قرآنی و سیره ائمه هدی(ع) است.

برگزارکنندگان

ملیحه سادات موسوی، مدیر مرکز فرهنگی بانوان قرآن پژوه

نزدیک به استجابت دعا

آنان را دریابد و بشناسد.

دوم- شخصیت معنوی و الهی آنان که ریشه در عنایت ویژه خداوند نسبت به ایشان دارد. شناخت این بُعد از شخصیت اهل بیت نیاز به معرفت‌های پیشین دارد؛ یعنی نخست باید به رسالت پیامبر اکرم(ص) ایمان داشت و براساس رهنمودهای آن حضرت، ولایت عترت را پذیرفت. برای شناخت جایگاه عترت به روایات و روایان معتبر اعتماد کرد و کوتاه سخن اینکه بینش‌های مذهبی مختلف، می‌تواند مانع شناخت این بُعد از شخصیت اهل بیت(ع) باشد.

شخصیت ملکوتی و مقام شامخ علمی و زهد و اخلاق امام رضا(ع) و اعتقاد شیعیان به او سبب شد که نه تنها در مدینه بلکه در سراسر دنیای اسلام به عنوان بزرگ‌ترین و محبوب‌ترین فرد خاندان رسول اکرم(ص) مورد قبول عامه باشد. امام(ع) به منزله تنها امامی که مرقد مطهر او در ایران قرار دارد، همچون دیگر ائمه دوازده‌گانه همواره در قلب ایرانیان جای داشته و محبت او آغاز ورودش به این سرزمین در دل هر ایرانی با هر گرایش مذهبی آشیان کرده است. شب‌ها کم می‌خوابید و قرآن می‌خواند. شب‌های تاریک در مدینه می‌گشت و مستمندان را کمک می‌کرد. در تابستان بر حصیر و در زمستان بر پلاس می‌نشست. نظافت را در هر حال رعایت می‌فرمود و عطر، بسیار به‌کار می‌برد. عادتاً جمله ارزان و خشن می‌پوشید، ولی در مجالس برای ملاقات‌ها و پذیرایی‌ها، لباس فاخر در بر می‌کرد و در هر فرصت مقتضی مردم مسلمان را به وظایف خود آگاه می‌کرد. برای خنثی کردن توطئه‌های مأمون و اطرافیان او مراقبتی هوشیارانه داشت.

القابش عبارتند از: رضا، صابر، زکی، ولی، وافی، سراج‌الله، قرآلمؤمنین، صدیق و فاضل؛ که شخصیت برتر آن حضرت را آشکار می‌سازد. اما مشهورترین لقب ایشان «رضا» است و این نام چنان بر آن حضرت غالب آمد که از طریق آن شناخته می‌شد. امام رضا(ع) پیوسته با قرآن مأنوس بود. آن را به دقت می‌خواند و در آیات آن تدبر می‌کرد و می‌اندیشید.

گفتار، پاسخ و مثال‌های آن حضرت، همه برگرفته از قرآن بود. ایشان قرآن را معیار سنجش حق و باطل و صحت و سقم احادیث می‌شمرد و در ختم قرآن، همتی والا داشتند. یمثل النبی فی اخلاقه فانه النائب من اعرافه امام رضا(ع) شبیه‌ترین مردم به پیامبر اکرم(ص) بود و رفتاری پیامبرگونه داشت. ایشان در زندگی فردی و اجتماعی خلق والای آن حضرت را نشان می‌داد. شاید خوانندگان مطالب این سطور و مخاطبان چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه این سؤال برایشان پیش آمده که چرا رویکرد همایش امسال قرآن و امام رضا(ع) است؟

در پاسخ باید عرض کرد که چند سالی است، ستاد برگزاری همایش تصمیم گرفته علاوه بر مطالب قرآنی قابل طرح در همایش به موضوعی خاصی هم در همایش اشاره شود و مخاطبان همایش به صورت تخصصی نسبت به مفاهیم معارف آن آشنا شوند که در سال‌های قبل، شاهد این مطالب بودیم که با رویکرد سوره مبارکه یاسین برگزار شد. امسال هم همین طور با تمسک به حدیث شریف ثقلین و با عنایت به هم‌شأنی قرآن و اهل بیت(ع)، ان شاءالله آهنگ آن داریم که همایش با رویکرد پیوند معنوی و

ارتباط با معارفی بین قرآن و امام رضا(ع) برگزار شود، به هر حال نمی‌شود، ایرانی بود و متنعم از برکات امام رضا(ع) نبود و نمی‌شود قرآنی بود و متوسل به امام رضا(ع) نبود. به هر حال، ولی نعمت ایرانی‌ها امام رضا(ع) و ارائه مقالات و سخنرانی در مورد قرآن و این امام همام می‌تواند، بسیار مفید و جذاب باشد. حتی بعضی از خواص منحصزه زیارت امام رضا(ع) مثل خواندن یاسین در نماز زیارت حرم مطهر امام هشتم(ع) که خواندن این نماز زیارت خود به خود انسان را به قلب قرآن پیوند می‌زند یا می‌شود کمی پا را فراتر نهاد به این ترتیب که انسان در حرمی وارد می‌شود که قطعاً از بهشت و روضه من ریاض‌الجنة است. کسی که در بهشت وارد می‌شود، قطعاً مورد رضایت و خوشنودی پروردگار عالم می‌باشد، کسی که در بهشت دعا و مناجات می‌کند، قطعاً به استجابت نزدیک است.

بله به طور خلاصه، پیوندهای عمیق امام رضا(ع) با قرآن در حوزه‌های گوناگون معرفتی، معارفی، تربیتی و اجتماعی باعث شد که همایش‌های امسال، مزین به نام قرآن و امام رثوف باشد. امام رضا (ع) منشأ آثار و برکات خیر در ایران شد و همواره آستان ثامن‌الائمه(ع) از مهمترین مراکز

فرهنگی در این سرزمین از دیر پای به شمار می‌آمده است و هرساله ده‌ها میلیون زائر با گرایش‌های فکری و مذهبی گوناگون اعم از شیعه و اهل سنت و غیر مسلمان از ادیان گوناگون از جای جای ایران و دیگر سرزمین‌ها به‌ویژه کشورهای مسلمان و همسایه به زیارت آن امام همام می‌آیند و در کمتر شهر و روستایی از ایران است که ملک یا آثاری توأمان با عشق و علاقه به آستان ایشان وقف نشده باشد. حیثیت علمی امام، مهم‌ترین عامل در توسعه مذهب شیعه به حساب می‌آید به ویژه که مبانی فکری شیعه نیز در آن شرایط مشخص شده بود و طبعاً مرجعیت علمی امام توسعه فکر شیعی را دربرداشت. احادیث و روایات بسیاری از امام رضا(ع) در زمینه‌های مختلف علوم و معارف اسلامی و شیعی چون فقه، اصول عقاید، اخلاق و ... برای ما به یادگار مانده که گنجینه‌ای بس گرانبهاست. اقبانوس بی‌کران معارف قرآن کریم از صدر اسلام، تاکنون دفتر تربیت انسان‌های فرهیخته و مشعل فروزان جویندگان حقیقت بوده است، آنان که در تکاپوی همرنگی و باهستی در جوش و خروش به سر بوده‌اند. آرزوی خود را در دفتر معرفت قرآنی یافته‌اند و محو در مجالی و کمال آن شده‌اند.

امید است که برگزاری چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه، گامی در راه نشر معارف قرآن کریم باشد. همایش بانوان قرآن‌پژوه را می‌توان نقطه عطفی در روند فعالیت‌های قرآنی بانوان دانست؛ چرا که این همایش با شناسایی بانوان قرآنی کشورمان و دیگر ملل، موجب معرفی آنان به دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی می‌شود و این مراکز می‌توانند در طول سال از ظرفیت‌های بانوان قرآنی در حوزه‌های مختلف استفاده کنند. لازم است تا این نکته را نیز تأکید کنم که باید بانوان قرآنی در ساخت فیلم کوتاه، طراحی وبلاگ‌های قرآنی، ساخت نرم‌افزار و اپلیکیشن‌های دینی و ... ورود پیدا کنند؛ فعالیت‌های قرآنی باید همگام با فناوری‌های علمی روز دنیا همراه باشد. به طور کلی فعالیت قرآنی بانوان در تمامی زمینه‌ها باید تداوم خود را حفظ کند، فعالیت‌های بانوان قرآنی در جمهوری اسلامی ایران از کمیت و کیفیت بالایی برخوردار است، اما به نظر می‌رسد، برای توسعه این فعالیت‌ها باید امتیازات خاصی مانند جذب هیئت علمی و یا نگهداری آثار هنری‌شان در موزه‌ها در نظر گرفت. روشن است که ادامه این فعالیت‌های قرآنی نیاز به لطف و کرم تمامی بانوان قرآنی دارد که جان در گرو بسط و گسترش تعلیم و تربیت قرآن کریم دارند.

برگزارکنندگان

مرتضی نجفی قدسی؛ مدیر دارالقرآن امام علی(ع) و علامه طباطبائی(ره)

عنایت ثامن الحجج(ع)

اصطهباناتی، سیدمحمدباقر درجه‌ای و دیگر علما آن عصر و زمان، کبیل فیض کرده و به درجات اجتهادی نائل آمده بود.

وی پس از مراجعت از نجف اشرف در شهر اصفهان، سکنی گزید و به تدریس علوم دینی و ترویج و تبلیغ معارف قرآن و اهل‌بیت(ع) پرداخت.

یکی از توفیقات اینجانب، دیدارهای متعددی است که با این عالم ربانی داشتم و بعضی خاطرات را مستقیماً از خود ایشان استماع کرده‌ام. مرحوم آیت‌الله طیب در مقدمه تفسیر اطیب‌البیان در جلد یکم در انگیزه خود از نگارش تفسیر آورده‌اند که «دیر زمانی در خاطرم، خطور می‌نمود، کتابی در تفسیر قرآن بنگارم و روی این اندیشه، حوزه‌های تفسیری تشکیل داده و جزوه‌های متفرقی در این باب به رشته تحریر درآوردمو از طرفی، قصور باغ و قلت استعداد و اشتغالات درسی و گرفتاری‌های دنیوی، مرا از اقدام به این امر منع و بلکه مأیوس می‌کرد تا اینکه در شب سه‌شنبه، پنجم جمادی‌الثانی سال ۱۳۸۰ هجری قمری، مطابق با ۲۲ آبان‌ماه ۱۳۳۹ شمسی در محضر بعضی از علما، به مجلس سوگواری حضرت صدیقه طاهره(س)، موفق شده و در ضمن توسل، حالت وجدی در خود دیدم و از آنجا به منزل مراجعت کرده و در عالم رؤیا خدمت حضرت ثامن‌الحجج(ع) و حضرت ولی‌عصر(عج) مشرف شده

و پس از مذاکراتی که بین آن دو بزرگوار راجع به زوآر شد، حضرت ولی‌عصر(عج) پس از عنایاتی و ترضیه خاطری نسبت به حقیر و مروجین دین، مرا امر به نوشتن تفسیری فرمود و وعده‌ای به من دادند. بعد از آنکه از خواب بیدار شدم، صدق رؤیای من ظاهر شد و وعده نصرت حضرتش تحقق یافته و من به نگارش و تألیف این کتاب، به یاد حضرت رب‌الاریاب و حضرت حجت صاحب الزمان(عج) با تمام کوشش و اهتمام اقدام نمودم».

در مجلدات هفتم و چهاردهم این تفسیر نیز مجدداً اشاره به این رؤیای صادق شده و از دستور حضرت صاحب‌الامر(عج) نسبت به نگارش این تفسیر سخن گفته‌اند.

اما آنچه که بنده مستقیماً همین قضایا را با اضافاتی از معظم له شنیدم، چنین بود که فرمودند: «بعد از توسلی که در آن شب به حضرت صدیقه طاهره(س) داشتم، بسیار منقلب بودم، مراجعت کردم و با همان حالت تأثر عمیقی که از مجلس روضه داشتم، خوابیدم و در عالم رؤیا دیدم که حضرت ثامن‌الحجج(ع) و امام زمان(عج) در داخل بقعه مقدسه حضرت رضاع(ع) در کنار یکدیگر نشست‌اند و با هم مشغول صحبت هستند، از جمله صحبت‌های آن دو بزرگوار که من شنیدم این بود که حضرت ولی‌عصر(عج) از حضرت ثامن‌الحجج(ع) پرسیدند: این زائران حرم شما زیاند، آیا ما حوائج همه اینها را باید رسیدگی کنیم؟! حضرت رضاع(ع) در جواب فرمودند: بله، همه اینها باید به حوائجشان رسیدگی شود. پس از این مکالمه به ناگاه هر دو بزرگوار روی مبارکشان را به سوی من کردند و من هم عرض سلام و احترام کردم و آنگاه حضرت ولی‌عصر(عج) به من فرمودند: ما دوست داشتیم یکی از شما تفسیری بر قرآن بنویسد، اگر شما اهتمام کنید، خوب است. بنده هم عرض کردم، دستور می‌فرمایید، امتثال امر می‌کنم و به محض اینکه از خواب بیدار شدم، وضو گرفتم و نمازی خواندم و مشغول نوشتن تفسیر شدم که الحمدالله در ۱۴ جلد به اتمام رسید. ضمناً آیت‌الله طیب پس از نگارش تفسیر، مجدداً

در عالم رؤیا خدمت حضرت ولی‌عصر(عج) شرفیات می‌شوند که این مطلب را نیز در یکی از مجلدات اطیب‌البیان چنین آورده‌اند که «در شب جمعه گذشته، شب ۱۳ ذی‌الحجه، در عالم رؤیا خدمت حضرت بقیه‌الله الاعظم(عج) مشرف شدم و از حضرت سندی بر این تفسیر(تأییدی) تقاضا کردم، کاغذ مرحمت فرمودند، عرض کردم، امضا خود شما را طالبم، حضرت نقطه‌ای در آن صفحه گذاشت که آن نقطه نور می‌داد! امیدوارم این تفسیر منظور نظر آن حضرت باشد و وسیله سعادت شود».

موارد مذکور و غیر مذکور همه مؤید آن است که

نگارش این تفسیر، توفیق الهی بود و این عالم بزرگ پس از تحصیلات طولانی در حوزه‌های علمیه و تهذیب نفس توانسته است از مصادیق حدیث شریف «أَلْعَلُّمُ نُوْرٌ يَقْذِفُهُ اللهُ فِي قَلْبِ مَنْ يَشَاءُ» قرار گیرد و قلب پاکش قابلیت تابش نور الهی را داشته باشد و از الهامات غیبی هم مستفیض گردد، کما اینکه در جلد دهم، پرسش و پاسخی بین وی و حضرت سلیمان پیغمبر(ص) در عالم رؤیا بوده است که نمایانگر قابلیت مؤلف این تفسیر در پذیرش فیوضات الهی است.

اجمالاً تفسیر اطیب‌البیان بسیار تفسیر گرانبهائی

است که به عنایت حضرت رضاع(ع) و امام زمان(عج) نگاشته شده است و مملو از معارف قرآنی است. مؤلف در شروع این تفسیر ابتدا به بیان ۱۰ گفتار در علوم قرآنی می‌پردازند که عبارتند از:

گفتار اول؛ در بیان فضیلت قرآن و وجوب تمسک به آن

گفتار دوم؛ در بیان عدم تحریف قرآن و توجیه اخبار تحریف

گفتار سوم؛ در تفسیر قرآن و روش مفسرین و کتب تفسیری

گفتار چهارم؛ در اختلاف قرائت قرآن و تحقیق کلام در سیاهی قرآن

گفتار پنجم؛ در فضیلت قرائت قرآن و حفظ و تعلیم و تعلم آن

گفتار ششم؛ در بیان قرآن و وجوه اعجاز آن

گفتار هفتم؛ در وجوب احترام قرآن و حرمت هتک آن

گفتار هشتم؛ در بیان شفاعت قرآن

گفتار نهم؛ در کیفیت نزول قرآن و مراتب نزول

گفتار دهم؛ در بیان استعاذه و حقیقت آن و بحثی درباره مستعید و مستعاضه و مستعاذ منه

پس از مباحث فوق، نثر تفسیر وی که نسبتاً ساده و قابل استفاده برای عموم است، آغاز می‌شود و البته در برخی موارد با واژگان عربی و فارسی همراه است.

آیت‌الله طیب عمر با برکتی داشتند ۱۳۷۰-۱۳۷۲ شمسی و قریب ۱۰۰ سال زندگی کردند و آثار علمی و تألیفی خوبی از خود به یادگار گذاشتند که از جمله آنها کتاب «کلم‌الطیب» در اصول عقاید و تفسیر ۱۴ جلدی تفسیر «طیب‌البیان» است که مورد استفاده بسیار از طلاب علوم دینی، محققان و قرآن‌پژوهان است.

مرقد این عالم ربانی در مسجد کازرونی خیابان میراصفهان، همان مسجدی که سال‌ها اقامه نماز جماعت و وعظ و خطاب داشتند، است. خدایش رحمت کند و ما را قدردان علمای گذشته و حال بگرداند.

برگزارکنندگان

آیة‌الله‌الهی‌ان؛ مدیر تکریم همایش

حاملان نور هدایت

قال رسول الله(ص): القرآن افضل کل شیءٍ دون الله؛ قرآن به جز خداوند از همه چیز بالاتر است.

قرآن کریم، کتاب آسمانی است که از همه جهات به پیامبر اکرم(ص) و آورنده وحی، متصل است. پیامبر(ص) خود قرآن را آیة آیه خوانده است و حافظان، حفظ کرده و کاتبان وحی، نوشته‌اند. اما در طول تاریخ بشریت،

این انسان‌های دیگر بوده‌اند که با آثار، نوشته‌ها و ذوق و استعدادها و هنرشان سعی کرده‌اند، معانی پیچیده قرآن کریم را به دیگر مردمان بشناسانند و بی‌شک پاک‌نهادترین، حاملان نور هدایت، بانوانند که در طول تاریخ، بیشترین گرایش به قرآن کریم را از خود نشان داده‌اند و عالی‌ترین آثار پژوهشی و هنری را نثار کرده‌اند.

در این میان، همایش بانوان قرآن‌پژوه، ستاره پروین را در اوج آسمان به دست می‌گیرد و با شناخت بانوان فعال در عرصه‌های مختلف قرآن کریم از سراسر گیتی، کارنامه خورشید را می‌گشاید و با تکریم این بانوان، راه را برای فعالیت گسترده می‌گشاید، زیرا چنانچه واضح است هر رشته‌ای

و گرایشی که مورد تکریم و تشویق قرار گیرد، توجه افراد، مخصوصاً نسل جوان به آن بیشتر شده و باعث می‌شود که نسل جوان به آن روی بیاورند و پژوهش‌ها و تحقیقات و آموزش‌های خود را در آن به منصف ظهور برسانند. فعالیت‌های قرآنی از این قانون، بیرون نیست و بی‌شک اگر چهره‌ای موفق و ممتاز مورد تکریم و تجلیل واقع شود، آن رشته رونق می‌گیرد و رشد پایسته خود را در پی خواهد داشت. کسانی که مورد تکریم واقع می‌شوند خود اهتمام بیشتری در آن راه از خود نشان می‌دهند و شاگردان بیشتری به سمت ارزش‌های قرآنی و اهداف آن هدایت و تشویق می‌شوند، همچنین جامعه با چهره‌های موفق آشنا می‌شوند و در مناطق مختلف کشور، افرادی علاقه‌مند به قرآن کریم از

آنها بیشتر بهره می‌برند و به آنها جذب می‌شوند و این یکی از نتایج مورد نظر تکریم و تجلیل همایش بانوان قرآن‌پژوه است.

مؤسسه بانوان قرآن‌پژوه هرساله با شناسایی بانوان فعال قرآنی از سراسر کشورمان و سپس با توجه به داوری‌ها، آن‌ها را گزینش و برای تکریم در همایش دعوت به‌عمل می‌آورد. خوشبختانه، بسیاری از این افراد تجلیل شده در ادوار قبل، مورد توجه دیگر دستگاه‌های قرآنی نیز قرار گرفته‌اند.

با آغاز انقلاب فرهنگی و بازگشایی دانشگاه‌ها در سال ۱۳۶۲، جهاد دانشگاهی عهده‌دار و متولی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها شد. از همان ابتدا نیز فعالیت‌های قرآنی همواره به عنوان محور اصلی فعالیت‌های فرهنگی جهادگران دانشگاهی مطرح گردید و مجموعه معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی نسبت به گسترش و تعمیق فعالیت‌ها و برنامه‌های قرآنی در دانشگاه‌ها توجه ویژه‌ای مبذول داشت.

این فعالیت‌ها عملاً از سال ۱۳۶۴ با برگزاری نخستین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم دانشجویان، شکل منسجم و مشخصی به خود گرفت و فعالیت‌های قرآنی جهاد دانشگاهی با تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات قرآنی دانشجویان، وارد مرحله جدیدی شد که ماحصل زحمات و تلاش‌های همکاران و مسئولان این دبیرخانه در گسترش و بهینه‌سازی فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان، نقش بسزایی ایفاء کرد.

گسترده‌گی فعالیت‌های قرآنی جهاد دانشگاهی تا به آنجا ادامه یافت که برای استمرار و تقویت این فعالیت‌ها، ایجاد و استقرار مرکز مشخص و نظام‌مندی ضرورت پیدا کرد.

براساس این ضرورت و نیز عزم جدی جهاد دانشگاهی در گسترش فعالیت‌های قرآنی بود که مرکزی مستقل با اساسنامه و تشکیلات مشخص در سال ۱۳۸۰ با عنوان مرکز فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور به تصویب هیأت امنای جهاد دانشگاهی رسید. پس از گذشت پنج سال و انجام فعالیت‌های بی‌شمار در حوزه قرآنی، این مرکز وارد عرصه جدیدی شد و با عنوان «سازمان

فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور» و سپس با نام «سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور» فعالیت‌های خود را در سطح ملی و بین‌المللی گسترش داد. برگزاری ۲۴ دوره «جشنواره ملی قرآن دانشجویان کشور» و برپایی پنج دوره «مسابقات بین‌المللی قرآن دانشجویان مسلمان» تنها دو مورد از فعالیت‌های گسترده این سازمان است. در ادامه با خبرگزاری ایکنا و سه مرکز این سازمان آشنا می‌شویم؛

مرکز فعالیت‌های قرآنی دانشجویی

این مرکز از دو بخش اداره آموزش و اداره همایش‌ها و جشنواره‌ها تشکیل شده است. فعالیت‌های آموزشی درون‌سازمانی و برون‌سازمانی دو محور فعالیت آموزشی آن است. آموزش‌های ضمن خدمت کارکنان سازمان‌ها و نهادهای براساس بخشنامه سازمان برنامه‌ریزی و مدیریت کشور و آموزش‌های دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور از امور برون‌سازمانی آن محسوب می‌شود. اطلاعات بیشتر از فعالیت‌های گسترده این مرکز در نشانی اینترنتی (iska.ir) قابل مشاهده است.

خبرگزاری ایکنا

یکی از رویش‌های این سازمان تأسیس خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) به عنوان نخستین و تنها خبرگزاری تخصصی قرآن کریم در جهان، در سال ۱۳۸۲ است. این خبرگزاری پس از ۱۲ سال فعالیت، با دارا بودن ۱۸ زبان، ۶ شعبه بین‌المللی و ۳۰ شعبه استانی نه تنها در ایران که در جهان اسلام نیز در نوع خود بی‌نظیر است.

با توجه به تنوع زبانی و رسالت جهانی خبرگزاری ایکنا و فعالیت گسترده این رسانه قرآنی در عرصه بین‌الملل، در اسفندماه سال ۱۳۹۱ نام این خبرگزاری با مجوز معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به «خبرگزاری بین‌المللی قرآن» (iqna.ir) تغییر یافت.

همچنین از برنامه‌های توسعه‌ای سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور، می‌توان «پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن» و «مرکز رشد فناوری‌های قرآنی» را نام برد.

مرکز رشد علوم و فناوری‌های قرآنی

مرکز رشد با پرورش ایده‌ها، کاهش ریسک فعالیت اقتصادی و کمک به ایجاد مشاغل دانش‌محور کوچک و متوسط، عامل مؤثری در توسعه اقتصادی و به کارگیری فناوری است.

حمایت از فناوری‌های نرم و هویت‌ساز مبتنی بر قرآن، مهم‌ترین رسالت مرکز رشد علوم و فعالیت‌های قرآنی است که از طریق ایجاد زمینه‌های لازم برای بسط و توسعه فعالیت شرکت‌های کوچک و متوسط دانش‌بنیان و هنر‌بنیان در شاخه‌های مختلف قرآنی مانند هنر و قرآن، فضای مجازی و قرآن و خدمات تخصصی قرآنی تأسیس و راه‌اندازی شده است. این مرکز رشد در زیر شاخه صنایع فرهنگی طراحی و فعالیت می‌نماید. زمینه‌های فعالیت، تولیدات هنری مرتبط با قرآن، تولیدات فناوری مبتنی بر فناوری اطلاعات با موضوعات قرآنی و تولید خدمات نوآورانه در موضوع قرآن است. برای دریافت اطلاعات بیشتر به نشانی اینترنتی quranati.ir مراجعه شود.

مرکز مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم

از جمله اهداف اصلی این مرکز می‌توان به زمینه‌سازی برای توسعه و تخصصی شدن مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن، رشد و اعتلای فرهنگ قرآنی در جامعه به ویژه جامعه دانشگاهی، معرفی قرآن به عنوان یکی از مباحث علوم انسانی، شناسایی و استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های اساتید و پژوهشگران و تشویق و ترغیب آنان در ورود به عرصه علوم قرآنی، هدایت، بهره‌برداری و ارتقای اثربخشی پژوهش‌ها در زمینه مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن، ایجاد ارتباط بین مراکز علمی جهت بومی و اسلامی‌سازی مفاهیم و علوم گوناگون و زمینه‌سازی برای اسلامی و دینی کردن متون درسی اشاره کرد.

بانوان قرآن‌پژوه

نگاهی به ۱۳ دوره

نگاهی به ادوار قبل

چهاردهمین دوره همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه با داشتن سابقه پریایی ۱۳ دوره موفق در کارنامه کاری خود، ۱۳ اسفندماه ۱۳۹۴ در تهران برگزار می‌شود. این دوره با تجلیل از ۱۸ نفر از بانوان فعال قرآنی کشورمان در سالن همایش‌های بین‌المللی برج میلاد برگزار می‌شود.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه هر ساله به ابتکار مرکز فرهنگی بانوان قرآن‌پژوه وابسته به مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) و با همراهی سازمان‌ها و نهادهای همکار چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، شهرداری تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، رادیو قرآن و ... به جهت تجلیل و تکریم بانوان فعال، پژوهشگر و هنرمند در عرصه قرآنی کشور برگزار می‌شود.

نخستین

نخستین همایش بانوان قرآن‌پژوه سال ۸۲ همزمان با میلاد حضرت فاطمه زهرا(س) با حضور رئیس‌جمهور وقت و اهدای لوح سپاس به بانوان نمونه قرآنی برگزار شد و مسئولان برگزاری همایش نیز روز ۱۳ مردادماه با مقام معظم رهبری(مدظله‌العالی) دیدار داشتند و ایشان نیز با تشویق و تأیید این فعالیت قرآنی و با بیان این‌که هدف اصلی از همه این اقدامات، توسعه هدایت قرآنی است بر نقش بانوان و مادران در ترویج فرهنگ قرآنی تأکید و بیان کردند: «مادر خانه باقرآن آشناست، بچه‌های خود را به دور خود جمع می‌کند و برای آن‌ها قرآن می‌خواند، والده ما این‌طوری بود، صدای خوشی داشت و قرآن را می‌فهمید، عربی‌دان بود، داستان حضرت موسی(ع)، داستان حضرت ابراهیم(ع) و دیگر داستان‌های قرآن را از زبان مادرم شنیدم، ایشان قرآن می‌خواند و ما می‌نشستیم و گوش می‌دادیم، چنین کاری خیلی اثر می‌گذارد و فضا را قرآنی می‌کند».

اما در اولین دوره همایش نام کدام یک از بانوان برده شد. زینت قاجار دلو از تهران به عنوان خوش‌نویس قرآن کریم، ساکت مزیدی اصفهانی از شهرضا به عنوان منبت‌کار قرآنی، زهرا رهنورد از تهران به عنوان نویسنده و هنرمند قرآنی، فاطمه پناهیان‌پور به عنوان تذهیب‌کار و هنرمند قرآنی و اردیبهشتی از هرمزگان به عنوان هنرمند زرباف آیات قرآن کریم انتخاب شدند.

زینت‌السادات (علویه)همایونی از اصفهان به عنوان پیشکسوت در تفسیر و مفاهیم قرآنی، شهربانو صفری از مشهد به عنوان مفسر و مروج با سابقه قرآن کریم،

سیده‌فاطمه سیدخاموشی(طاهایی)از مشهدبه عنوان مفسر باسابقه قرآن کریم، صدیقه مقدسی از مشهد به عنوان مفسر و مدرس قرآن کریم و لاله افتخاری به عنوان پژوهشگر برجسته قرآن کریم معرفی و تجلیل شدند.

پروین یوسفی از تهران به عنوان داور و مربی نمونه قرآن کریم، پروین غضنفری از تهران به عنوان مدیر موفق قرآن کریم، آذر پنجه‌شاهی از تهران به عنوان حافظ نمونه قرآن کریم، پروین امیرآبادی از تهران به عنوان داور و استاد تجوید قرآن کریم، ایمان صحاف از تهران به عنوان اولین قاری صاحب‌رتبه و داور قرآن کریم، نسرين نافذکلام از تهران به عنوان استاد تجوید و داور مسابقات قرآن، اعظم اعداوی الوندی از تهران به عنوان مبتکر کتاب‌های آموزش قرآن مقطع دبستان و قرائت‌کننده نوارهای آموزشی برای اولین مدرسه مکاتبه‌ای قرآن کریم، فاطمه حسینی‌اعلائی از شهری به عنوان اولین حافظ کل قرآن و از بانوان روشندل کشور و مربی نمونه قرآن کریم و فاطمه تمهیدی از سمن‌دج به‌عنوان تذهیب‌کار و هنرمند قرآنی انتخاب شدند.

دومین

دومین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۸۳ با حضور رئیس‌جمهور وقت و مسئولان برگزاری این همایش برگزار شد که در این مراسم نیز از بانوان نمونه قرآنی با اهدای لوح سپاس تجلیل شد. طاهره بابایی به عنوان پیشکسوت و مربی نمونه قرآن کریم، راضیه جمالی به عنوان قاری و مربی ممتاز

قرآن کریم، ملک‌تاج رخشانی از زاهدان به عنوان مفسر و مروج قرآن کریم، عذرا آقازادهسلطانی از تهران به عنوان مروج و مدیر ممتاز قرآن کریم، زهرا عاصمی از کاشمر به عنوان مروج و مدیر قرآن کریم، سیده‌فاطمه شبیری از قم به عنوان حافظ ممتاز و نمونه قرآن کریم و سیده‌فوزیه حسینی از سنندج به عنوان مبتکر روش نوین در حفظ و آموزش مفاهیم قرآن کریم برگزیده شدند.

شادی نفسی از تهران به عنوان مدرس، پژوهشگر و نویسنده برجسته قرآنی، زهرا اخوان‌صرف از قم به عنوان چهره‌ای درخشان در حوزه تدریس و پژوهش قرآنی، شهره شاهسوندی از مشهد به عنوان پژوهشگر شاخص در حوزه زبان‌شناسی قرآن کریم، صدیقه مهدوی‌کنی از تهران به عنوان پژوهشگر و

صاحب‌نظر در علوم معارف قرآن کریم و سهیلا جلالی از تهران به عنوان مدرس و پژوهشگر ممتاز قرآنی انتخاب و تجلیل شدند.

همچنین مهین‌دخت(مژده) سالک مهدوی از تهران به عنوان هنرمند و نگارگر شاخص مفاهیم قرآن کریم، سبا سیدان‌جعفری از تهران به عنوان هنرمند و قلم‌زن نمونه قرآنی، ازهار شرکاء از تهران به عنوان هنرمند و خوشنویس قرآن کریم، مهین افشان‌پور از تهران به عنوان هنرمند مینیاتور و پیشکسوت در عرصه هنرهای قرآنی، شهرالسادات منصوری از شیراز به عنوان هنرمند و مرمت‌کار نسخه‌های خطی قرآن کریم و فاطمه طاهرریزی از تهران به عنوان مدیر فعالیت‌های قرآنی و مروج هنرهای قرآن مورد تکریم قرار گرفتند.

همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه

سومین

سومین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۸۴ با حضور نماینده ویژه رئیس‌جمهور وقت برگزار و از بانوان شاخص و قرآنی کشورمان با اهدای لوح تقدیر و جوایز قدردانی شد.

منیژه آرمین از تهران به عنوان نویسنده توانا و هنرمند برجسته تندیس‌های قرآنی، مریم معصومی از تهران به عنوان هنرمند مینیاتور و تصویرگر برجسته مفاهیم قرآن کریم، سیده‌صغری حسینی از تهران به عنوان هنرمند و خطاط برجسته قرآنی، اکرم‌السادات حسینی از تهران به عنوان طراح و نگارگر موضوعات قرآنی و عذرا عقیقی بخشایشی از تهران به عنوان هنرمند خطاط و گرافیکست برجسته آیات قرآنی برگزیده شدند.

فاطمه‌اعلائی‌رحمانی از تهران به‌عنوان استاد پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآنی، مریم حاج‌عبدالباقی از تهران به عنوان مدرس ممتاز و پژوهشگر موفق معارف‌قرآن کریم،معصومه‌السادات حسینی کلهرودی از تهران به عنوان دانشمند ممتاز و پژوهشگر نوآور علوم و معارف قرآن کریم، فائزه عظیم‌زاده اردبیلی از تهران به عنوان پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآن کریم، ملیحه طهماسبی از مشهد به عنوان مبتکر و کاشف تأثیر صوت قرآن کریم بر کاهش دردها، سیده‌وحیده رحیمی از قم به عنوان مفسر متخلق و پژوهشگر ممتاز قرآنی، زهرا آقامحمدشیرازی از تهران به عنوان نخستین تهیه‌کننده نرم‌افزار فرهنگ لغات قرآن با پنج ترجمه انگلیسی و طبیه ربانی به عنوان پژوهشگر و مترجم ممتاز معارف و علوم قرآن به زبان اسپانیایی انتخاب شدند.

سیده‌صدیقه صاحب‌کار از مشهد به عنوان مفسر و نویسنده توانمند تفسیر روان قرآن کریم، توران عبداللهیان از شیراز به عنوان مفسر توانمند پیشکسوت قرآن کریم، زهرا حیدری‌خلیل‌آبادی از کاشمر به عنوان مربی موفق ملقب به مادر حفاظ ایرانی، حمیده کریمیان از روستای شمس‌آباد استان فارس به عنوان حافظ نمونه و مربی توانمند قرآن کریم، شایسته درویشی از سنندج به عنوان حافظ داور و مدرس معارف قرآن کریم از اهل سنت و سکینه ساورخانی از زاهدان به عنوان مبلغ و مدرس توانای معارف قرآن کریم از دیگر بانوان قرآن‌پژوه کشورمان هستند.

اسعدیاز از آرژانتین به عنوان بانوی روشنفکر و ممتاز در نشر معارف قرآنی به‌زبان اسپانیولی، زهره بدرالدین از لبنان به عنوان مدیر و مربی نمونه قرآن کریم در کشور لبنان، دیاناترانکو(هاجر حسینی) از تگزاس آمریکا به عنوان مروج فرهنگ اهل بیت و مبلغ معارف قرآن کریم در اروپا و آمریکا، یولیا پیشکینا از روسیه به عنوان گوینده و نویسنده توانا و مروج ارزش‌های قرآن کریم به زبان روسی و لیلا ابر‌اگیم‌اوا از ترکمنستان به عنوان مبلغ و مروج قرآن کریم و فرهنگ اهل بیت(ع)

به زبان روسی از بانوان منتخب سایر کشورها هستند که در سومین دوره برگزیده شدند.

چهارمین

چهارمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۸۵ مصادف با سالروز ولادت کریمه اهل‌بیت(ع) با حضور رئیس‌جمهور وقت برگزار و در این مراسم نیز از بانوان پژوهشگر و هنرمند قرآنی تجلیل شد. زینت‌السادات امامی از اصفهان به عنوان هنرمند ممتاز و آفریننده تابلوی نفیس و گرانقدر، معارف، فاطمه کاشانی از تهران به عنوان هنرمند و خوشنویس قرآن کریم، زهرا نامور از تهران به عنوان هنرمند و نگارگر قرآن کریم، محترم پرن‌دین از کرمانشاه به عنوان تذهیب نگارگری و مینیاتور و زهره مهانی‌منش از مشهد به عنوان بانوی هنرمند و بااستقامت و آفریننده آثار هنری در زمینه قرآن کریم معرفی شدند. نهمه غروی از تهران به عنوان مدرس و پژوهشگر ممتاز در علوم قرآنی، ملیحه‌سادات سیدرضا از تهران به عنوان چهره موفق در تحصیل تدریس و پژوهش علوم و معارف قرآنی، نیکو دیالمه از تهران به عنوان مدرس و پژوهشگر ممتاز معارف قرآنی، ناهید ایزدی از اصفهان به عنوان مدرس و پژوهشگر موفق قرآنی و الگوی صبر و استقامت، سارا شمیزی از تبریز به عنوان نخستین بانوی مترجم منظوم قرآن کریم، فرزانه زنبقی از تهران به عنوان نگارنده موفق و مولف تفسیر کامل قرآن برای نوجوانان، صدیق سلطانی از تهران به عنوان مبتکر روش نوین کتابشناسی قرآن و علوم قرآنی، محبوبه سقاب‌گندم‌آباداز مشهد به عنوان مفسر، مدرس و پژوهشگر موفق علوم و معارف قرآنی و نگار چل‌امیرانی از زنجان به عنوان بانوی ممتاز در تبلیغ و ترویج معارف قرآنی هستند.

بتول مطهریان‌کامل از کاشان به عنوان مفسر، پیشکسوت و مربی نمونه قرآن کریم، فاطمه توکلی به عنوان مربی و نمونه‌الگوی استقامت و رفتار قرآنی، نیره مؤمن‌زاده از زابل به عنوان مربی و مبلغ معارف قرآن کریم، نگین رستمی از کردستان به‌عنوان حافظ ممتاز کل قرآن کریم از بانوان روشندل اهل سنت و سمیه حاجعلی از تهران به عنوان داور و قاری ممتاز قرآن کریم عنوان‌های برتر این همایش را به خود اختصاص دادند.

گلغیا گنیوته‌نیاوا از روسیه به‌عنوان مترجم قرآن کریم و آثار تفسیری به زبان تاتاری، عایشه عبدالرحمن از لبنان به عنوان نویسنده توانا و پژوهشگر ممتاز در سطح بین‌الملل، اقبال حدوتی از کوزوو به عنوان چهره ممتاز در زمینه تبلیغ نشر معارف قرآن کریم، ایتسام الکنانی از عراق به عنوان چهره موفق در زمینه تدریس معارف و علوم قرآنی، آمنه احسانی از افغانستان به عنوان پژوهشگر ممتاز معارف قرآنی و راضیه بتول نجفی از پاکستان به عنوان مفسر و مبلغ توانای معارف قرآن کریم در سطح بین‌الملل معرفی شدند.

پنجمین

پنجمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۱۳۸۶ برگزار شد و بانوان پژوهشگر و هنرمند قرآنی با حضور دکتر غلامعلی حداد عادل رئیس وقت مجلس شورای اسلامی مورد تکریم و تجلیل قرار گرفتند. زیبا کاظمی، الهه خاتمی، فرح کیمیاقلم، ثریا امین‌پور، مرضیه عرفانی، نسرین حمزه‌لو، ام‌البنین جعفری و فرزانه قانع از جمله هنرمندان برگزیده پنجمین همایش هستند و فتیحه فتاحی‌نژاد از تهران، اعظم پرچم از اصفهان، مهسا فاضلی از اراک، پروین بهارزاده از تهران، مرضیه یزدی از همدان، فاطمه یگانی از مشهد، سولماز کاراندیش از شیراز و فرشته خورشیدست از کرمان عنوان بانوی پژوهشگر و منتخب در پنجمین همایش را کسب کردند. مائده ادیب‌زاده از قم، مسعوده فاضل‌یگانه از اصفهان، زهرا صمدنیا و زهرا منبری از سهندج به عنوان مربیان، حافظان و قاریان برتر قرآن کریم تجلیل شدند و فوزیه از عیسی از چین، سعادت علینزاده از آذربایجان، فاطمه محمد از تایلند، سمیه یونس از آرژانتین، مارتاچا از مکزیک، سناحسن قبانچی از عراق، ویولتسافرا از آلبانی و شریفه محسنی از افغانستان بانوان منتخب دیگر کشورها در پنجمین همایش بانوان قرآن‌پژوه بودند.

ششمین

ششمین دوره این همایش سال ۱۳۸۷ با حضور آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام برگزار و برگزیدگان تجلیل شدند. مونس سیاح متولد ۱۳۵۲ عنوان «پژوهشگر ممتاز و نوآور در علوم و معارف قرآن کریم»، مهناز شایسته‌فر متولد ۱۳۴۳ در کرمانشاه عنوان «نویسنده توانمند و پژوهشگر و استاد ممتاز در زمینه هنر اسلامی و قرآنی»، سیمین‌دخت شاکری متولد ۱۳۳۹ در اراک عنوان «مدرس ممتاز و پژوهشگر فرهیخته در علوم و معارف قرآن کریم»، سهیلا پیروزفر متولد ۱۳۴۷ در شیروان عنوان «استاد و پژوهشگر ممتاز علوم و معارف قرآن کریم» و سیده‌فاطمه حسینی‌میرصفی متولد ۱۳۵۱ در اراک عنوان «استاد و پژوهشگر ممتاز

علوم و معارف قرآن کریم» را به خود اختصاص دادند. پریچه ساروی متولد سال ۱۳۳۹ در سوادکوه عنوان «چهره موفق در پژوهش علوم و معارف قرآن کریم»، سیده راضیه یاسینی متولد سال ۱۳۴۸ در تهران به عنوان «پژوهشگر ممتاز و هنرمند قرآنی در زمینه نگارگری»، فریبا مقصودی متولد سال ۱۳۴۰ در کرمانشاه عنوان «بانوی قرآن‌نویس و کاتب کل قرآن کریم در سه دوره»، مهپاره اکبری متولد سال ۱۳۳۱ در مریوان عنوان «هنرمند قرآنی در زمینه سوزن‌دوزی» و لیلی منتظری متولد سال ۱۳۵۲ در تهران به عنوان «هنرمند و خوشنویس آیات قرآن کریم» انتخاب شدند.

حکیمه کریمی متولد سال ۱۳۴۵ در تهران به عنوان «هنرمند قرآنی در زمینه تذهیب و نگارگری»، خدیجه فلاحی متولد سال ۱۳۳۰ در نیشابور به عنوان «هنرمند و خوشنویس آیات قرآن به خط ثلث»، سیمین ونهری متولد ۱۳۵۲ در اصفهان عنوان «هنرمند قرآنی در زمینه قلم‌زنی»، اکرم جمشیدیان متولد سال ۱۳۳۳ در اصفهان عنوان «مدیر موفق و نویسنده و مروج علوم و معارف قرآن کریم» و خانم نسرین معینی (فومنی) متولد ۱۳۴۱ در تهران عنوان «مدیر موفق و حافظ کل قرآن کریم» را کسب کردند.

زهرا بیگدلی شاملو با عنوان «مفسر و معلم توانمند و بانوی ممتاز: جهت ترویج معارف قرآن کریم»، فروغ دانشور با عنوان «مربی و داور موفق قرآن کریم»، پروین اختر با عنوان «مربی توانمند و مدیر موفق قرآن کریم» برگزیده شدند.

همچنین آنالورا هبه اسمیت «بانوی ممتاز در عرصه ترویج فرهنگ و معارف قرآن کریم در کشور اروگوئه»، امر ایمن الفکی بشیر «چهره‌ای ممتاز در علوم و معارف قرآن کریم در کشور سودان» تکریم، ریاضه نظمین از سریلانکا «بانوی ممتاز در ترویج فرهنگ معارف قرآن کریم و بینان‌گذار چند موسسه فرهنگی قرآنی در کشور سریلانکا»، ندا الاحمد «حافظ کل قرآن کریم و بانوی ممتاز در عرصه ترویج و علوم قرآن کریم در کشور عربستان»، سبیکا متانی از آمریکا «مروج و مبلغ فرهنگ معارف قرآن کریم در کشور آمریکا»، مدیحا امامی «بانوی ممتاز در زمینه ترویج و تبلیغ معارف قرآن کریم در کشور بوسنی»، هولیا آلپر «بانوی ممتاز در معارف و علوم قرآن کریم در کشور ترکیه» و حوا باری «بانوی ممتاز در زمینه ترویج معارف قرآن کریم در کشور گینه آفریقا» از برگزیدگان همایش هستند.

نخستین آیین نکوداشت زنان مبلغ

نخستین آیین نکوداشت زنان مبلغ شهر تهران هفتم شهریورماه ۱۳۸۷ به همت اداره کل امور بانوان شهرداری تهران و مرکز بانوان قرآن‌پژوه وابسته به موسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) در تالار وحدت تهران برگزار شد. در واقع مرکز بانوان قرآن‌پژوه در طی

سال ۸۷ دو همایش ویژه بانوان فعال در عرصه دینی و قرآنی را برپا کرده است. برپایی این همایش توسط شهرداری تهران در سال‌های بعد نیز ادامه پیدا کرد.

هفتمین

هفتمین دوره همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه برگزیده ویژه نداشت و به سبب دیدار بانوان فعال قرآنی از سراسر کشور با مقام معظم رهبری، همه بانوان فعال قرآنی، منتخب همایش شناخته می‌شوند.

هشتمین

هشتمین دوره این همایش با حضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی و محمدباقر قالیباف، شهردار تهران در سالن همایش‌های برج میلاد برگزار و طی آن از منتخبان قرآنی در عرصه‌های مختلف قدردانی شد.

در این دوره از برگزاری همایش سیده‌فاطمه خاتمی، دل‌آرانعمتی پیرعلی، مریم قیادی، فروغ پارسا، مژگان سرشار، مرضیه محمدزاده، اکرم دبائی دردشتی، سلینا پوریا، سارا میرنظامی، لیلا عباسی بیجار، معصومه امیرانپالو، زینب عارفی، فاطمه ایزدی سفیددشتی، خدیجه غلامی، آریتا ملکنیا و فاطمه ابراهیمی تجلیل شدند.

نهمین

نهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه ۲۶ آبان‌ماه سال ۱۳۹۰ باحضور نفرت‌برتر و قرآن‌پژوهان و محققان در سالن‌های همایش‌های بین‌المللی برج‌میلاد باحضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، لاله افتخاری، رئیس فراکسیون قرآن و عترت مجلس شورای اسلامی و محمدباقر قالیباف، شهردار تهران برگزار شد و در این همایش مراسم نکوداشت مرحومه خاتم زهرا روستامفسر قرآن کریم نیز برگزار شد.

در بخش پژوهشگران برجسته قرآن کریم نهمین دوره همایش بانوان قرآن‌پژوه، سعیده غروی از قم به عنوان پژوهشگر و مدرس موفق معارف قرآن کریم، سوسن آل‌رسول از کرج به عنوان پژوهشگر برجسته و مدرس توانای علوم و معارف قرآن کریم، مینا شمخی از اهواز به عنوان پژوهشگر و نویسنده توانا و مدرس علوم و معارف قرآن کریم، رقیه صادقی‌نیری از تبریز به عنوان مدرس ممتاز و پژوهشگر موفق معارف قرآن کریم، فروغ‌السادات سجادی‌فر از اصفهان به عنوان پژوهشگر موفق و محقق و مدرس توانمند علوم و معارف قرآن کریم و زهرا لوکه علیخان از دزفول تکریم شدند.

در بخش چهره‌های شاخص هنری نهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز، مینا صدری به عنوان پژوهشگر هنرمند توانا در زمینه نگارگری آیات قرآن کریم، فائزه بهبودی به عنوان هنرمند توانا در زمینه تذهیب آیات قرآن کریم، مه‌رناز قربان‌پور به عنوان خوشنویس توانای آیات قرآن کریم به خط نسخ، لیلا وزیرری به عنوان خوشنویس توانای آیات قرآن کریم به خط

ثلث، سیده باهره پاکدامن به عنوان خوشنویس توانای آیات قرآن کریم در رشته معلی و مرضیه پاشایی به عنوان هنرمند توانا در زمینه تذهیب و نگارگری آیات قرآن کریم تکریم شدند.

نهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه در بخش مبلغان و مروجان قرآن کریم از عنرا جلالی - افتخاری به عنوان الگوی صبر و استقامت، مبلغ و معلم توانای معارف قرآن کریم، عصون مسلمی به عنوان حافظ کل و داور موفق مسابقات قرآن کریم، زیبا پرهیزکار به عنوان مربی و مدیر و مروج معارف قرآن کریم، سیده‌زهرا موسوی به عنوان مربی نمونه و پژوهشگر موفق معارف قرآن کریم، صبا خاوریان به عنوان قاری ممتاز و برجسته قرآن کریم از خواهران اهل سنت، معصومه علائی به عنوان حافظ کل قرآن کریم، ملیحه احمدی‌فر به عنوان حافظ کل قرآن کریم و مدیر و مربی توانا، سکینه دیوچی به عنوان بانوی فعال در ترویج معارف قرآن کریم، رباب زبدی به عنوان مروج اخلاق و مبلغ قرآن کریم، زهراء الوریغی به عنوان مروج معارف قرآنی در کشور تونس و ام ناصر محمدناصر به عنوان مروج معارف قرآن کریم در کشور عربستان تکریم کرد.

دهمین

دهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه ۲۸ دی‌ماه ۱۳۹۱ با حضور علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، سیدمحمد حسینی، وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیران و مسئولان اجرایی کشور در برج میلاد برگزار و در این همایش از ۲۲ نفر از برترین بانوان در حوزه فعالیت‌های قرآنی تجلیل شد.

مژگان سخی مطلق، ملیحه پورستار، صدیقه میرشمسی، نصرت نیل‌ساز، کیوان احسانی، عاطفه زرسازان خراسانی، معصومه ریعان، مرضیه توانگر، محبوبه پورقدیری، زهرا اسکندری، صدیقه سلمان، سهیلا لشگری، مریم قاسم‌احمد، عاطفه حیرت،

کتاب بانوان ایک تبارک تیترو اکایان

حمیده خاتون هلال‌بحر، شایسته ارشدی، طاهره لطیفی، ریحانه قاسمی و زکیه عبداللہیان از تکریم‌شدگان هستند. مونا مشکوری از عراق، فاطمه جعفری از هندوستان، پاجایاوا مولده از تاجیکستان و زینب مصطفی‌البرجی از لبنان از تحلیل‌شدگان بخش بین‌الملل این همایش هستند.

یازدهمین

یازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، پنجشنبه ۲۲ اسفندماه با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن خمینی، حجت‌الاسلام والمسلمین ششمی، معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، محمدباقر قالیباف شهردار تهران، احمد مسجدجامعی، عضو شورای اسلامی شهر تهران و جمعی از مسئولان و اعضای جامعه قرآنی در سالن همایش‌های بین‌المللی برج میلاد برگزار شد.

در یازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه از اعظم پویازاده، مریم ایمانی‌خوشخو، طلعت حسنی‌بافرانی، بی‌بی‌سادات رضی‌پهبادی، نفیسه فقیهی‌مقدس، مرجان نجفی و شایسته پزشکیان، در بخش هنرمندان قرآنی به زهرا(فرزانه) جعفری، زهرا رحیمی، سیده‌فهیمه کاظمی‌یزدی، فرحناز محمدی‌یکتا، اکرم‌سادات روحانی و در سایر بخش‌ها نجله خندق، خدیجه گرشاسبی، مریم قنبرپور، طاهره موسوی، لیلا صندوقی، فریبا ضرغامی، ژاله حیدری‌مقدم و سمیرا قنبری تجلیل شدند.

دوازدهمین

دوازدهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه ۲۱ اسفندماه ۹۳، در سالن همایش‌های برج میلاد تهران برگزار شد. بانوان برگزیده این همایش در بخش پژوهشگران، هنرمندان، فعالان قرآنی و بین‌الملل

معرفی و تجلیل شدند. در ذیل اسامی بانوان تکریم شده‌رامی‌خوانید:

آسیه تحویلداران، استاد برجسته و پیشکسوت قرآن، شهین قهرمان‌ایزدی، پژوهشگر موفق علوم و معارف قرآن، طاهره محسنی، نویسنده توانا و پژوهشگر برجسته علوم معارف قرآن، نرجس موسوی‌اندروزی، پژوهشگر تواندیش و موفق و حافظ کل قرآن، نفسیه فقیهی‌مقدس، مدیر موفق و پژوهشگر توانا علوم و معارف قرآن، مرضیه محصص، پژوهشگر موفق و توانای علوم و معارف قرآن، ناسی ساکی، پژوهشگر توانای علوم و معارف قرآن کریم، مینا مختاریان، هنرمند توانا در رشته نگارگری، سیده‌طاهره هاشمی‌پور، هنرمند موفق در رشته نقاشی‌خط، زهرا مظفری، هنرمند توانا در رشته معرق، نسرین کاردانی، هنرمند توانا در رشته سوزن‌دوزی، مریم نوروزی، هنرمند توانا به خط ثلث، راضیه سیدخاموشی، معلم، مربی پیشکسوت قرآن کریم، طیبه بابایی، قاری ممتاز قرآن کریم، آمینه عادل‌فر، مربی، داور و مدیر موفق قرآن کریم از بانوان اهل تسنن، زهرا نقی‌زاده، مدیر موفق فعالیت‌های قرآنی، سکینه سبزیان، حافظ کل و مدیر موفق فعالیت‌های قرآنی، همچنین بانوان تکریم‌شده در بخش بین‌الملل همایش نیز دکتر منجیه النفزی السواحلی از تونس، فاتوبتا گیوپ از سنگال، دکتر سلمی عیاش از سوریه، خدیجه کریم آوا از آذربایجان، پرفسور دکتر موسده مولیا از اندونزی، صبیح احمد بهپهانی از کویت و مهرنسا آچل آوا از تاجیکستان

با «احساب نخستین آیین نکوداشت زنان مبلغ شهر تهران» که در سال ۱۳۸۷ توسط مرکز بانوان قرآن‌پژوه برگزار شد، در ۱۳ اسفندماه سال ۱۳۹۴ در سالن همایش‌های برج میلاد تهران، شاهد برگزاری چهاردهمین دوره همایش با محوریت قرآن و امام رضا(ع) خواهیم بود.

نگاهی به ۱۳ دوره

مرحومه عذرا جلالی، برگزیده نهمین همایش ریزاندش

آثار خلوص نیت

مرحومه عذرا جلالی، برگزیده نهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه با تأکید بر اینکه خلوص نیت، کار را به سرانجام مطلوب می‌رساند، گفت: داشتن خلوص نیت در تمامی اعمال به ویژه اخلاص در اعمال مبلّغ و مربی قرآن، لازم و ضروری است.

مرحومه عذرا جلالی (همسر شهید محمدحسین افتخاری و مادر لاله افتخاری، مؤسس و رئیس فراکسیون قرآن، عترت و نماز مجلس هفتم تا نهم) در نهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه در سال ۱۳۹۰ به عنوان الگوی صبر و استقامت، مبلّغ و معلم توانای معارف قرآن معرفی و تجلیل شد. وی ۲۸ مردادماه امسال، دار فانی را وداع گفت. در ادامه، گفت‌وگو با این بانوی قرآنی را که در شماره ۹۴ نشریه «رایحه» ایکنای به چاپ رسیده است، می‌خوانید:

«در سال ۱۳۱۲ ه. ش. در خانواده‌ای روحانی در شهر شاهرود متولد شدم. آن موقع آموزش قرآن این چنین نبود که به شیوه فعلی از آموزش روخوانی شروع کنند و به سطوح بالاتر آموزش برسند. کلاس درس و بحثی را در سنین کودکی و نوجوانی نگذراندم، اما چون در خانواده‌ای رشد

کردم که پدرم ادیب و فاضل بود از همین فضا برای فراگیری قرآن کریم بهره‌مند شدم.»
وی که به گفته نزدیکانش دروس حوزوی را تا آستانه اجتهاد گذرانده است، افزود: «در سن ۳۵ سالگی با داشتن چهار فرزند، شروع به فراگیری زبان عربی کردم و به تدریج در کنار فراگیری و تدریس علوم قرآنی، تدریس زبان عربی را آغاز کردم، چند سالی دروس زبان عربی و صرف و نحو را به همراه دروس حوزوی نزد علمای بزرگ آن موقع شاهرود، گذراندم.»

جلالی تصریح کرد: «پس از پیروزی انقلاب اسلامی با توزیع و مهیا شدن امکانات بیشتر برای برگزاری کلاس‌های آموزش قرآن، حضورم در مراکز آموزشی افزایش یافت به ویژه اینکه برای ارائه آموزش‌های قرآنی و دینی در جهاد سازندگی حضور یافتیم و برای دانشجویانی که در این مجموعه فعالیت می‌کردند با وجود اینکه اطلاعات دینی آنها اندک بود و یا گرایش‌های غیر مذهبی داشتند، دوره‌های آموزشی برگزار کردم.»
این پیشکسوت قرآنی افزود: «خودم به فرزندانم قرائت قرآن را یاد دادم و یا آنها را به همراه خود به هیئت‌های مذهبی و یا جلسات قرآن می‌بردم. فرزندانم بخشی از زبان عربی و نهج‌البلاغه و حفظ تعدادی از سوره‌های قرآن را نزد من فرا گرفتند.»
جلالی افزود: «در کنار آموزش به دختران خودم، دختران بااستعدادی نیز در کلاس‌هایم حضور می‌یافتند که بسیار سریع و عالی قرآن را حفظ می‌کردند و خوشبختانه تمامی این عزیزان، موفق به حضور در عرصه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی شده‌اند و بسیاری از آنها تربیت‌کنندگان فرزندان شدند که در راه اسلام و قرآن جان خود را فدا کردند.»

وی اظهار کرد: «هم اکنون به علت کهنولت سن، قادر به برگزاری کلاس‌های مستمر نیستیم، اما دو سه نفر از بانوان فرهیخته که مدرس مفاهیم قرآن و نهج‌البلاغه هستند، نزد من آمده و جلسه درس و بحث داریم تا زین پس، این عزیزان وظیفه مهم تربیت شاگردانی قرآنی را برعهده گیرند، البته هفته‌ای یک بار در حد بیان و توضیح

حدیثی از ائمه هدی(ع)، جلسه‌ای را برای بانوان علاقه‌مند برپا می‌کنم.»
وی بر داشتن خلوص نیت در تمامی اعمال به ویژه اخلاص در اعمال مبلّغ و مربی قرآن تأکید کرد و افزود: «اگر حمل بر خودستایی نشود، تمامی تلاشم را مبذول داشتیم تا در هر کاری اخلاص داشته باشم و نیتم خدایی باشد. البته قصد ندارم این طور بیان کنم که در تمامی امور زندگی اخلاص داشته‌ام، اما تجربه سال‌ها زندگی به من آموخته است که خلوص نیت، کار را به سرانجام مطلوب می‌رساند.»

این مبلّغ و مروج قرآن کریم افزود: «امام راحل عظیم‌الشان(ره) می‌فرمایند: عالم محضر خداست در محضر خداوند، معصیت نکنید؛ خداوند هر جا که لازم باشد، دستگیر ما خواهد شد و اینگونه خداوند ما را به راه مستقیم هدایت می‌کند. تاکنون نیز برای فعالیت‌های دینی و سخنرانی‌هایم یک ریال دریافت نکرده‌ام.»

جلالی، همسر شهید حاج محمدحسین افتخاری گفت: «همسرم و همسر دخترم(لاله افتخاری) هر دو در سال ۱۳۶۵ در منطقه شلمچه و در عملیات کربلای چهار به شهادت رسیدند. پس از شهادت دامادم به همراه دخترم که دارای سه فرزند پسر بود و علاقه وافری به ادامه تحصیلات دانشگاهی داشت، مدت چهار سال در مشهد مقدس حضور یافتیم تا ایشان لیسانس علوم قرآن و حدیث خود را دریافت کند و حدود چهار سال نیز در تهران برای تکمیل تحصیلاتش حضور داشتیم.»

وی در پایان بیان کرد: «هدفم از همراهی با دخترم این بود که به جای اینکه در فراق همسر و دامادم غصه بخورم، همراه با دخترم به دنبال این باشیم تا با کسب علم و دانش و آموزش آن به جوانان کشورمان، راه شهدای عزیزمان را ادامه دهیم، آنها با خونشان نهال اسلام را آبیاری کردند و ما نیز لازم است با بودن در درس و بحث علوم دینی و قرآنی در این راه قدم برداریم، البته ما به جایگاه رفیع شهیدان نخواهیم رسید، فقط هدف حرکت در این مسیر و نزدیک شدن به آرمان‌های بلند آنهاست.»

محققان عنوان کرد

رفع تبعیض در محیط‌های علمی

زهره محققیان، حافظ کل قرآن و فارغ‌التحصیل مقطع دکتری رشته علوم و قرآن حدیث دانشگاه اصفهان بوده، عضو بنیاد ملی نخبگان، دانشجوی نمونه کشور و بانوی فعال قرآنی در سطح کشور است. داوری و مشاوره پایان‌نامه‌های بسیاری را برعهده داشته و تألیف مقالات پژوهشی فراوان از وی چهره‌ای موفق در این امر ساخته است. کسب مقام‌های اول و برتر در جشنواره قرآنی و مسابقات حفظ از دیگر توفیقات ایشان است. همچنین وی مدرس دانشگاه، مدیرمسئول و سردبیر نشریه‌ای می‌باشد از ایشان به عنوان «پژوهشگر برجسته و حافظ موفق کل قرآن» تکریم به عمل می‌آید. در ادامه نگاهی به فعالیت‌های وی می‌اندازیم؛

زهره محققیان در سال ۱۳۶۳ در شهر اصفهان متولد و تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی در رشته آمار

به اتمام می‌رساند. سپس در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری در رشته علوم قرآن و حدیث ادامه تحصیل داده و اخیراً نیز از رساله دکتری خویش در دانشگاه اصفهان دفاع کرده است. او که در دوران نوجوانی با حمایت‌های مادر، موفق به حفظ کل قرآن شد، درباره علت تغییر مسیر زندگی‌اش به سمت قرآن و سپس موفقیت‌هایش در این زمینه می‌گوید: ارتباط زیاد با قرآن و حضور متعدد در مسابقات مختلف کشوری و ملی، همراه با احراز رتبه‌های متنوع، بنده را تشویق به مطالعات دانشگاهی مرتبط با قرآن کرد تا جایی که در مقطع لیسانس در کنار تحصیل رشته آمار در دانشگاه اصفهان به تحصیل در رشته مفاهیم و معارف قرآن در دانشگاه غیر انتفاعی علوم و معارف قرآن کریم نیز پرداختم.

پس از آن بود که علاقه‌مندی بنده به مطالعات قرآنی افزایش یافت و تصمیم به ادامه تحصیل در مقاطع

بالتر در رشته علوم قرآن و حدیث گرفتم. در سال ۱۳۸۶ در مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان پذیرفته شده و پس از آن به عنوان دانشجوی نمونه کشوری انتخاب شدم. کسب این عنوان، مجوز ورود من به مقطع دکتری از طریق استعدادهای درخشان (بدون کنکور) بود. محققیان که در حال حاضر به عنوان مربی مشغول تدریس در دانشگاه اصفهان و سایر مراکز علمی شهر اصفهان است، در سال ۱۳۹۱ به دلیل پژوهش‌های متعدد به عنوان بانوی فعال قرآنی در سطح کشور معرفی شد. وی درباره تألیفات پژوهشی‌اش می‌گوید: کتابی با عنوان «نظریه امید» در مرحله ویراستاری دارم که از سوی پژوهشکده باقرالعلوم (ع) مورد حمایت واقع شده و ان‌شاءالله تا قبل از برگزاری نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم تهران به انتشار می‌رسد. این کتاب در سال گذشته از طرف مرکز دین‌پژوهان کشور، جزو ۱۰ کتاب برتر سال انتخاب شد.

وی به دلیل پژوهش‌های متعدد و فعالیت‌های مختلف فرهنگی، عضو بنیاد ملی نخبگان است و مدتی قبل نیز در برنامه تلویزیونی «ستاره‌ها» محصول شبکه قرآن سیما حضور یافته و به عنوان چهره قرآنی معرفی شد.

این بانوی نخبه درباره اینکه برپایی همایش‌های تکریم تا چه میزان در ارتقای فعالیت‌های قرآنی بانوان مؤثر است؟ ادامه می‌دهد: بدون شک، برگزاری این گونه همایش‌ها، نقش بسیار مؤثری در ارتقای توانمندی‌های بانوان دارد. بسیاری از بانوان به واسطه برگزاری این گونه همایش‌ها و آشنایی با چهره‌های برتر، انگیزه بیشتری برای فعالیت یافته و می‌توانند با کمک تجربیات افراد برگزیده، مسیر رشد خویش را سریعتر طی کنند. بنده نیز، امید دارم توفیق بهره‌مندی از تجربیات سایر برگزیدگان را کسب نمایم. محققیان در پاسخ به این سؤال که آیا تکریم‌ها برای بانوان قرآن‌پژوه کافی است؟ ادامه می‌دهد: دغدغه

اصلی بانوان پژوهشگر نه تکریم در این همایش‌ها، بلکه مهیا نمودن امکان رشد و تسهیل خدمات مختلف برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های علمی و پژوهشی کشور و حتی جهان است. بر همین اساس، بهتر است که اینگونه همایش‌ها و تجلیل‌ها تنها در سطح معرفی و اهدای جوایز مالی باقی نماند، بلکه مسئولان ذیربط سعی در ایجاد تسهیلاتی برای ایشان نمایند تا این بانوان پژوهشگر بتوانند در فضایی آرام و بدور از نگرانی‌های شغلی و آتی خویش به دغدغه‌های پژوهشی خود پرداخته و توانمندی‌های حداکثری بانوان اسلام را برای جهانیان به اثبات رسانند.

این عضو بنیاد ملی نخبگان می‌گوید: چون فردی هستم که در فضای اجتماع فعالیت‌های زیادی دارم، متأسفانه تبعیض‌های بسیاری را در مورد بانوان از سوی مسئولان و کارگزاران اجتماعی مشاهده می‌کنم. حتی در بحث جذب و انتخاب هیئت علمی در سطح دانشگاه‌ها نیز، بسیار مشاهده می‌شود که

محدودیت‌های متعددی را برای بانوان تراشیده و آن‌ها را از بسیاری از جایگاه‌ها، مسئولیت‌ها و حقوق خویش محروم می‌کنند. امید که برگزاری این گونه همایش‌ها، گامی در راستای رفع تبعیضات اجتماعی علیه بانوان باشد.

این حافظ کل قرآن در خصوص نقاط قوت و ضعف همایش بانوان قرآن‌پژوه ادامه می‌دهد: انتظار ما این است که این همایش مانند سایر همایش‌ها نبوده و مسئولان پس از برپایی همایش فوق از اندیشه‌ها و نظرات برگزیدگان در جلسات هم‌اندیشی و شورای مرکزی این همایش، مخصوصاً امور مرتبط با بانوان استفاده کنند. البته گرچه زندگی در شهرستان و دوری مسافت، مشکلات خاص خود را به همراه دارد، اما در این مورد نیز می‌شود، تمهیدات لازم مهیا گردد. وی اظهار می‌کند: جایزه همایش، مهم نیست، بلکه امکاناتی که پس از برپایی همایش از سوی سازمان‌های دیگر در اختیارمان قرار می‌گیرد، مهم است.

مدرس موزه و دانشگاه

مناطق محروم فراموشی نشود

افضل بلوکی، متولد سیاهکل استان گیلان است. دکتری خود را از دانشگاه معارف اسلامی قم با رساله «حل تزاحم‌های اخلاقی» دریافت کرده است. سطح سه حوزه را با موفقیت به پایان رسانده و هم‌اکنون عضو

هیأت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان بوده و مشغول به تدریس در حوزه علمیه زاهدان است. تألیف مقالات علمی فراوان از ایشان، چهره‌ای توانا در امر پژوهش ساخته است. وی از سال ۱۳۴۱ در استان‌های مختلف مشغول تبلیغ بوده است. از ایشان به عنوان «پژوهشگر توانا و مبلغ موفق معارف قرآن کریم» تکریم به عمل می‌آید. در ادامه با وی بیشتر آشنا می‌شویم.

وی اکنون ۲۳ سال است که ساکن زاهدان است. او دارای تحصیلات دکتری در رشته مدرسی معارف اسلامی از دانشگاه معارف اسلامی قم است. مقطع کارشناسی را در رشته فلسفه غرب دانشگاه تبریز و مقطع کارشناسی ارشد را هم در سطح سه حوزه اخذ کرده است. بلوکی که فعالیت قرآنی و مذهبی‌اش به دوران دانش‌آموزی‌اش و پیش

از انقلاب اسلامی و حدود سال ۵۶ بازمی‌گردد، می‌گوید: حدود سال ۵۹ نیز وارد حوزه علمیه قم شدم و از سال ۶۱ نیز به طور رسمی مبلغ دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم بودم و از همان زمان به غرب و جنوب کشور به منظور انجام فعالیت‌های تبلیغی اعزام می‌شدم. پس از آن با تأسیس جامعه‌الزهد(اس) در حدود سال‌های ۶۴-۶۵ از طرف آنها کارهای تبلیغی را ادامه دادم و در حال حاضر نیز با سازمان تبلیغات اسلامی، دانشگاه‌ها و صدا و سیما و سایر سازمان‌ها در کارهای فرهنگی و تبلیغی همکاری دارم.

او که عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان و استادیار گروه معارف دانشکده الهیات دانشگاه سیستان و بلوچستان است، ادامه داد: مقالات زیادی درباره مسائل قرآنی، خانواده و اخلاق به زبان‌های مختلف انگلیسی و فارسی نوشته‌ام. در نگارش طرح پژوهشی دانشگاه با عنوان

«نقش قرآن در توسعه عقلانیت» نیز دستی داشته‌ام. همچنین کتابی نیز درباره خانواده با عنوان «دانش خانواده و جمعیت» و دیگری «آموزه‌های تربیتی کودکان» به نگارش درآورده‌ام که در حال چاپ است.

وی درباره میزان توجه نهادهای قرآنی بیان کرد: من دنبال این امر نبودم تا بخواهم نهادی مرا معرفی کند، بلکه به دلیل اینکه تدریس دارم، لذا کارم به گونه‌ای نیست که نیازمند این امر باشم، اما خودم چون علاقه ذاتی‌ام به ادامه دادن مسیر قرآنی است، این روند را ادامه می‌دهم؛ نه به این دلیل که نهاد و سازمانی من را ببیند، بلکه به این اعتقاد دارم فرد هر کاری از دستش برمی‌آید، باید آن را انجام دهد تا به پیشرفت بی‌انجامد.

پژوهشگران

مدرس حوزه و دانشگاه بیان کرد

ساماندهی فعالیت بانوان قرآنی

فرشته منانی، فارغ التحصیل مقطع دکتری، عضو هیأت علمی دانشگاه و دارای سطح چهار حوزه است. وی راهنمایی پایان‌نامه‌های بسیاری را برعهده داشته، تألیف مقالات فراوان علمی و پژوهشی و ارائه در جشنواره‌های مختلف از وی چهره‌ای بارز در این امر ساخته است. از وی در چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه به عنوان «پژوهشگر موفق علوم و معارف قرآن» تکریم به عمل می‌آید. در ادامه با فعالیت این بانوی قرآنی بیشتر آشنا می‌شویم.

این بانوی پژوهشگر قرآنی، مدرس حوزه و دانشگاه است، همچنین از سال ۶۸ تاکنون در مرکز فرهنگی محل زندگی‌اش، کلاس‌های قرآنی به ویژه تفسیر قرآن را نیز برپا می‌کند. وی فعالیت‌های قرآنی‌اش را از سال ۱۳۵۵ با ورود به حوزه مرحوم بانو مجتهد امین در اصفهان که حالت آکادمیک داشت و در آن زمان به عنوان مکتب حضرت زهرا(س) شناخته می‌شد، آغاز کرد. از سال ۱۳۶۳ به عنوان مدرس در این حوزه تدریس داشت. او همچنین به تناسب نیز مطالعات قرآنی، تدریس در مراکز گوناگون علمی اصفهان و بیان تفسیر قرآن در محافل دینی را داشته است.

منانی با درجه مربی، مشغول تدریس در دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان است و علاوه بر تحصیلات حوزوی، دارای تحصیلات آکادمیک در مقطع کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق و در مقطع دکترای رشته فلسفه و حکمت اسلامی است.

وی درباره تألیفات پژوهشی‌اش می‌گوید: مقالات متعددی در موضوعات گوناگون قرآنی داشته‌ام و همچنین کتابی را با عنوان «زندگی بانوی ایرانی» با نظارت بانو «علویه همایونی» که از شاگردان مبرز بانو مجتهد امین هست، تألیف کرده‌ام.

نقش بانوان در خانواده و جامعه

وی با تأکید بر اینکه نقش بانوان در ورود به عرصه فعالیت‌های قرآنی مهم است، اظهار می‌کند: بانوان به لحاظ نقش والا و تأثیرگذاری که در خانواده دارند، می‌توانند با ورود به این عرصه و بهره‌گیری از مفاهیم قرآن، هم روی شخصیت خودشان اثرگذار باشند و هم به دلیل موقعیت حساسی که دارند، می‌توانند از راهبردهای متعالی قرآن مجید در فضای خانواده استفاده کنند و تأثیرگذاری مناسبی داشته باشند. منانی درباره نحوه آشنایی و همکاری‌اش با این همایش می‌گوید: طی سال‌های گذشته که مسئولان برگزاری همایش بانوان قرآن‌پژوه برای بازدید به موزه هنرهای معاصر اصفهان آمده بودند، ملاقاتی حاصل شد و با حوزه فعالیت‌شان آشنایی پیدا کردم و یک بار هم در قم و در مؤسسه معارف امام رضا(ع) نیز ملاقاتی صورت گرفت که از آن طریق با آنها آشنا شدم. الحمدلله این مؤسسه، کارهای تأثیرگذار خوبی دارد به گونه‌ای که تشکلی تأثیرگذار است که به مطالعات قرآنی بانوان سمت‌وسوی مناسبی می‌دهد.

وی درباره نقاط قوت و ضعف همایش بانوان قرآن‌پژوه، اظهار می‌کند: از نقاط قوت، می‌توان به برپایی این همایش در سطح کشور و اینکه بانوان، پژوهش‌های‌شان را با محوریت امام رضا(ع) ارائه دهند و تبرک و تیمم کنند، اشاره کرد، اما در ادامه، بهتر است در سال‌های آتی حوزه فعالیت این همایش گسترده‌تر شود به گونه‌ای که بانوان دیگری را از سایر شهرها تحت پوشش قرار دهد که به طور یقین در دستور کار این همایش است.

او پیشنهاد می‌کند: اگر مؤسسه معارف امام رضا(ع) بتواند فعالیت‌های بانوانی که در حوزه قرآن فعالیت می‌کنند و یا جلسات قرآنی را در سایر شهرها برگزار می‌کنند، ساماندهی کند و بانوان بتوانند به گونه‌ای ارتباط نزدیک‌تری با این مؤسسه داشته باشند، به طور

یقین تأثیرگذاری بیشتری خواهد داشت. منانی در پاسخ به این سؤال که برپایی این همایش‌های تکریم چه اندازه برای تشویق بانوان قرآنی مؤثر است؟ اظهار می‌کند: تأثیرگذاری خوبی دارد به گونه‌ای که بانوان به دلیل جایگاه‌شان در خانواده و نقش تربیتی که دارند و نقش همسری موفق که باید داشته باشند، می‌توانند از راهبردهای قرآنی استفاده کنند و هر چقدر عمیق‌تر و بنیادی‌تر این فعالیت‌ها و همایش‌ها برگزار شود، کارایی فوق‌العاده‌تری خواهد داشت. اما باید گفت که روند کنونی همایش نیز تأثیرگذار است، چون بانوان تشویق می‌شوند که فعالیت‌های کل سال‌شان را بر فعالیت‌های عمیق و بنیادی قرآنی متمرکز کنند که این جای تشکر و قدردانی دارد. وی می‌افزاید: در جامعه دانشگاهی نیز بحث مطالعات قرآنی نیز خوب است که کانون‌های قرآن و عترت فعالیت خوبی در این زمینه دارند به گونه‌ای که موجب می‌شود دانشجویان با فعالیت‌های قرآنی بیشتر آشنا شوند.

دروس دانشگاهی؛ نیازمند سیاست‌گذاری کلان

این مربی دانشگاه در خصوص حوزه‌های مغفول مانده برای ورود بانوان به فعالیت‌های قرآنی، اظهار می‌کند: اگر سیاست‌گذاری کلان در بحث‌ها و دروس دانشگاهی انجام گیرد به گونه‌ای که واحدهای درسی قوی‌تر و اختصاصی‌تری با نگاه‌هایی عمیق‌تر و بنیانی‌تر انجام گیرد، گام‌های مؤثری برای پرورش و تربیت دانشجویان برداشته می‌شود.

او درباره انتظاراتش از مسئولان ادامه می‌دهد: مؤسسه معارف امام رضا(ع) با نام مبارک امام رضا(ع) همراه است و ما افتخار زندگی در کشوری را داریم که متعلق به ایشان است، لذا باید مطالعات بنیادی‌تر درباره شخصیت حضرت امام رضا(ع) از سوی بانوان انجام گیرد. همچنین در راستای برنامه‌های حرم مطهر رضوی نیز این برنامه‌ها بیشتر دیده می‌شود، هر چند تولید این آستان تلاش‌ها و برنامه‌های خوبی دارد، اما اگر مطالعات قرآنی و برنامه‌های قرآنی برای

بانوانی که به پابوسی حضرت می‌آیند، بیشتر در نظر گرفته شوند، خوب است.

منانی درباره محوریت چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه که با عنوان قرآن و امام رضا(ع) برگزار می‌شود، می‌گوید: این امر موضوع جالبی است که همه ساله محوریت خاصی برای این همایش در نظر گرفته می‌شود، چون موجب می‌شود که فعالیت‌ها هدفمندتر انجام شود. امسال که به وجود امام رضا(ع) تعلق دارد، طبق گفته ایشان، قرآن آیات محکم و متشابه دارد و افرادی که بتوانند متشابهات قرآن را براساس آیات محکمت پردازش کنند، در زندگی موفق خواهند بود.

وی می‌افزاید: وجود مقدس امام رضا(ع) و همچنین وجود ۱۴ معصوم(ع) به عنوان نمادهای انسان‌های کامل، آیات محکمت جهان هستی به لحاظ واسطه فیض خداوند به انسان هستند و ما هر چه به افق وجودی معصومان(ع) نزدیک شویم، آن متشابهات وجودی‌مان تبدیل به محکمت می‌شود و به آن اطمینان کامل و مقامات بلند از لحاظ ابعاد تکاملی که برای وجود انسان طراحی شده است، می‌رسیم. این فعال قرآنی بیان می‌کند: اگر در انجام کارهای هنری در ابعاد قرآنی هم تلاش وسیع‌تری انجام شود، خوب و مطلوب است. چون هنر، زبان بین‌المللی است. در کنار این همایش اگر آثار هنری بانوانی که در زمینه قرآنی فعالیت دارند به نمایش درآید، بانوان هنرمند برای حرکت به سوی قرآن، تشویق می‌شوند، البته مؤسسه امام رضا(ع) کارهای ارزشمندی انجام داده است و اگر گسترده‌تر باشد، بهتر است؛ چون زنان و مادران، دارای نقش تأثیرگذاری در جامعه فرزندان‌شان داشته باشند.

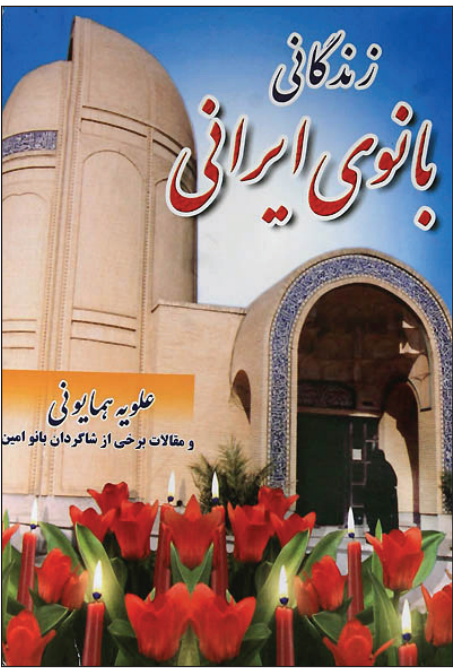

وی ادامه می‌دهد: همچنین مؤسسه نیز در سطح توان، تلاش بین‌المللی داشته باشد؛ چرا که اگر فعالیت این بانوان در دسترس بانوان جهان قرار گیرد، موجب تشویق و ترغیب آنها برای ورود به عرصه قرآنی می‌شود. به عنوان مثال، چه خوب است که تفسیر بانو مجتهد امین که یگانه بانو مفسر قرآن کریم عصر ماست و در عصر ما بی‌نظیر یا بهتر بگوییم، کم‌نظیر است در دستور کار مؤسسه قرار بگیرد و به چند زبان دنیا، ترجمه شود و به عنوان فعالیت ارزشمند بانویی که در راستای خدمت به قرآن فعالیت می‌کرد، در دسترس همه جهانیان قرار بگیرد.

منانی اظهار می‌کند: اینکه مؤسسه امام رضا(ع) تعدادی از هنرمندان بانو را شناسایی و از آنها پشتیبانی می‌کند، موجب تشویق آنها می‌شود؛ چرا که این امری تأثیرگذار است و آن شاءالله این امر در سطح گسترده‌تر انجام گیرد.

یادآور می‌شود، سیده نصرت‌بیگم امین(معروف به بانوی ایرانی و بانو مجتهد امین) - زاده ۱۲۶۵ و درگذشته ۱۳۶۲ - در اصفهان از عالمان و عارفان بود. نَسَبش با سی واسطه به علی بن حسین(ع) می‌رسید. از چهارسالگی به فراگرفتن قرآن و از ۱۱ سالگی به تحصیل زبان عربی پرداخت. با اینکه در ۱۵ سالگی فقه و اصول، تفسیر و علم حدیث پرداخت، به‌زودی به حکمت، فلسفه و عرفان روی آورد. با وجود تمام مشکلاتی که در آن دوران برای تحصیل بانوان متدین وجود داشت در چهل‌سالگی به دنبال سال‌ها تلاش شبانه‌روزی به اخذ درجه اجتهاد نائل آمد.

وی از چهل‌سالگی تا پایان عمر به تألیف کتاب، تدریس و پاسخ‌گویی به پرسش‌های دینی و تأسیس

مؤسسات فرهنگی مشغول بود. تأسیس مدرسه علمیه‌ای به نام مکتب فاطمه(س) که با بیش از ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ شاگرد، در سال ۱۳۴۶ آغاز به کار کرد، از دیگر کارهای مهم فرهنگی بانو امین بود که در اوضاع سخت فرهنگی و سیاسی جامعه صورت گرفت و زمینه تحصیل بانوان علاقه‌مند به آموختن را فراهم ساخت. تأسیس چند دبیرستان دخترانه و تربیت شاگردان برجسته بخشی از فعالیت‌های وی محسوب می‌شود.

علامه محمدتقی جعفری می‌گوید: «با توجه به آثار قلمی که از خانم امین در دسترس ما قرار گرفته است، به طور قطع می‌توان ایشان را یکی از علمای برجسته عالم تشیع معرفی نمود و روش علمی ایشان هم کاملاً قابل مقایسه با سایر دانشمندان بوده، بلکه با نظر به مقامات عالی‌ه روحی که ایشان اِبه درک آن ا موفق شده است، باید ایشان را از گروه و نخبه‌ای از دانشمندان به شمار آورد که به اضافه فراگرفتن دانش به تولد جدید در زندگی نایل می‌شوند».

شاگردان بانو را می‌توان به شش گروه تقسیم کرد: شاگردانی که به طور منظم از اول شرح امثله تا مدارج علمی بالا در حوزه‌های مختلف در محضر بانو بوده‌اند، از جمله سیده علویه همایونی و شاگردانی که برخی از کتاب‌ها را بدون ترتیب خاصی نزد ایشان تلمذ نموده‌اند، سوم، کسانی که علاوه بر شاگردی آن استاد فرزانه، خود از اساتید اولیه مکتب فاطمه(س) بوده‌اند. چهارم، بانوانی که از شاگردان اولیه مکتب فاطمه(س) و اولین دستاورد این مکتب و مرام بودند. بانوانی که در جلسات چهارشنبه(تفسیر) شرکت کرده و پرورش یافته خطابه بانو بودند و ششم بانوانی که علاوه بر شرکت در جلسات چهارشنبه، همیشه همراه و ملازم ایشان بودند.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن بیان کرد

تغییری برای تبیینی بهتر

مریم کریمی تبار، متولد ۱۳۵۵ و اهل قزوین است. او دارای تحصیلات سطح دو حوزه و همچنین تحصیلات آکادمیک کارشناسی ارشد و دکتری در رشته علوم قرآن و حدیث است. کریمی تبار، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم و دارای درجه استادیاری این دانشگاه است. او از سال ۷۸ مطالعات قرآنی‌اش را به تشویق همسرش و با ورود تخصصی به عرصه دانشگاه و تعلیم و تعلم قرآن آغاز کرده. در ادامه بیشتر با وی و فعالیتش آشنایی شویم؛

وی متولد ۱۳۵۵ از شهرستان قزوین است. او که حدود ۲۱ سالی است که ساکن شهر قم است، دارای تحصیلات حوزوی(سطح دو) و همچنین تحصیلات آکادمیک کارشناسی‌ارشد و دکتری در رشته علوم قرآن و حدیث است. کریمی تبار عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم و دارای درجه استادیاری این دانشگاه است.

او در خصوص آغاز فعالیت قرآنی‌اش و مشوق اصلی‌اش برای ورود به این زمینه گفت: از سال ۱۳۷۸ مطالعات قرآنی‌ام را آغاز و به تشویق همسر، وارد دانشگاه و به صورت تخصصی وارد عرصه تعلیم و تعلم قرآن شدم.

کریمی تبار درباره مقالات علمی - پژوهشی‌اش گفت: بیشتر تحقیقاتم با رویکرد پاسخ به شبهات

آموزه‌های دینی و قرآن و سند اصلی اسلام که قرآن است، آشنا باشند و بتوانند براساس آموزه‌های قرآنی همسر خوب، مادر نمونه و به‌عنوان زن مسلمان جلوه کنند، همچنین در عرصه خانواده و جامعه حضور داشته باشند؛ لذا لازمه اولیه این امر، آشنایی با معارف قرآنی است و سپس اینکه عامل به معارف قرآن باشند تا بتوانند تأثیرگذار باشند.

وی با بیان اینکه این مقدار تکریم در تشویق بانوان برای ورود به فعالیت‌های قرآنی به‌طور قطع مؤثر است، ادامه داد: این امر، موجب ترغیب و ایجاد انگیزه قوی در بانوان قرآنی می‌شود، به‌گونه‌ای که فعال‌تر از قبل در این عرصه فعالیت کنند، لذا این همایش‌ها، زمینه خوبی برای تشویق آنان می‌شود، اما تنها نباید به برگزاری چنین همایش‌هایی اکتفا کرد، بنابر این برای

ضرورت آشنایی بانوان با آموزه‌های قرآن

وی در پاسخ به این سؤال که برپایی مراسم تکریم بانوان قرآنی چه میزان در گسترش فعالیت‌های قرآنی در سطح جامعه به ویژه برای بانوان مؤثر است، اظهار کرد: بانوان به دلیل سه شأنت مهمی که دارند همسری، مادری و زن مسلمان بودن، باید با

تشویق بانوان به فعالیت‌های قرآنی نیازمند سازوکارها و راهکارهای دیگری نیز هستیم، لذا باید اقدامات دیگری نیز برای این امر در نظر گرفت و پیش‌بینی کرد. وی در پاسخ به این سؤال که میزان توجه نهادهای قرآنی به فعالیت‌های قرآنی شما چگونه بوده است؟ بیان کرد: اگر بخواهیم این توجه و اهتمام را به قرآن در نظر بگیریم، متأسفانه قرآن و فعالیت‌های قرآنی در عصر حاضر، مهجور است و لازم است که مسئولان، خیلی بیشتر از اینکه هست به عرصه فعالیت‌های قرآنی بها دهند و مساعدت‌های لازم در این زمینه را داشته باشند. این بیانگر مظلومیت قرآن است. اما اگر منظور تان از این سؤال، شخصی است؟ مناسب بوده است به گونه‌ای که در عرصه علمی با وجود داشتن تخصصی نسبی در این زمینه، مورد توجه مراکز

دانشگاهی و پژوهشی هستیم و از هر کاری که در این راستا از عهده‌ام برآید، مضایقه نمی‌کنم.

آشنایی کم بانوان با معارف قرآن

این استادیار دانشگاه علوم و معارف قرآن، درباره حوزه‌های مغفول‌مانده قرآنی در امور کشور، ادامه داد: آشنایی بانوان کشور با معارف قرآن، کم است، هر چند نهادهایی در این زمینه هستند، اما شاید نمی‌توانند به‌دلیل محدودیت‌ها، آنگونه که باید و شاید در این زمینه‌ها درست عمل کنند. لذا این نهادهای باید مساعدت شود و یا اینکه نهادهایی با رویکرد آشنایی بانوان با معارف قرآن ایجاد شود که با برپایی کلاس‌های تفسیر و یا تبیین معارف قرآنی اقدام کنند. هر چند به طور قطع، کارهایی در این زمینه شده است، اما کافی نیست؛ به گونه‌ای که خروجی که انتظار می‌رود، هنوز در جامعه شاهد نیستیم. آنچه که در سطح جامعه نمود دارد، این است که آشنایی بانوان با معارف قرآن، بسیار اندک است به گونه‌ای که بانوان در سطح جامعه برخلاف آموزه‌های قرآنی برخورد می‌کنند و این نیازمند، فرهنگ‌سازی است.

وی تأکید کرد: تبیین آموزه‌های معارف قرآنی، نیازمند کار اساسی، ریشه‌ای، مبنایی و گسترده است که هم به لحاظ عمق، عمیق باشد و هم به لحاظ وسعت، وسیع باشد به گونه‌ای که تمام جامعه را پوشش دهد. خیلی از بانوان تقاضا دارند و علاقه‌مندند که با معارف قرآنی آشنا شوند، اما شرایط و فضا برای آنها مهیا نیست. شبکه قرآن سیما در حال حاضر خوب است و بیننده زیادی هم دارد که از برنامه‌هایش استفاده می‌کنند، اما خیلی جای پیشرفت و بالندگی دارد، اینکه این شبکه بخواهد به مانند شبکه‌های دیگر پربار و پرمحتوا شود، نیازمند سرمایه‌گذاری مالی و داشتن نیروهای متخصص است.

کریمی تبار عنوان کرد: شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی قرآن و یا شبکه‌های اجتماعی دیگری که بانوان دسترسی بیشتری به آنها دارند، نیازمند آن است که جذاب و پرمحتوا باشند تا بتوانند نیاز جامعه قرآنی بانوان کشور را تأمین کنند.

این بانوی فعال قرآنی در خصوص محوریت چهاردهمین دوره همایش بانوان قرآن‌پژوه که با عنوان «قرآن و امام رضاع)» برگزار می‌شود، تصریح کرد: این نشان‌دهنده این است که قرآن و اهل بیت(ع) کنار هم هستند و از هم جدایی‌ناپذیرند. چنانکه حضرت رسول اکرم(ص) در حدیث ثقلین به این امر تأکید فرموده‌اند: «إِنِّي تَارِكُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ عُرَّتِي أَهْلَ بَيْتِي وَ إِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرَقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ»؛ ایشان در روایت‌های متعددی جدایی‌ناپذیری قرآن و اهل بیت(ع) را بیان فرموده‌اند و اینکه همایش با محوریت قرآن و اهل بیت(ع) برگزار می‌شود در حقیقت، اصل است. اینکه در هر دوره این همایش، قرآن همراه با یکی از اسامی ائمه(ع) است، این نیز حسن است. نشانه خوبی است که بخواهیم با محوریت آن امامی که محور همایش است، نگاه جدیدی به قرآن داشته باشیم و اینکه بفهمیم امام علی ابن موسی الرضاع) با قرآن چه تعاملی داشته‌اند. این تغییر اصولی در همایش بانوان قرآن‌پژوه ما را در تبیین بهتر معارف قرآنی، یاری می‌رساند.

وی تأکید کرد: بنابر این اصل اینکه قرآن و عترت در محوریت این همایش، کنار یکدیگر هستند، اصل خوب و درستی است و براساس قاعده است. اینکه هر سال نام یکی از ائمه(ع)، همراه با قرآن بیان می‌شود به جهت اینکه موضوع جزئی می‌شود، کار شایسته‌ای است.

کریمی تبار اضافه کرد: از تمامی مسئولان و دست‌اندرکاران، درخواست دارم که بیشتر به قرآن، فعالیت‌های قرآنی و نهادهای قرآنی و افرادی که در این عرصه فعالیت می‌کنند، بها دهند؛ چون قرآن، اصل و اساس اسلام است. تمام زندگی ما باید براساس قرآن، شکل می‌گیرد و سامان پیدا کند. تا هنگامی که قرآن در میان افراد جامعه شناخته نشود، ما دچار انحرافات فکری و عملی در سطح جامعه خواهیم بود. اما اگر قرآن را بتوانیم، خوب و از طرق صحیح به افراد جامعه بشناسانیم-معارف قرآن، معارفی هستند که به محض اینکه شناخته شوند، تأیید می‌شوند - در واقع باعث می‌شود مردم از شناخت به تأیید برسند.

درباره فعالیت‌های قرآنی امام زمل(عج) به همایش بانوان قرآن‌پژوه در سال گذشته، ارسال کردم و در رابطه با اشتغال زنان در همایش آشتیان، درباره شهادت زنان در فصلنامه آموزش و پرورش در تبریز، مقاله‌ای منتشر کردم و همچنین مقالاتی با موضوعات نوجوانان و تحریم‌های اقتصادی نیز ارائه کرده‌ام.

هنگامی که از او درباره حوزه‌های مغفول‌مانده در امور قرآنی کشور که بانوان می‌توانند در آنها ورود داشته باشند، سؤال شد، ادامه داد: کانونی با عنوان کانون قرآن و نهج‌البلاغه در شهر اراک هست که بنده در آنجا در کنار سایر فعالان قرآنی به فعالیت در زمینه‌های مختلف قرآنی می‌پردازم و فعالیت این کانون به گونه‌ایست که افراد و مجموعه‌هایی که برنامه قرآنی دارند با ما مرتبط هستند؛ پس چه خوب است که این جور کانون‌های

قرآنی در سطح شهرهای مختلف بیشتر به چشم بخورد. وی درباره نقاط قوت و ضعف همایش بانوان قرآن‌پژوه اظهار کرد: همایش باید امکانات خاصی را برای بانوان قرآن‌پژوه در نظر بگیرد. مثلاً فصلنامه‌هایی مرتبط با قرآن را برای افرادی که می‌خواهند در زمینه چاپ مقالاتشان گام‌هایی بردارند، داشته باشد.

کاهدی در پاسخ به این سؤال که برپایی مراسم تکریم بانوان قرآن‌پژوه چه میزان در فعالیت‌های قرآنی بانوان تأثیر دارد؟ گفت: برپایی این همایش‌ها، بسیار تأثیرگذار است، اما جمع حاضران در همایش، نباید صرفاً از بانوان فعال قرآنی باشد، بلکه از بانوان جامعه‌شناس، روانشناس، حقوق‌دانان و سایر رشته‌ها نیز دعوت شود؛ زیرا این امر موجب می‌شود که گرایش‌های گوناگون نیز موضوعات فعالیت‌های پژوهشی‌شان را با قرآن انتخاب کنند.

افخوان مقدم تأکید کرد

امید آفرینی برای دیگران

زهره اخوان‌مقدم، دارای تحصیلات حوزوی و آکادمیک، دارای دو مدرک در رشته علوم قرآن و حدیث و زبان و ادبیات عرب و دکتری در رشته علوم قرآن و حدیث است. عنوان پایان‌نامه رشته الهیاتش «نقد آراء ابن تیمیه در آیات ولایت» و عنوان پایان‌نامه رشته ادبیات عربش «بررسی آیات ظهیر و شعر شعرای عرب پیرامون آن» است که پس از آن دوره دکتری را در دانشگاه امام صادق(ع) با عنوان دانشجوی برتر و با پایان‌نامه «اصول تفسیر قرآن برگرفته از روایات اهل بیت(ع)» به اتمام رسانیده است. در ادامه با این فعال قرآنی بیشتر آشنا می‌شویم؛

زهره اخوان‌مقدم در سال ۱۳۴۰ در تهران و در خانواده‌ای مذهبی متولد شد. او دارای تحصیلات سطح دو حوزه و آکادمیک، دارای مدارک کارشناسی در رشته علوم قرآن و حدیث، کارشناسی ارشد نیز دارای دو مدرک در رشته علوم قرآن و حدیث و زبان و ادبیات عرب و دکتری در رشته علوم قرآن و حدیث است.

اخوان‌مقدم به دلیل علاقه شخصی‌اش به عرصه قرآن ورود پیدا کرده است، پس از اخذ رتبه‌های کشوری با تشویق و ترغیب دیگران برای ماندن در این عرصه و برداشتن گام‌های ثابت‌تری در این زمینه روبرو شد. او با اشاره به اینکه شروع کارهای قرآنی‌اش همزمان با تحصیلات دانشگاهی‌اش یعنی از سال ۷۵ بوده است، ادامه می‌دهد: حدود ۱۰ مقاله علمی - پژوهشی و چندین مقاله علمی - ترویجی چون جایگاه عقل در تفسیر قرآن، ضرورت و معنای استنطاق از قرآن، معناداری آیات قرآن علاوه بر سیاق، آموزش مفاهیم تفسیر قرآن با استفاده از تکنولوژی رنگ‌ها، نقد و بررسی وجود نسخ در آیات قرآن، ترجمه «لا‌ی نغی جنس و بررسی آن در ترجمه‌های معاصر، جلوه‌های اجتهاد در تفسیر کنزالدقایق، معرفی و نقد چهار فهرست موضعی قرآن و ... دارم، همچنین مقالاتی در همایش‌های ملی و بین‌المللی را در پرونده کاری‌ام است.

اخوان‌مقدم که در کنکور کارشناسی‌ارشد سراسری رتبه اول را کسب کرده است و در المپیاد علمی - دانشجویی قرآن و حدیث، رتبه اول را در سال ۷۹ به دست آورده است با اشاره به دیگر فعالیت‌های

پژوهشی‌اش، اظهار می‌کند: همچنین پایان‌نامه ارشدم طی سال ۸۹، رتبه ممتاز را کسب کرد و پایان‌نامه دکتری‌ام طی سال ۹۰ رتبه نخست را در کشور به دست آورد. او ادامه می‌دهد: طی سال ۹۱ نیز به عنوان بانوی فعال قرآنی از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه معرفی شدم و کتاب‌هایم در جشنواره غدیر و جشنواره قلم زرین شایسته تقدیر شد. امسال نیز کتاب «از دریا به آسمان؛ پژوهشی در اصول تفسیر قرآن برگرفته از روایات اهل بیت(ع)» برای کتاب سال، حائز رتبه نامزدی شد.

اخوان‌مقدم که استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف است، با اشاره به کتاب‌هایی که تألیف کرده است، اضافه می‌کند: شش کتاب چاپ شده دارم که عناوین آنها شامل آیه تطهیر در آیینه شعر عرب، نقد آراء ابن تیمیه در آیات ولایت، جایگاه علمی حضرت زینب(س)، از دریا به آسمان؛ پژوهشی در اصول تفسیر قرآن برگرفته از روایات اهل‌بیت(ع)، منبع‌شناسی ترور یس، منبع‌شناسی کتب شبهات شیعه، منبع‌شناسی کتب سبک‌زندگی و منبع‌شناسی مثل و ضرب‌المثل و حدود شش کتاب دیگر نیز در مرحله چاپ است.

او درباره نحوه آشنایی و همکاری‌اش با همایش بانوان قرآن‌پژوه می‌گوید: از دور در جریان اخبارش قرار داشتم که این مؤسسه پایان‌نامه‌های قرآنی را جمع‌آوری می‌کند، اما جزئیاتش را نمی‌دانستم.

همچنین از طریق استاد مهدوی‌راد که با این مؤسسه همکاری داشته‌اند تا حدودی با این مؤسسه و فعالیت‌هایش آشنا شدم.

اخوان‌مقدم اظهار می‌کند: هنگامی که از طرف آنها به دلیل اینکه رتبه‌های کشوری‌ام طی امسال زیاد بود، تماس گرفته شد، سپس رزومه‌ام را برایشان ارسال کردم. اما با جست‌وجوهایی که داشتم، متوجه نشدم ملاک افرادی که در دوره‌های گذشته این همایش انتخاب شده‌اند، چه بوده است؟ باید ملاک‌هایی برای برگزیدگان این همایش مشخص شود تا همه بانوان بدانند که در صورت دارا بودن این ملاک‌ها، می‌توانند به دبیرخانه این همایش مراجعه کنند.

این استادیار دانشگاه در پاسخ به این سؤال که برپایی این همایش‌های تکریم چه میزان در ورود بانوان به فعالیت‌های قرآنی مؤثر است؟ می‌گوید: این تجلیل، کار مثبتی است، چون باعث انگیزه و خوشحالی در فرد تجلیل‌شونده به دلیل اینکه فعالیت‌های پژوهشی قرآنی‌اش دیده شده است، می‌شود. چون هنگامی که این همایش‌ها برگزار می‌شود، صرف تشویق برای برگزیدگان برای سایر افراد نیز امیدآفرین است به ویژه دانشجویانی که به‌تازگی وارد این عرصه شده‌اند که اگر بدانند همایشی است که از زحمات آنها قدردانی می‌کند و در آنجا دیده می‌شوند، موجب دلگرمی آنها برای تهیه مقاله، پژوهش و تألیف کتاب و ... در زمینه امور قرآنی است.

او با اشاره به اینکه این میزان تشویق و تکریم‌ها کافی نیست، ادامه می‌دهد: علاوه بر مؤسسه معارف امام رضاع) که متولی این همایش است، باید سایر مؤسسات دانشگاهی چون وزارت علوم، سردمدار این معرفی‌ها شوند چون رزومه‌ها نزد آنها هست که

باید براساس معیارهای پژوهشی و آموزشی این افراد انتخاب شوند.

وی با ابراز گلایه از اینکه افرادی که فعالیت آموزشی دارند کمتر دیده می‌شوند، می‌افزاید: مثلاً افرادی که هر ترم ۱۰ تا ۱۲ واحد تدریس دارند و مشغول به تربیت تعدادی از دانشجویان هستند، باید از آنها نیز تجلیل شود. البته به‌عنوان یکی از اعضای هیئت علمی، نوشتن کتاب و مقاله را بهترین خروجی از فرد دانشمند می‌دانم، اما تنها این معیار درستی نیست، بلکه سایر فعالیت‌هایی می‌تواند مورد تجلیل قرار گیرد. اخوان‌مقدم بیان می‌کند: تشویق یکی از امور تربیتی است که در روایات، بسیار به آن تأکید و تصریح شده است که سن و سال نیز برای آن معنا ندارد. چون حس روانشناسی در وجود افراد است. چنانکه نقطه مقابل آن اگر افرادی کار نامطلوبی کردند، باید دیده و گوش‌زد شوند. فردی که کار مطلوبی می‌کند، باید دیده و تشویق شود و به عبارت دیگر مورد تجلیل قرار گیرد تا تقویت شود.

وی درخصوص حوزه‌های مغفول مانده در امور قرآنی کشور و با ابراز گلایه از اینکه برای جذب هیئت علمی معمولاً راه برای آقایان بیشتر باز است، می‌گوید: این امر به دلیل ارتباطات بیشتر آقایان با مقامات و جلسات مربوطه انجام می‌گیرد، لذا کارشان بیشتر پیش می‌رود و حال آنکه مثلاً من عضو بنیاد ملی نخبگان هستم، اما هنوز نتوانستم کارت این عضویت را با وجود مراجعات مکرر دریافت کنم.

این استادیار دانشگاه عنوان می‌کند: حتی در برخی از دانشگاه‌ها هنوز آن ایده‌های جاهلیت را دارند. در دانشگاه‌ها اساتید بانویی هستند که با قدرت بیان، قدرت مدیریت، قدرت علمی و با کلی مقاله و کتاب

علمی - پژوهشی اما پست متناسب را در حد معاونت و یاریاست ندارند و آقایی که شاید از نظر این معیارها، پائین‌تر در این جایگاه باشد، قرار می‌دهند. بنابر این توجه به استعدادها، افتخارات و ویژگی‌های بانوان و آقایان برخلاف توجه به جنسیت باید مهم باشد. وی اظهار می‌کند: همچنین برای چاپ کتاب‌ها و مقالات، بانوان بیشتر از آقایان با مشکل روبرو هستند، چنانکه من حتی با یکی از بانوان نماینده مجلس شورای اسلامی در خصوص پایه‌گذاری انتشاراتی ویژه بانوان صحبت‌هایی داشتم تا بانوان فعال در این زمینه مشکلاتشان کمتر شود.

اخوان‌مقدم درخصوص زمینه‌های ایجاد انس بیشتر دختران و بانوان با قرآن، می‌افزاید: رسانه‌ها باید در این خصوص فرهنگ‌سازی کنند همانطور که ساعت برنامه‌های صدا و سیما را برای برنامه‌های ورزشی و سایر فعالیت‌ها به‌گونه‌ای تنظیم می‌کنیم که جوانان دوست دارند، بیاییم برنامه‌ها و میان‌برنامه‌هایی نشان دهیم که افراد قرآنی را بالا ببریم و تبلیغ کنیم. متأسفانه طی این سی‌وهفت سال که کشورمان نام اسلامی را همراه دارد، نتوانستیم نام قرآن را در رسانه نهادینه کنیم. متأسفانه برنامه‌هایمان بسیار با قرآن فاصله دارد و فیلم‌ها، خنوش، اعتیاد و مادی‌گرایی و ... را رواج می‌دهند و در حالی که می‌توانند با پخش و تهیه برنامه‌های قرآنی و دعوت از کارشناسان قرآنی، زمینه انس جوانان را با قرآن فراهم کنند. آن هنگام است که انس با قرآن برای آنها یک ارزش حساب می‌شود و خود به خود دنبال آن می‌روند.

این عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف اسلامی در خصوص محوریت چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه که با محوریت قرآن و امام رضاع) برگزار

می‌شود، می‌گوید: خوشحالم که در این همایش قرآنی، نام اهل بیت(ع) کنارش آمده است. چون در مسابقات بین‌المللی قرآن که جزو داوران مقالات پژوهشی هستم، آنجا جلوه نام اهل بیت(ع) ضعیف است به گونه‌ای که قرآن‌بستگی را به ذهن افراد متبادر می‌کند و این تئوری غلط «حسینا کتاب‌الله» عملاً ترویج می‌شود و متأسفانه در مسابقات بین‌المللی قرآن، اسمی از اهل‌بیت(ع) نیست به گونه‌ای که انگار ما تنها قرآن را داریم در صورتی که روایات صریح است که حضرت علی(ع) به ابن عباس فرموده‌اند: «لا تخصصم بالقرآن فانه ذو وجوه» قرآن به تنهایی برای هدایت کفایت نمی‌کند و پیامبر اکرم(ص) فرمودند: «من بین شما دو چیز گرانبها به امانت می‌گذارم، کتاب خدا و عترتم؛ اگر به هر دو آنها متمسک شوید، هرگز گمراه نمی‌شوید». این یعنی اینکه اگر به یکی از آنها متمسک شدیم، گمراه خواهیم شد، اما متأسفانه می‌بینیم در بیشتر کلاس‌ها، دانشگاه‌ها، برنامه‌ها و ... قرآن را به حدی بالا می‌برند که انگار غافل از شأن اهل بیت(ع) می‌شوند، چنانکه پیامبر اکرم(ص) بر آن تصریح کردند.

وی بیان می‌کند: لذا خوب است که هر ساله در محوریت این همایش نام اهل بیت(ع) در کنار آن می‌آید که خودش به عنوان تلنگر در ذهن همه این را نشان می‌دهد که ما حواس‌مان است قرآن و اهل بیت(ع) از هم جداشدنی نیستند و اگر در این همایش، فردی را به عنوان فعال قرآنی و پژوهشگر قرآنی معرفی کردیم به این دلیل است که در مورد اهل بیت(ع) مقاله، کتاب و یا آثار پژوهشی داشته است. همچنین نام مبارک امام رضاع) را کنار آن قرار دادیم که نشان دهیم این کشور، کشور امام رضاع) است که ان‌شاءالله نگاه محبت‌آمیز و تأیید امام رضاع) همیشه بر ما و برگزارکنندگان این همایش باشد.

اخوان‌مقدم در پایان عنوان می‌کند: با توجه به اینکه من طلبه قرآنی هستم و در زمینه قرآنی سالیان سال است که فعالیت می‌کنم، اطلاع‌رسانی این همایش ضعیف است. اینکه تنها در خبرگزاری قرآنی اطلاع‌رسانی می‌شود خوب است، اما کافی نیست. لذا باید در تمام رسانه‌ها و خبرگزاری‌ها، صدا و سیما و روزنامه‌ها، برپایی این همایش اطلاع‌رسانی شود به گونه‌ای که مردم بدانند به پژوهشگران قرآنی بها داده می‌شود. همچنین دعوت‌نامه‌های اختصاصی از طریق پست‌های الکترونیکی و یا سامانه پیامکی به تمامی اساتید در رشته‌های گوناگون نه تنها اساتید قرآنی ارسال شود تا سایر اساتید بدانند قرآن‌پژوهان کشور مورد تجلیل و تکریم قرار می‌گیرند که همین تبلیغات، ممکن است موجب ورود برخی از جوانان به عرصه‌های قرآنی را فراهم کند.

بانوان قرآن پژوه

مدیران و مربیان

ایقنا

رایحه

باشگاه مخاطبان نشریه رایحه خبرگزاری ایقنا

باشگاه مخاطبان رایحه مجالی است برای ایجاد ارتباط دو سویه بین ما، خبرنگاران و تهیه کنندگان نشریه و شما مخاطبان همیشگی و پیگیر فعالیت های قرآنی. شما می توانید از طریق عضویت در این باشگاه، نظرات خود را به ما اعلام کنید، سوژه هایی را که از دید ما پنهان مانده یادآوری کنید، نقدمان کنید، تشویق مان کنید و ما را در جهت اطلاع رسانی قرآنی یاری دهید. برای آگاهی از منتخب اخبار درج شده در خبرگزاری بین المللی قرآن می توانید به عضویت کانال تلگرام در آیید. برای مشاهده عکس های منتخب خبرگزاری صفحه اینستاگرام ایقنا را پیگیری کنید نظرات خود را از طریق ایمیل و یا سامانه پیامکی برای ما ارسال کنید. ما تنها با پشتیبانی مخاطبان خیرخواه است که امید به تاثیر گذاری در جامعه داریم، ما را به دوستان خود معرفی کنید.

شماره تلفن تماس: ۰۲۱-۶۶۴۷۰۲۱۲-۳

نشانی اینترنتی: www.iqna.ir

نشانی کانال تلگرام: [Telegram.me/@iqnanews](https://t.me/iqnanews)

نشانی صفحه اینستاگرام: [Instagram/Iqnanews](https://www.instagram.com/Iqnanews)

نشانی پستی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان قدس، خیابان بزرگمهر، پلاک ۸۵

کد پستی: ۱۴۱۷۸۴۴۳۹۱

سازمان فعالیت های قرآنی دانشگاهیان کشور و خبرگزاری بین المللی قرآن (ایقنا)

حافظ بین‌المللی قرآن کریم تأکید کرد

حمایت دائمی از بانوان قرآنی

الهام منگلی کهنوبی، حافظ کل قرآن کریم و دانشجوی دوره دکتری در رشته علوم و قرآن حدیث است. وی همچنین عضو بنیاد ملی نخبگان است. نفر اول مسابقات بین‌المللی حفظ قرآن در کشور اردن و لیبی بوده و در مسابقات کشوری نیز در رشته حفظ کل رتبه اول را کسب کرده است. داور رسمی مسابقات قرآن کشور از سال ۸۸ تاکنون و نیز کارشناس برنامه‌های صداوسیما است. تدریس در دانشگاه‌های مختلف از دیگر فعالیت‌های وی است و از بانوان بسیار فعال در امور قرآنی شناخته می‌شود. از منگلی به عنوان «حافظ توانا و موفق قرآن کریم» در چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه، تکریم به عمل می‌آید که در ادامه بیشتر با فعالیت‌هایش آشنا می‌شویم:

این حافظ کل قرآن، متولد ۱۳۶۸ در تهران و هم‌اکنون دانشجوی مقطع دکتری در دانشگاه آزاد شهری است. این حافظ کل قرآن، روحانی و روان‌خوانی قرآن را در شش‌سالگی به پایان رساند و حفظ قرآن را از هشت‌سالگی به طور جدی آغاز کرد و چهار سال بعد، حافظ ۱۲ جزء از قرآن شد. پس از حفظ ۱۲ جزء از قرآن در دیداری با آیت‌الله ری‌شهری، تولیت آستان حضرت عبدالعظیم(ع) جایزه سفر به حج عمره را دریافت کرد. این سفر که نخستین سفر او به خانه خدا بود، موجب شد تا پس از بازگشت از سرزمین وحی، ۱۸ جزء باقیمانده از قرآن را نیز با سرعت بیشتری حفظ کند. با پایان یافتن کلاس

چهارم ابتدایی، حفظ کل قرآن را نیز به پایان رساند. منگلی که سال ۸۶ رتبه اول مسابقات کشوری قرآن در رشته حفظ را به دست آورد در همان سال به مسابقات بین‌المللی قرآن لیبی نیز راه یافت و رتبه دوم این مسابقات را از آن خود کرد. کسب رتبه اول در مسابقات کشوری قرآن سازمان اوقاف، مسابقات قرآن اردن، جشنواره ملی قرآن دانشجویان و کسب رتبه دوم در مسابقات قرآن لیبی موجب شد تا این حافظ کل قرآن از سال ۸۸ شرکت در مسابقات قرآن را برای همیشه کنار بگذارد و وارد بحث دآوری مسابقات قرآن شود و هم‌اکنون نیز به‌عنوان داور در مسابقات استانی و کشوری فعالیت دارد.

گفت‌وگو با معصومه فرج‌پور

مربی و مرثل نابینا

نبود حس بینایی در معصومه فرج‌پور، مانعی در برابر فعالیت‌هایش در اجتماع ایجاد نکرده و توانسته تا مدرک دکتری زبان و ادبیات فارسی را اخذ کند. مدرس در دانشگاه لرستان و فعال در زمینه قرائت و ترتیل قرآن و نیز انجام امور پژوهشی است. وی حائز رتبه‌های برتر در مسابقات کشوری است. صاحب مقالات علمی – پژوهشی بوده و رتبه‌های فراوانی

وی که سال‌ها سابقه آموزش و تدریس قرآن در جلسات متعدد را دارد، هم‌اکنون به دلیل تحصیل در مقطع دکتری موقتاً تعداد جلسات خود را کاهش داده و فقط روزهای یکشنبه هر هفته در حسینیه اردستانی‌های تهران به آموزش ترتیل‌خوانی می‌پردازد. منگلی با اشاره به همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه که هر ساله به‌منظور معرفی و تکریم بانوان فعال قرآنی برگزار می‌شود، می‌گوید: از سال‌ها قبل تا حدودی در جریان این همایش بودم و می‌شنیدم که اساتید و چهره‌های قرآنی خانم هر ساله تجلیل می‌شوند.

وی با بیان اینکه همایش بانوان قرآن پژوه به‌دلیل بین‌المللی بودن بسیار مؤثر است، عنوان می‌کند: این همایش از این جهت که بانوان قرآنی ما را به جهان اسلام و بانوان قرآنی فعال در دیگر کشورها را در

جامعه ما معرفی می‌کند، بسیار مؤثر است. برگزاری چنین همایشی نشان می‌دهد که بانوان جهان اسلام چه فعالیت‌های چشم‌گیری در حوزه‌های پژوهشی، علمی و هنری با محوریت قرآن دارند. این حافظ کل قرآن با بیان اینکه برنامه‌هایی مانند همایش بانوان قرآن پژوه باید با تبلیغات بیشتری برگزار شود و در سطح جامعه بیشتر نشان داده شود، عنوان می‌کند: متأسفانه عامه مردم در جریان چنین برنامه‌هایی نیستند، در صورتی که اگر تبلیغات بیشتری از این همایش صورت گیرد، می‌تواند بازتاب‌های بهتری داشته باشد و در جهت معرفی بیشتر فعالیت قرآنی بانوان مؤثر باشد، همچنین زمینه‌ای برای تشویق دختران جوان به انجام فعالیت‌های قرآنی شود.

وی با بیان اینکه در سال‌های گذشته فعالیت بانوان بیشتر محدود به منازل بود، می‌گوید: ام‌اطلی سال‌های گذشته، بانوان نشان داده‌اند در کنار رسیدگی به خانواده که وظیفه اصلی آنهاست، فعالیت‌های خارج از منزل را نیز می‌توانند با موفقیت انجام دهند تا جایی که این فعالیت‌ها حتی در سطح بین‌الملل هم نمود پیدا کند.

منگلی اضافه می‌کند: هرچند که برگزاری چنین همایش‌هایی برای بانوان بسیار خوب و اثرگذار است، اما به نظر می‌رسد، نباید بحث فعالیت‌های قرآنی بانوان را از آقایان جدا کنیم؛ خوب است که برنامه‌هایی به صورت اختصاصی برای بانوان باشد، اما انتظار اصلی این است که در برنامه‌هایی با عناوین کلی نیز بانوان دیده شوند.

وی می‌گوید: انتظار می‌رود حمایت‌ها و برنامه‌هایی که با نام بانوان قرآنی است در طول سال پابرجا باشد و اگر قرار باشد که بانوان یک‌بار به همایش بیایند و تجلیل شوند و بعد از آن به فراموشی سپرده شوند، تأثیر چندانی را شاهد نخواهیم بود، بلکه لازم است بعد از همایش نیز حمایت‌هایی از بانوان قرآنی وجود داشته باشد.

منگلی ادامه می‌دهد: لازم است، حمایت‌هایی نیز از بانوان پژوهشگر صورت گیرد و در جهت چاپ مقالات و پژوهش‌ها نیز پشتیبانی‌های لازم وجود داشته باشد.

همچنین در رشته‌های قرائت و حفظ نیز بانوان باید مورد حمایت‌های شایسته قرار گیرند؛ البته نه صرفاً حمایت‌های مالی، بلکه بانوان قرآنی حمایت‌های فکری و معنوی نیز نیاز دارند.

داور مسابقات قرآن با اشاره به «قرآن و امام(رضاع)» که محور چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه است، می‌گوید: وظیفه ماست که این دو یعنی قرآن و عترت را در کنار هم به جهانیان نشان دهیم. وی اضافه می‌کند: ممکن است در سایر کشورها به اهل بیت(ع) توجه چندانی نداشته باشند، اما در صورتی که همایش‌های قرآنی خود را همراه با نام اهل بیت(ع) برگزار کنیم، موجب می‌شود تا مسلمانان آن کشورها نیز با امامان ما آشنا شوند. باید از اهل بیت(ع) برای تبیین آیات قرآن کمک بگیریم.

می‌کند: یکی از دستاوردهایی که این همایش می‌تواند داشته باشد، تشویق دختران جوان به فعالیت در عرصه قرآن است. وی با بیان اینکه در همایش بانوان قرآن پژوه زمینه تعامل بیشتر بانوان قرآنی با یکدیگر فراهم می‌شود، اظهار می‌کند: فعالیت‌های قرآنی بانوان در سال‌های اخیر، رشد زیادی داشته است و مؤسسات قرآنی متعددی با مدیریت بانوان در کشور فعالیت دارند، اما به نظر می‌رسد باید نهادی فقط برای فعالیت‌های قرآنی بانوان تشکیل شود تا بتواند این فعالیت‌ها را به شکل سازمان‌یافته‌تر و منسجم‌تر دریاورد و فعالیت‌های قرآنی بانوان را زیر نظر بگیرد.

فرج‌پور که علاوه بر آموزش و پرورش در دانشگاه نیز تدریس می‌کند، در کنار آموزش قرآن به دانش‌آموزان استثنایی، قرائت قرآن را در منزل تمرین می‌کند و با گوش سپردن به تلاوت قاریان ایرانی و مصری در جهت ارتقای تجوید و صوت و لحن تلاش می‌کند. این قاری قرآن که در عرصه موسیقی نیز فعالیت دارد، رتبه اول جشنواره فرهنگی – هنری سازمان بهزیستی در سال ۸۱ در رشته تنوازی را به‌دست آورده و همچنین در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد نیز به‌عنوان شاگرد اول دانشگاه انتخاب شده است. همچنین، این بانوی قاری قرآن تاکنون سه مقاله علمی – پژوهشی از خود به چاپ رسانده و دو مقاله علمی – پژوهشی وی نیز اجازه چاپ گرفته است.

فرج‌پور با اشاره به چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه، عنوان

مدیران و مربیان

مدیر مؤسسه ام‌الائمه المعصومین(ع)

دغدغهام خوشبختی جوانان

سیده فاطمه حیدررابوکی از سن ۱۴ سالگی دروس دینی و حوزوی را نزد اساتیدی همچون سرکار حاجیه خانم انصاری و اشرف‌الحاجیه، سپس حجت‌الاسلام فاطمی‌نیا و دکتر میرباقری فراگرفته است. وی از سال ۷۲ با تأسیس مؤسسه ام‌الائمه المعصومین(ع)، فعالیت قرآنی را ادامه داده و شاگردان و بانوان فراوانی تحت نظر اساتید و مفسران بزرگ قرآن، تربیت کرده است که این شاگردان، هم‌اکنون در کسوت استادی در سایر مراکز در حال تدریس هستند. از وی به عنوان «فعال و پیشکسوت توانا و موفق قرآن کریم» تکریم به عمل می‌آید. نگاهی بیشتر به فعالیت این بانوی قرآنی خواهیم داشت:

وی که به خانم تهرانی(نام فامیلی همسر) شهرت دارد، متولد ۱۳۲۵ در تهران است. خانم تهرانی، سال‌های سال، فعالیت مستمر در حوزه‌های تبلیغی – ترویجی و فعالیت‌های قرآنی – فرهنگی برای جوانان داشته و طی بیش از سه دهه گذشته نیز با تأسیس مؤسسه قرآنی، در امر آموزش قرآن و آموزش موضوعاتی پیرامون سبک زندگی اسلامی، فعالیت خود را دنبال کرده است و همیشه بر آن بوده است تا در مؤسسه خود از برترین اساتید حوزه و دانشگاه بهره‌مند شود. توجه به برپایی و زنده نگه داشتن شعائر دینی و اهمیت دادن به مناسبت‌های مذهبی و ملی نیز در مؤسسه وی مشهود است.

سیده‌فاطمه حیدر رابوکی با راهاندازی مؤسسه قرآنی در شهر تهران، ورودی جدی در امر آموزش قرآن داشته و هم‌اکنون مدیر مؤسسه «ام‌الائمه المعصومین(س)» است و این مؤسسه را که از سال ۷۲ فعالیت دارد، سه سال پیش به ثبت رسانده است.

تهرانی که اهم مباحث آموزشی در این مؤسسات را شامل روخوانی و روان‌خوانی، تجوید، تفسیر، حفظ و آموزش مفاهیم قرآن می‌داند، عنوان می‌کند که پیش از راهاندازی مؤسسه قرآنی، سابقه‌ای طولانی در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی داشته است و ادامه می‌دهد: قبل از اینکه مؤسسه قرآنی خود را راهاندازی کنم در امور خیریه مشغول خدمت بودم و طی همکاری‌هایی که با سازمان جوانان جمعیت هلال احمر، حوزه‌های علمیه، بسیج، سپاه و... داشته‌ام به فعالیت‌های فرهنگی با محوریت قرآن و اهل بیت(ع) و سبک زندگی اسلامی می‌پرداختم.

این بانوی فعال قرآنی که دارای سه فرزند پسر و یک فرزند دختر است، درباره ارتباط خانواده خود با قرآن می‌گوید: سه فرزند پسرم از فعالان قرآنی هستند؛ «احمد لیایی» پسر بزرگم از پیش گامان در تأسیس و هدایت گروه‌های تواشیح و همخوانی قرآن بوده است و از داوران مسابقات کشوری این رشته محسوب می‌شود، همچنین در شبکه قرآن سیما نیز فعالیت دارد. پسر دومم نیز از قاریان و داوران قرآن و پسر دیگرم نیز مدیر مؤسسه «مرسلین» است و در این مؤسسه به انجام تحقیقات گسترده قرآنی در سطح بین‌الملل می‌پردازند. دخترم نیز در حوزه قرآنی فعالیت داشته و در اداره مؤسسه با من همکاری دارد.

وی تصریح می‌کند: البته قبل از دهه ۷۰ مکان خاصی برای اجرایی کردن برنامه‌های فرهنگی و قرآنی خود نداشتم و باید متوسل به دستگاه‌ها و نهادهای فرهنگی مختلف می‌شدم تا مکان و امکانات لازم را در اختیار بنده بگذارند، اما بعد از مدتی که از نداشتن مکان ثابت، واقعا به تنگنا آمده بودم، تصمیم گرفتم محلی را برای این قبیل امور فراهم سازم و همین شد که خانه کلنگی را خریداری کرده و پس از نوسازی، مشغول به امور فرهنگی و قرآنی شدم؛ البته باید تأکید کنم که از هیچ‌گونه حمایت خاصی برای راهاندازی این مرکز استفاده نکرده‌ام.

تهرانی یادآور می‌شود: روزهای اول، بیشترین کاری که انجام می‌دادیم در حوزه فرهنگ‌سازی برای نسل جوان بود و سعی می‌کردیم با تبلیغاتی که داشتیم، گروه گروه از جوانان را به سمت مؤسسه خود بکشانیم تا با شرکت در کلاس‌های این مؤسسه به سمت قرآن و مباحث دینی، سوق یابند.

وی با بیان اینکه سال‌های متمادی، اقدام به برگزاری کلاس‌هایی با محوریت سبک زندگی اسلامی برای جوانان و زوجین کرده‌ام، می‌گوید: این قبیل کلاس‌ها از حدود ۱۰ سال پیش در این مؤسسه با حضور برترین اساتید حوزه و دانشگاه برگزار می‌شد در حالی که در آن برهه زمانی کمتر از این مباحث در کشور مطرح می‌شد و می‌توانم چنین ادعا کنم که این مؤسسه از پیش‌تازان در تشکیل این قبیل کلاس‌ها بود. در این کلاس‌ها که از سراسر تهران مخاطب داشتیم، مباحثی شامل؛ حقوق و وظایف متقابل زوجین، انتخاب همسر، راه‌حل‌های ایجاد تفاهم بین همسران، ارتباط مصیمانه همسران، فرزندپروری و... بود که این کلاس‌ها در دو بخش ویژه دختران جوان و بانوان متأهل برگزار می‌شد. استقبال جوانان از این کلاس‌ها، واقعا چشم‌گیر بود.

این بانوی فعال قرآنی با بیان اینکه این کلاس‌ها و کارگاه‌های

آموزشی را طی دهه‌های گذشته با کمترین شهریه برگزار کرده است، عنوان می‌کند: طی این سال‌ها، تمام هزینه‌های مؤسسه را تأمین کردم و انتظار کمک و مساعدت هم نداشتم. مؤسسات ما بارها در بین مؤسسات و کانون‌های فرهنگی – هنری به‌عنوان برترین‌ها انتخاب شد. در مواردی حتی شهریه نیز دریافت نمی‌شد. اما بسیاری از بانوان و دختران جوان هستند که برای همکاری با ما برای اداره این موسسه، اعلام آمادگی می‌کنند و واقعا هر کاری که از دستشان برمی‌آید، فروگذار نمی‌کنند؛ چرا که محیط بسیار دوستانه و صمیمی در اینجا حکم‌فرماست. اردوهای سیاحتی و زیارتی نیز برپا می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: یکی از عواملی که موجب شد تا مؤسسه ما در تهران مطرح شود و جوانان زیادی از مناطق مختلف برای استفاده از کلاس‌های آموزشی به این مؤسسه بیایند، این بود که از بهترین اساتید بهره‌مند می‌شدیم و موضوعات مورد بحث در کلاس‌ها را نیز با حساسیت و ظرافت بالایی انتخاب می‌شد؛ بیشتر موضوعاتی که در این مؤسسه دنبال می‌کردیم، موضوعاتی بکر بود و البته اساتید حوزه و دانشگاه نیز طی این سال‌ها همکاری خوبی داشتند.

این بانوی فعال قرآنی با اشاره به چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه، عنوان می‌کند: همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه از این جهت که بانوان قرآنی در حوزه‌های مختلف را شناسایی و معرفی می‌کند، بسیار خوب و قابل تقدیر است؛ بنده هرساله به همراه شاگردان خود در این همایش شرکت کرده و از برنامه‌های آن استفاده می‌کنم؛ معتقدم زمانی که دختران جوان در چنین همایشی شرکت می‌کنند، بیشتر تشویق می‌شوند تا در حوزه قرآنی فعالیت داشته باشند.

وی با عنوان این مطلب که سال به سال بر تعداد بانوان قرآنی ایران و جهان اسلام افزوده می‌شود، می‌گوید: با توجه به رشد قابل توجه فعالیت‌های قرآنی در میان بانوان، جا دارد مسئولان نیز حمایت‌های ویژه‌ای از این فعالیت‌ها داشته باشند؛ نباید اجازه دهیم، وقت جوانان ما بیهوده تلف شود و باید با فراهم کردن زمینه و امکانات لازم، آنها را به سمت‌وسوی فعالیت‌های قرآنی سوق دهیم.

تهرانی از مسئولان قرآنی می‌خواهد که بودجه و امکانات بیشتری برای فعالیت‌های قرآنی بانوان اختصاص دهند و از مؤسسات و مراکز قرآنی بانوان حمایت‌های جدی‌تری داشته باشند تا بانوان نیز با انگیزه بیشتری در این مسیر گام بردارند.

مدیران و مربیان

داور مسابقات قرآن عنوان کرد

تکریمی ارزشمند و اثرگذار

پریسا مجرد، یکی از قراء توانمند کشورمان و در حال حاضر، دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی است. بیش از ۲۲ سال، سابقه قرائت قرآن را داشته و رتبه اول مسابقات کشوری و بین‌المللی را داراست. بیش از ۱۸ سال نیز سابقه داوری در مسابقات قرآن را دارد. تدریس و نیز مطالعه و پژوهش در زمینه ترجمه و تفسیر قرآن از دیگر فعالیت‌هایش، محسوب می‌شود. از وی به عنوان «قاری برجسته و داور موفق مسابقات قرآن» در همایش بانوان قرآن‌پژوه، تکریم به عمل می‌آید. در ادامه بیشتر با این بانوی فعال قرآنی آشنا می‌شویم؛

وی متولد ۱۳۵۷ در شهر ارومیه و هم‌اکنون کارمند دانشگاه پیام‌نور است. فراگیری قرآن را از خردسالی آغاز کرده و توانسته از ۱۱ سالگی به بعد، موفق به دریافت رتبه‌های اول مسابقات کشوری و بین‌المللی قرآن در سطوح مختلف شود. پریسا مجرد، سال ۷۳ پس از کسب رتبه اول مسابقات سراسری قرآن دانش‌آموزی به‌نخستین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن دانش‌آموزی راه پیدا کرد و رتبه اول را به دست آورد. کسب رتبه اول مسابقات سراسری قرآن سازمان اوقاف در سال ۸۴ از دیگر افتخارات این بانوی فعال قرآنی است.

فعال قرآنی استان کردستان بیان کرد

تجلیل از بانوان شهرستان‌ها

مهتاب هاشمی از هموطنان اهل تسنن است که همراه با دیگر طلاب علوم دینی، اقدام به تأسیس مرکزی نموده است. مدرس قرآن بوده و دوره‌های تربیت نیروی متخصص آموزش قرآن برگزار کرده است، همچنین برگزارکننده مسابقات مختلف قرآن، نمایشگاه‌های قرآن، حجاب و عفاف و گردهمایی‌های

فراوانی بوده است. از وی به عنوان «مرّج معارف و ارزش‌های قرآن» تکریم به‌عمل می‌آید.

وی متولد ۱۳۵۸ در شهرستان دیوان‌دره استان کردستان است که هم‌اکنون در سنج ساکن است. وی که هم‌اکنون دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روانشناسی بالینی است، دارای مدرک سطح دو حوزه علمیه نیز هست و تحصیلات مقطع کارشناسی خود را نیز در رشته مهندسی معماری به پایان رسانده است.

این بانوی فعال قرآنی که روحوانی و روان‌خوانی قرآن را از کودکی نزد پدر فراگرفته است از سال ۷۳ شروع به تدریس کرده و در سال ۷۷ به همراه طلبه‌های هم‌دوره‌ای خود مرکزی قرآنی – مردمی در سنج راهاندازی کرده است.

وی با بیان اینکه در مرکز قرآنی – مردمی ابتدا به آموزش روحوانی و روان‌خوانی برای نوجوانان می‌پرداخته است، عنوان می‌کند: سال ۸۰ این

کسی یاد نگرفتیم؛ چرا که یک استعداد درونی داشتیم و به دلیل علاقه خاصی که در وجود من بود، خیلی راحت، قرائت را فرا گرفته و پس از مدتی که احساس کردم آیات قرآن را به خوبی و بدون غلط، می‌خوانم با جلسات و مسابقات قرآن آشنا شدم. وی با بیان اینکه قبل از شرکت در مسابقات بین‌المللی قرآن یک دوره آموزشی برپا شد، عنوان می‌کند: در آن دوره آموزشی استادان بهروز یاریگل و احمد ابوالقاسمی به دانش‌آموزان آموزش می‌دادند؛ این دوره آموزشی که در ۱۷ سالگی من بود، اولین دوره‌ای بود که در خدمت اساتید قرآن بودم، البته این دوره برای من بسیار تأثیرگذار بود؛ چرا که نکات بسیار خوبی از سوی اساتید مطرح شد.

وی که از ۱۷ سالگی به تدریس قرآن می‌پردازد، درباره فعالیت‌های خود پس از کسب رتبه اول مسابقات بین‌المللی می‌گوید: کلاس قرآن من در ابتدا در سطح روحوانی و روان‌خوانی بود، اما حدود هشت سال است که کلاس تجوید و صوت و لحن دارم و علاوه بر آن داوری مسابقات استانی و کشوری را نیز انجام می‌دهم و برای تلاوت نیز چندین سفر به ترکیه داشته‌ام.

این قاری قرآن می‌گوید: فعالیت‌های قرآنی بانوان در کشور به نسبت آقایان نوباتر است، اما با این حال بانوان، نشان داده‌اند که در تمام عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، هنری و... ورود پیدا کرده و موفق هم بوده‌اند. تجربه نشان داده است، هرچا که امکانات ایجاد شده، بانوان هم بلافاصله وارد شده‌اند و از فعالیت در حوزه‌های مختلف استقبال کرده‌اند. وی ادامه می‌دهد: زمانی که امکانات و ظرفیت لازم برای فعالیت‌های قرآنی در جامعه فراهم باشد به طور قطع، بانوان نیز از این امکانات استفاده می‌کنند؛ اگر فضایی برای عرضه توانمندی‌های قرآنی بانوان در جامعه وجود نداشته باشد و مسابقه‌ای نیز در حوزه قرآنی برگزار نشود، فعالیت بانوان نیز کمتر دیده می‌شود و بانوان نیز انگیزه خود را از دست می‌دهند. مجرد با اشاره به برگزاری چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه عنوان می‌کند: زمانی که از بنده برای حضور در این همایش، دعوت شد و متوجه شدم که به‌عنوان بانوی برگزیده در این همایش قرآنی حضور پیدا خواهم کرد، خیلی خوشحال شدم و انرژی گرفتم. در شهرستان ما فعالیت‌های قرآنی پیشرفت خوبی داشته است و چهره‌های ملی و بین‌المللی

زیادی از ارومیه داریم که در مسابقات مختلف قرآنی دارای رتبه بوده و جزو قاریان سرشناس هستند. وی یادآور می‌شود: با وجودی که شهر ارومیه در قطب فعالیت‌ها نیست و ممکن است فعالیت‌های قرآنی ما نسبت به استان‌های بزرگ‌تر کمتر دیده شود، اما همین که در همایش بانوان قرآن‌پژوه به ما اهمیت می‌دهند و می‌خواهند ما را تشویق کنند، برای ما بسیار ارزشمند است و انرژی لازم برای ادامه فعالیت قرآنی را به ما می‌دهد. جوانان قرآنی ارومیه در کنار مسابقات قرآن، جلسات قرآن نیز دارند و به شاگردپروری می‌پردازند.

مجرد با بیان اینکه متأسفانه فعالیت قرآنی بانوان کمتر دیده می‌شود، اضافه می‌کند: متأسفانه بانوان قرآنی تشویق نمی‌شوند، اما اگر همین رتبه‌ها از سوی آقایان به دست بیاید، بهای بیشتری داده می‌شود.

وی با عنوان این مطلب که متأسفانه از بانوان قرآنی کمتر برای تلاوت در محافل قرآنی استفاده می‌شود، اظهار می‌کند: فعالیت قرآنی من فقط به جلسه قرآنی که هر هفته به صورت مرتب برگزار می‌شود، محدود می‌شود، اما دیگر امکان تلاوت در محافل قرآنی را ندارم؛ چراکه این امکانات از سوی مسئولان و دست‌اندرکاران کمتر فراهم می‌شود و همین مسئله نیز موجب شده است تا جسارت تلاوت قرآن در محافل بزرگ که در دوران نوجوانی داشتم از دست بدهم.

این قاری قرآن ادامه می‌دهد: درست است که خانم‌ها با آقایان سنجیده نمی‌شوند، اما فعالیت بانوان نیز در طول این سال‌ها خیلی پیشرفت کرده است؛ انتظاری که از مسئولان دارم این است که فضاهایی محیا کنند تا بانوان، استعداد خود را در غیر از مسابقات قرآن نیز نشان دهند.

وی درباره محور این دوره از همایش «قرآن و امام رضاع(ع)» می‌گوید: خیلی خوب است که قرآن را در کنار یکی از ائمه(ع) آورده‌اند؛ چراکه این دو کنار هم هستند و با هم انسان را به مسیر درست، راهنمایی می‌کنند.

قرآن را از سازمان تبلیغات اسلامی دریافت کردم و هم‌اکنون نیز در مؤسسه‌ام علاوه بر مدیریت به آموزش ترجمه و تفسیر قرآن نیز می‌پردازم. هاشمی با اشاره به همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه عنوان می‌کند: همایش بانوان قرآن‌پژوه طی سال‌های گذشته در جهت معرفی بانوان قرآنی به جامعه بسیار مؤثر بوده و هر ساله تعداد زیادی از بانوان قرآنی که ممکن است در شهرهای کوچک باشند و فعالیت‌های آنها انطور که باید دیده نشود به جامعه معرفی کرده است.

این بانوی فعال قرآنی در پایان یادآور می‌شود: هرچند که فعالیت‌های قرآنی بانوان در این سال‌ها رشد و توسعه خوبی داشته است، اما این فعالیت‌ها باید بیش از پیش گسترش پیدا کند که البته این امر نیازمند توجه بیشتر مسئولان به این حوزه به‌ویژه در شهرهای کوچک است.

توسلی اظهار کرد

راه‌های ترویج قرآن و معارف اهل بیت(ع)

مونا توسلی، کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عرب دارد. برگزیده مسابقات قرآن در بخش تفسیر بوده و فعالیت پژوهشی متعدد در تولید برنامه‌های قرآنی رادیو در صدای جمهوری اسلامی ایران انجام داده است. تولید ده‌ها برنامه رادیویی با موضوعات قرآنی در کارنامه فعالیت‌هایش قابل مشاهده است و نیز حائز رتبه‌های برتر در این زمینه شده است. از وی به عنوان «مروج معارف قرآن کریم» تکریم به عمل می‌آید. در ادامه بیشتر با وی آشنا خواهیم شد:

توسلی، پژوهشگر و تهیه‌کننده رادیو قرآن، متولد ۱۳۶۱ در تهران است. این بانوی پژوهشگر قرآنی دانش‌آموخته دانشگاه امام صادق(ع) در رشته زبان

و ادبیات عرب در مقطع کارشناسی و در مقطع کارشناسی‌ارشد در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی است. وی که از کودکی علاقه‌مند به فعالیت‌های قرآنی بوده و در همان سنین خردسالی به قرائت و حفظ قرآن می‌پرداخته است در فعالیت‌های قرآنی مدرسه حضور فعالی داشته و فعالیت‌های قرآنی دوران نوجوانی‌اش زمینه را برای تحصیل وی در رشته زبان و ادبیات عرب مهیا کرد.

توسلی با بیان اینکه زبان ادبیات عرب همان زبان قرآن است، می‌گوید: در دانشگاه به مباحث تفسیر قرآن علاقه‌مند و یکسال نیز برگزیده رشته تفسیر مسابقات دانشجویی شدم، همین مسئله مقدمه‌ای برای استمرار فعالیت‌های قرآنی‌ام در دانشگاه شد. پایان‌نامه‌ام نیز با

موضوع «جلوه‌های بدیع در خطبه‌های نهج‌البلاغه» بود و به این دلیل که نهج‌البلاغه به قرآن نزدیک است، دوست داشتم در این حوزه کاری انجام دهم. وی با بیان اینکه مقالاتی نیز با موضوع «بلاغت در قرآن» و «بلاغت در نهج‌البلاغه» تألیف کرده‌ام، عنوان می‌کند: پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه به مدت یکسال به‌عنوان پژوهشگر در دفتر مطالعات قرآنی دانشگاه امام صادق(ع) فعالیت کردم و طی این یک سال کارهای پژوهشی زیادی در حوزه قرآن انجام دادم و نشریه‌های الکترونیکی نیز ویژه دانشجویان منتشر کردم.

این بانوی پژوهشگر قرآنی که از سال ۸۷ فعالیت خود را در رادیو قرآن آغاز کرده و هم‌اکنون نیز جزو

سردبیران و تهیه‌کنندگان این شبکه رادیویی است، می‌گوید: در ابتدای ورود به رادیو قرآن با گروه تفسیر همکاری می‌کردم و طی این سال‌ها همواره تلاش کردم، برنامه‌هایی که در این شبکه رادیویی تولید می‌کنم با پشتوانه پژوهشی باشد و این موضوع برای بنده اهمیت ویژه‌ای داشته است.

وی با اشاره به چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه اظهار می‌کند: برگزاری چنین همایش‌هایی در جهت ارتقای فعالیت‌های قرآنی بانوان بسیار اثرگذار است و این همایش موجب می‌شود تا بانوان قرآنی پس از معرفی در همایش، فعالیت‌های قرآنی خود را که پیش از این شاید انفرادی دنبال می‌کردند از این پس به صورت گروهی نیز انجام دهند و طی

تعاملاتی که بین بانوان قرآنی به وجود می‌آید از مشورت و تجربیات یکدیگر در پیش‌برد فعالیت‌های قرآنی بیشتر استفاده کنند. وی ادامه می‌دهد: اگر این را مبنا قرار دهیم که ترویج قرآن یکی از برنامه‌های اصلی ماست، بحث ترویج قرآن را می‌توانیم از راه‌های گوناگون از جمله: تلاوت قرآن، پرورش قاریان و حافظان، تدبیر در قرآن و... انجام دهیم؛ همان‌طور که همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز هرساله بانوان را در تمامی عرصه‌های قرآنی مورد توجه قرار داده و از بانوان فعال در عرصه‌های مختلف علمی، پژوهشی، هنری و... با محوریت قرآن کریم تحلیل می‌کند.

توسلی در ادامه می‌گوید: جای خرسندی است که

همایش بانوان قرآن‌پژوه هرساله به منظور معرفی تعدادی از بانوان فعال قرآنی برگزار می‌شود، اما خوب است که پس از برگزاری همایش، ارتباط با بانوان قرآنی قطع نشود و بانوانی که هرساله تجلیل می‌شوند، نشست‌هایی به صورت سالانه یا فصلی داشته باشند تا از طریق این گردهمایی‌ها، تبادل‌اندیشه نیز صورت بگیرد و این‌طور نباشد که در همایش یک جایزه به بانوان داده شود و بعد از همایش همه چیز فراموش شود؛ هدف همایش هم قطعاً این نیست.

تهیه‌کننده رادیو قرآن در بخش دیگري از سخنان خود با اشاره به «قرآن و امام رضا(ع)» که محوریت چهاردهمین دوره همایش بانوان قرآن‌پژوه است، اظهار می‌کند: ما اعتقاد داریم که قرآن، بدون اهل بیت(ع) نمی‌شود و یک پیوند ناگسستنی بین این دو برقرار است و اینکه همایش بانوان قرآن‌پژوه نیز با محوریت قرآن و امام رضا(ع) برگزار می‌شود، بسیار ارزشمند است.

وی ادامه می‌دهد: برای اثرگذاری بیشتر همایش، پیرامون محوریت آن، بهتر است، بروشورها و کتابچه‌هایی آماده شود و این بروشورها در روز همایش بین بانوان قرآنی توزیع شود. همچنین خوب است یک‌سری از احادیث امام رضا(ع) که مستندات قرآنی دارد و روایت‌هایی از امام رضا(ع) که آیه قرآن را توضیح می‌دهد، استخراج و ترجمه شود و در اختیار بانوان قرآنی کشورمان و بانوان جهان اسلام که در این همایش حضور دارند، قرار گیرد تا بانوان نیز شناخت بیشتری نسبت به امام رضا(ع) و ارتباط ایشان با قرآن پیدا کنند.

وی در پایان می‌گوید: حدیثی از امام رضا(ع) داریم که ایشان می‌فرمایند: خداوند رحمت کند، کسی را که امر ما را زنده کند، از ایشان می‌پرسند امر شما چیست؟ که امام رضا(ع) می‌فرمایند: کسی که علوم ما را فراگیرد و آن را به مردم بیاموزد، امر ما را زنده کرده است و اگر مردم از سخنان زیبای ما آگاه شوند، قطعاً ما پیروی خواهند کرد. در این همایش نیز باید بانوان را با سخنان زیبای امام رضا(ع) آشنا ساخت.

مسئول اجرایی بوده و داوری مسابقات را برعهده داشتیم.

وی با اشاره به تجلیل از وی در همایش بانوان قرآن‌پژوه عنوان می‌کند: هرچند کسی که در خط قرآن است، چشم‌داشتی در جهت تجلیل ندارد؛ چراکه اگر خدا بداند، کافی است. اما به هر حال برگزاری چنین همایش‌هایی که به تجلیل بانوان قرآنی می‌پردازد در رشد بانوان به‌ویژه دختران جوان بسیار مؤثر است.

آزادری یادآور می‌شود: همایش بانوان قرآن‌پژوه باید مجمعی برای گردهم آمدن بانوان قرآنی در طول سال باشد و همچنین، لازم است مجمعی در کشور تشکیل شود تا فعالیت‌های قرآنی بانوان را زیر نظر بگیرد؛ چراکه در این صورت دیگر شاهد پراکندگی در فعالیت بانوان نبوده و می‌توانیم شاهد ارتقای کیفی فعالیت‌های قرآنی در سطح شهرها و روستاها باشیم.

می‌پردازد، می‌گوید: طی سال‌هایی که در دارالقرآن فاطمه الزهرا(س) بودم به آموزش روخوانی و روان‌خوانی، حفظ، مفاهیم، تفسیر و... می‌پرداختم و هم‌اکنون نیز جلسات قرآن را در منزل برگزار می‌کنم. وی عنوان می‌کند: هم‌اکنون مسئول جلسه قرآن محله هستم و در این جلسه به بیان تفسیر قرآن از تفسیر نمونه و برخی دیگر از تفسیرها می‌پردازم. در این سال‌ها، روخوانی قرآن را به صورت فردی و گروهی به تعداد زیادی از بانوان آموزش دادم.

این بانوی قرآنی که لیسانس علوم تربیتی دارد و بازنشسته آموزش و پرورش است، ادامه می‌دهد: طی سال‌ها فعالیت در آموزش و پرورش، مسئولیت امور تربیتی و پرورشی و آموزش قرآن را داشتم و در کنار اینکه به امور تربیتی و پرورشی دانش‌آموزان رسیدگی می‌کردم به آموزش قرآن در کلاس‌ها نیز می‌پرداختم. معلم قرآن بودم و در مسابقات قرآن دانش‌آموزی نیز سال‌ها

مدیران و مربیان

راهنما

ویژه‌نامه

بانوان قرآن‌پژوه

مربی قرآن مراغه‌ای فواستار شد

تشکیل مجمعی برای انتقال تجارب

طاهره آزارشی، بیش از ۳۵ سال است که در مراغه به فعالیت‌های قرآنی می‌پردازد و در این زمینه، بارها مورد تکریم واقع شده است. بیش از ۱۰ سال است که مدیر دارالقرآن فاطمه الزهرا(س) بوده و سرپرست و مجری مسابقات

مختلف قرآنی است. تاکنون بیش از صدها مربی قرآن، پژوهشگر و... را تربیت کرده است و هم‌اکنون مسئولیت جلسات تفسیر قرآن را در مراغه برعهده دارد. از وی به عنوان «مفسر و مربی موفق قرآن» تکریم به عمل می‌آید. در ادامه با وی بیشتر آشنا می‌شویم؛ این بانوی قرآنی، متولد ۱۳۳۸ در مراغه است. فعالیت قرآنی خود را از دهه‌های قبل آغاز کرده است و علاوه بر فعالیت در مؤسسات قرآنی، سال‌ها جلسات قرآن را در منزل خود برپا کرده و به آموزش قرآن از پیش‌دستانی تا بزرگسال پرداخته است.

وی که ۱۰ سال مدیریت دارالقرآن فاطمه الزهرا(س) مراغه را عهده‌دار بوده است، طی فعالیت خود در این دارالقرآن، یکبار رتبه اول و یکبار نیز رتبه دوم در سطح دارالقرآن‌های مراغه را به‌دست آورده است. آزارشی که هم‌اکنون در جلسات خانگی خود به بیان تفسیر قرآن نیز

این مدرس قرآن با اشاره به برگزاری چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه عنوان می‌کند: با توجه به دید منفی که در دنیا نسبت به وضعیت بانوان جهان اسلام وجود دارد، زمانی که برنامه‌هایی به منظور معرفی و تجلیل از بانوان فعال قرآنی برگزار می‌شود، بازتاب‌های گسترده‌ای در سطح جهان اسلام ایجاد می‌شود و همچنین فرصتی مهیا می‌شود تا بانوان قرآنی جهان اسلام برای تجلیل در ایران حضور پیدا کنند.

وی ادامه می‌دهد: در قالب همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه است که بانوان جهان اسلام از نزدیک می‌بینند در ایران برخلاف تبلیغات سوء، بانوان بسیاری در حوزه‌های مختلف از جمله حوزه‌های قرآنی فعالیت دارند و در عین حال که مسلمان و محجبه هستند و اعتقادات دینی خود را حفظ کرده‌اند، فعالیت‌های گسترده قرآنی در سطح جامعه نیز دارند.

غلامی که برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه را فعالیتی خوب و مؤثر در جهت حمایت از بانوان قرآنی می‌داند، عنوان می‌کند: بانوانی که در این همایش تجلیل می‌شوند پس از این همایش، وظیفه سنگین‌تری پیدا می‌کنند و ضمن اینکه انگیزه‌ای برای دیگر بانوان در سطح جامعه ایجاد می‌کنند در پیشگاه خدا و قرآن نیز مسئولیت بیشتری پیدا می‌کنند و باید مراقبت بیشتری داشته باشند. بنده پس از این همایش در پیشگاه خدا و قرآن احساس مسئولیت بیشتری می‌کنم و باتکا به خدا وظیفه دارم که فعالیت‌های خود را بهتر و شایسته‌تر از گذشته دنبال کنم.

سرپرست گروه تواشیح اهل الکساء استان البرز با اشاره به «قرآن و امام رضاع» که محور این دوره از همایش است، می‌گوید: اینکه نام همایش را به نام قرآن و امام رضاع) مزین کرده‌اند، بسیار ارزشمند است و البته غیر از این هم نباید باشد؛ چراکه اگر قرآن را در کنار اهل بیت(ع) نمی‌بینیم، اشکال دارد.

وی با بیان اینکه ما شیعه هستیم و بدون شک در کنار فعالیت‌های قرآنی باید فعالیت‌هایی در حوزه اهل بیت(ع) را نیز قرار دهیم و حدیث ثقلین را جدی بگیریم، یادآور می‌شود: قرار گرفتن قرآن و اهل بیت(ع) در کنار یکدیگر، نمود خیلی خوبی خواهد داشت تا بانوان اهل تسنن انگیزه و رغبت بیشتری برای مطالعه داشته باشند.

وی ادامه می‌دهد: نام‌گذاری همایش امسال به نام امام رضاع) نیز بسیار ارزشمند است؛ چراکه امام رضاع) صاحب کشور ماست و افتخاری بالاتر از این نیست که در کشوری که صاحب آن امام رضاع) است، زندگی می‌کنیم.

و تقویت گروه‌های تواشیح و همخوانی بانوان برداشته است.

وی فعالیت‌های قرآنی خود را به شکل گسترده از سال ۷۴ آغاز کرده است. در سال ۷۷ رتبه اول مسابقات قرآن بنیاد نهج‌البلاغه را به‌دست آورد و از طرف بنیاد نهج‌البلاغه به حج اعزام شد. طی این سال‌ها نزدیک به ۲۰ گروه تواشیح و همخوانی قرآن را در استان البرز آموزش داده است و همزمان در گروه تواشیح اهل الکساء استان البرز نیز حضور داشته و سرپرستی این گروه را عهده‌دار بوده است.

غلامی که اصل کار قرآنی خود را تربیت و آماده‌سازی گروه‌های تواشیح و همخوانی قرآن در سطح استان البرز و در سطح کشوری می‌داند، می‌گوید: سال ۹۱ بود که به درخواست سازمان اوقاف و امور خیریه یک گروه تواشیح ملی به منظور اجرای برنامه در همایش «تجلیل از بانوان فعال قرآنی» تشکیل دادم و در این گروه ۱۸ نفره، برترین افراد از گروه‌های تواشیح کشور را گردهم آورده و به اجرای برنامه‌ای خوب در این همایش پرداختیم.

این قاری و داور مسابقات قرآن در کنار فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی و فعالیت‌های قرآنی خود، از سال ۹۰ مؤسسه اهل الکساء را در استان البرز راه‌اندازی کرد و در این مؤسسه در کنار آموزش‌های مقدماتی و تخصصی قرائت، حفظ، تدبر و تفسیر قرآن، کار آمادگی و هماهنگی گروه‌های تواشیح استان البرز را نیز دنبال کرد.

وی که از سال ۱۳۸۰ تاکنون به‌عنوان مدرس در دانشگاه آزاد و دانشگاه علمی – کاربردی فعالیت دارد، می‌گوید: در دانشگاه آزاد استان البرز نیز درس آشنایی با قرآن، تفسیر و اخلاق را تدریس می‌کنم و هرچند که در دانشگاه‌های متعددی از جمله دانشگاه علوم پزشکی و دانشگاه علمی – کاربردی هم سابقه تدریس دارم، اما بیشترین سابقه تدریسم در دانشگاه آزاد است.

غلامی درباره دآوری در مسابقات قرآن اظهار می‌کند: از سال ۸۵ دآوری در مسابقات قرآن استانی و کشوری را آغاز کردم و طی این سال‌ها نیز صوت و تجوید را دآوری کرده‌ام؛ علاوه بر سابقه دآوری در مسابقات کشوری قرآن دانش‌آموزی، در خوزستان، ارومیه، سمنان، گیلان، قم، تهران، کرمانشاه، یزد و... نیز دآوری داشته‌ام و علاوه بر آن در برخی از استان‌ها نیز به تدریس صوت و لحن پرداخته‌ام.

وی که به‌عنوان نخبه قرآنی استان البرز نیز انتخاب شده است، درباره سطح فعالیت قرآنی بانوان در کشور می‌گوید: طی سال‌های بعد از انقلاب اسلامی شاهد حضور گسترده بانوان در عرصه‌های مختلف از جمله عرصه‌های قرآنی هستیم و روز به روز نیز بر موفقیت بانوان قرآنی افزوده می‌شود.

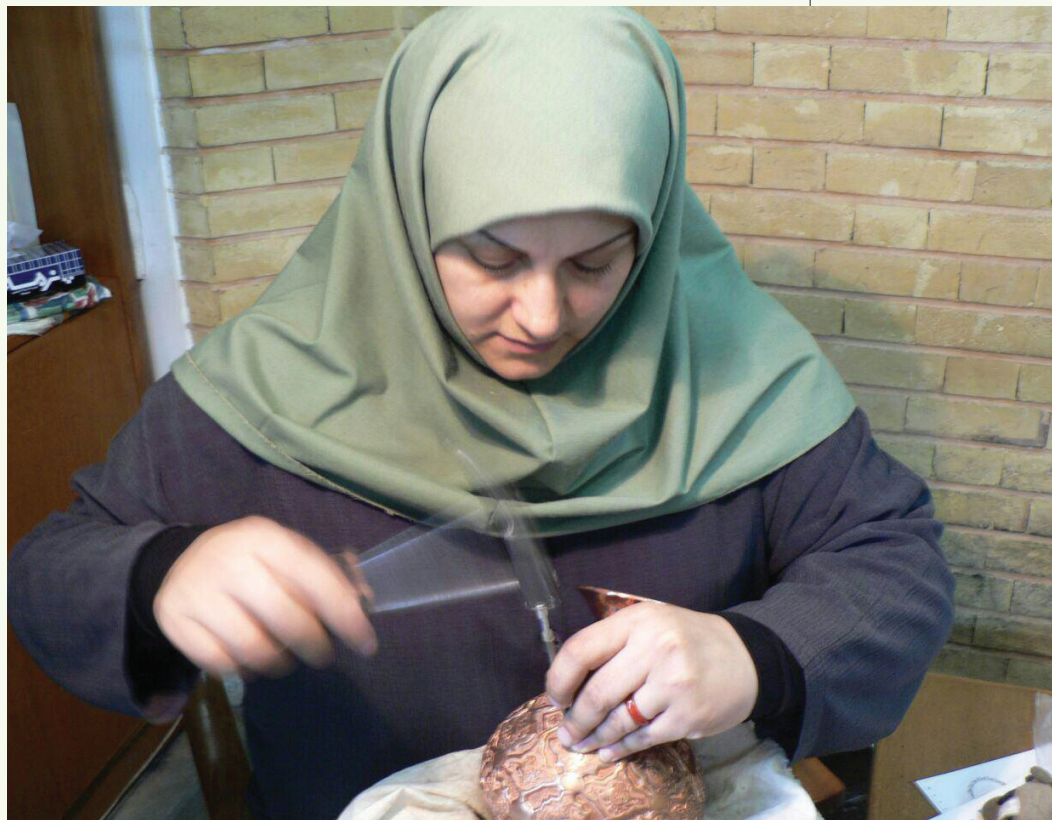

داور مسابقات قرآن

وظیفه‌ام سنگین‌تر شد

اکرم غلامی، کارشناسی ارشد رشته علوم و قرآن حدیث و دارنده رتبه‌های برتر قرآنی کشور در رشته قرائت، حفظ، تواشیح و ابتهاج است. مسئول و مربی گروه تواشیح و همخوانی اهل الکساء و دارای چندین رتبه کشوری در این زمینه است. داور مسابقات کشوری قرآن است و در حوزه‌های مختلف قرآنی تدریس دارد. مدیریت مؤسسه قرآنی اهل الکساء کرج از دیگر فعالیت‌های قرآنی وی است. از وی به عنوان «موشح توانا و داور موفق قرآن کریم» تکریم به عمل می‌آید. در گفت‌وگوی ذیل با او بیشتر آشنا می‌شویم:

غلامی، قاری، مدرس و داور مسابقات قرآن، متولد ۱۳۵۶ در تهران است. وی که هم‌اکنون مدیر مؤسسه قرآنی اهل الکساء استان البرز است در کنار کسب رتبه‌های برتر استانی و کشوری در مسابقات قرائت، حفظ، تواشیح و ابتهاج، حضور داشته و فعالیت‌های گسترده‌ای نیز در امر تبلیغ و ترویج داشته و طی سال‌های اخیر نیز گام‌های مؤثری در جهت تربیت

منیژه افرا

قلم‌زن مروج قرآن

منیژه افرا، متولد ۱۳۴۷ در ارومیه است. دارای مدرک درجه دو در هنر قلم‌زنی و استادیار دانشگاه الزهراء(س) است. در نمایشگاه‌های متعدد داخلی و خارجی شرکت کرده و رتبه‌های برتر را به خود اختصاص داده است. خلق آثار قلم‌زنی با بهره‌گیری از آیات قرآن از وی چهره‌ای توانا در این امر ساخته است. از منیژه افرا به عنوان «هنرمند موفق در رشته قلم‌زنی آیات قرآن» تکریم به عمل می‌آید. وی، بانوی هنرمند قلم‌زنی است که در چهاردهمین همایش بین‌المللی تجلیل از بانوان قرآن‌پژوه از او به واسطه سال‌ها فعالیت در عرصه هنر قلم‌زنی و به ویژه قلم‌زنی آیات و اسماء جلاله، مورد تجلیل قرار می‌گیرد به همین دلیل در ادامه، مروری بر زندگی این هنرمند خواهیم داشت:

من منیژه افرا، فرزند عبدالعلی در سال ۱۳۴۷ در ارومیه متولد شدم، اکنون نیز با دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد در رشته برنامه‌ریزی گردشگری، علاوه بر اشتغال بر کار هنری، کارمند رسمی پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بوده و تاکنون بالغ بر بیست سال، سابقه کار در این سازمان را دارا هستم.

سابق سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، استانداری، فرماندار و مدیرکل سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان غربی و ... اشاره کنم. من همچنین تاکنون، موفق به شرکت در نمایشگاه‌های متعدد داخلی و دریافت گواهی‌نامه از نمایشگاه صنایع دستی، نمایشگاه عفاف و حجاب، نمایشگاه بانوان قرآن‌پژوه، نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم برگزار شده در ماه مبارک رمضان، نمایشگاه بانوان هنرمند بسیجی و... شده‌ام و از جمله دیگر فعالیت‌هایم، می‌توانم به حضور در نمایشگاه آثار بانوان هنرمند در ایتالیا و شرکت در نمایشگاه‌های متعدد خارجی اشاره کنم که از سوی سازمان میراث فرهنگی مأمور به حضور در آن شده‌ام.

اگر بخواهم به برخی از اهم فعالیت‌های حرفه‌ای که تصور می‌کنم از سال ۷۳ تاکنون بلاانقطاع ادامه داشته است، اشاره کنم عبارتند از:

– مسئول کلاس‌های آموزش هنرهای سنتی و مسئول آرشو فنی اداره میراث فرهنگی آذربایجان غربی طی سال‌های ۷۳ تا ۷۶

– پژوهش و طراحی اطلس هنرهای سنتی استان آذربایجان غربی که در سال ۷۳ به انجام رسید

– مسئولیت و سرپرستی کارگاه قلم‌زنی سازمان میراث فرهنگی طی سال‌های ۸۵ تا ۹۴

– تألیف کتاب آموزش هنر قلم‌زنی در سال ۸۹ و ... و البته در حال حاضر کتاب دیگری با عنوان نقش صنایع دستی در توسعه گردشگری استان لرستان از من در دست چاپ است.

تابلوی قلم‌زنی «اسماء جلاله»

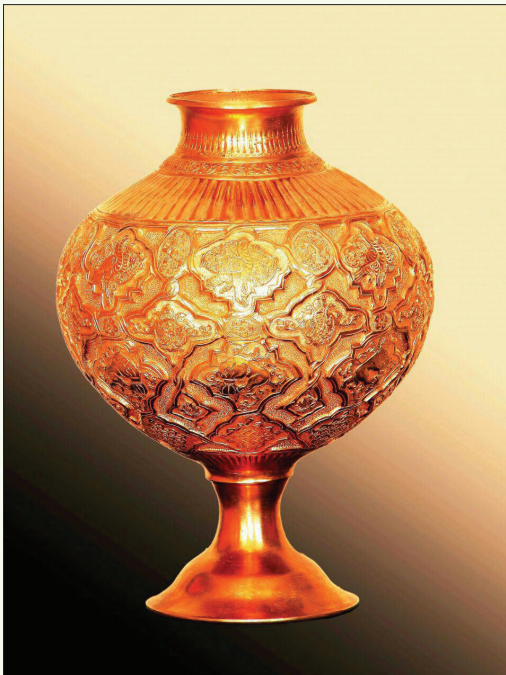
باید به این نکته اشاره کنم که طراحی همه کارهایم را خودم انجام می‌دهم و هم‌اکنون نیز در حال قلم‌زدن تابلوی «اسماء جلاله» که طرح آن نیز از خودم است، هستم. همچنان کار بر روی آن ادامه دارد و این تابلو مربع شکل که ابعاد آن در حدود ۹۰ سانتیمتر است، اگر خواسته باشم در یک جمله توصیف کنم باید بگویم که تلفیقی از هنر میناکاری و ترصیع قطعات برنجی است که اسماء‌الله بر روی آن قلم زده شده است. شاید برای مخاطبان، ذکر این نکته جالب باشد که اینجانب علاوه بر آنکه قلم‌زنی را در جهت خدمت به هنر دینی و قرآنی به کار گرفته‌ام در کنار فعالیت هنری از سال ۸۵ تاکنون، در قالب فعالیتی آزاد و داوطلبانه با تنظیم برنامه روزانه، مروج روخوانی قرآن در منزل برای همکاران علاقه‌مند خود نیز بوده‌ام؛ در طول سال نیز به مناسبت‌هایی همچون اعیاد و یا ایام عزاداری برنامه قرائت قرآن به مدت چند روز را تنظیم و در میان همکاران توزیع می‌کنم؛ با این برنامه هر فرد در طول این دوره چند روزه، موفق به قرائت بخشی از قرآن می‌شود و در عین حال در طول همین مدت(یک هفته تا ۱۰ روز) به صورت دسته‌جمعی یک دور کامل، قرآن قرائت می‌شود.

باید همین‌جا اعلام کنم که افراد زیادی در حال

حاضر، مشغول به فعالیت در حوزه این هنر هستند که اغلب از میان آقایان بوده و مشخصاً شهر اصفهان در این هنر پیش‌گام است. پیاده شدن آیات قرآن، ادعیه و عبارات دینی بر روی فلز و به ویژه مس از جمله شاخصه‌های این هنر است. با این وجود، مشکل اصلی ما در این هنر و صنعت، موضوع عرضه است و اغلب با مشکلات اقتصادی و مالی روبرو هستیم، به‌ویژه دوستان هنرمندی که از این راه ارتزاق می‌کنند؛ چرا که من و برخی از سایر هنرمندان، ممکن است به مشاغل دیگری مشغول باشیم و بسیار اندک از این راه، ممر درآمد داشته باشیم.

وجود مخرب آثار بازاری

دلیل اصلی این امر که آثار قلم‌زنی با اقبال مناسبی روبرو نمی‌شوند، این است که بیشتر این آثار با قیمت تمام شده بالایی عرضه می‌شوند و لذا علاقه‌مندان به این هنر و مخصوصاً خانواده‌ها، توان خرید آنها را نداشته و لذا رو به سوی محصولات کم‌ارزش و اصطلاحاً بازاری به منظور تزئین فضای خانه خود

می‌آورند و نکته تأسف‌برانگیز آن که بعضی از دوستان هنرمند نیز برای تأمین مخارج زندگی خود، گاه مجبور به تولید آثاری در همین سطوح، نازل می‌شوند. باید به این موضوع، باور داشته باشیم که خاستگاه اغلب هنرهای دستی، ایران است. هنر قلم‌زنی اصالتاً ایرانی است هم از نظر مواد و متریال آن یعنی مس و قیر و هم ابزارآلات آن که دست‌ساز خود هنرمندان است. پس باید به دنبال شکوفایی و رونق این هنر در داخل کشور باشیم و دوستان هنرمند و پیشکسوت این رشته به فکر تربیت شاگردان و انتقال تجارب خود به نسل آینده باشند. اقدامات خوبی از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در ایجاد کلاس و کارگاه‌های آموزشی برای این هنر، صورت گرفته است و من نیز یکی از مربیان آن هستم، اما باید بگویم که تبلیغات پیرامون این کلاس‌ها و کارگاه‌ها کم است و شاید برخی در عین علاقه‌مندی، اطلاعی در مورد تشکیل این کارگاه‌های آموزشی برای بهره‌مندی و آموزش نداشته باشند.

آثار قلم‌زنی جزئی از هدایای جشنواره‌ها

برای رونق بازار هنر قلم‌زنی نیز پیشنهادی دارم و آن اینکه چه خوب است، مسئولان و مدیران سازمان‌ها و نهادهای گوناگون، علاوه بر خریداری محصولات این رشته برای تزئینات فضاهای داخلی مؤسسات و ادارات خود، سفارش تولید آثاری را که به عنوان هدیه می‌توان آنها را در کنار سایر جوایز جشنواره‌ها و همایش‌ها به برگزیدگان اعطاء کنند، به هنرمندان بدهند.

من در پایان باید در مورد برگزاری چهاردهمین همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه نیز بگویم که از برگزارکنندگان این همایش نهایت سپاسگزاری را دارم؛ چرا که این همایش به ویژه برای بانوان هنرمند در حوزه هنر قرآنی ایجاد انگیزه می‌کند و برای من شرکت در این همایش، شخصاً آورده دیگری نیز

دارد؛ چرا که سخنرانی‌هایی که در این همایش ایراد می‌شود و مقالات پژوهشی ارائه شده در آن، ایده خوبی به من در تداوم این هنر با استفاده از مفاهیم و موضوعات قرآنی می‌دهد.

قلم‌زنی عبارت است از تزئین و کندن نقوش بر روی اشیای فلزی به ویژه مس، طلا، نقره، برنج و یا به عبارت دیگر ایجاد خطوط و نقوش به وسیله قلم با ضربه چکش و بر روی اجسام فلزی. قلم‌زنی یکی از رشته‌های هنرهای سنتی ایران است که در دسته‌بندی در رده هنرهای صناعی و در گروه فلزکاری قرار دارد.

امروزه برای قلم‌زنی، نخست، داخل یا زیر ظرف یا سینی مورد نظر را که معمولاً از جنس نقره یا طلا است از محلول قیر و گچ پر می‌کنند تا سروصدای قلم کمتر به گوش برسد و همچنین مانع از سوراخ شدن ظرف در حین کار شود. سپس نقش مورد نظر را روی ظرف رسم کرده و قلم مناسب را انتخاب کرده و روی سطح ظرف قرار می‌دهند و با چکش بر انتهای قلم می‌کوبند تا شیارها و نقش‌ها با تغییر شدت ضربه روی ظرف ایجاد شوند.

پس از ایجاد نقش‌ها، قیر را جدا می‌کنند و روی شیارها گرده زغال می‌ریزند و روی ظرف را با روغن جلائی سیاه می‌پوشانند. به این ترتیب نقش‌های قلم‌زده شده به شکل خط‌هایی تیره و مشخص دیده می‌شود.

در سده‌های آغازین اسلام، اعراب، هنر قلم‌زنی دوره ساسانی را مورد تقلید قرار داده و در سده‌های بعد در اثر علاقه هنرمندان ایرانی به مذهب و گرایش آنان به اسلام، با تأثیرپذیری از باورهای اسلام، در آفرینش آثار فلزی کوشیدند و کم‌کم نقوش طرح‌های بومی و اسطوره‌ای ایرانی جای خود را به خطوط کوفی، آیات قرآن و احادیث داد. در دوره سامانیان، هنر قلم‌زنی به دیگر سرزمین‌های اسلامی راه یافت.

طاهره مستنبط

اثر قرآن در ماندگاری هنر

طاهره مستنبط هستم، متولد ۱۳۳۵ و زادگاهم شهر نجف اشرف است. پس از مهاجرت به ایران در سال ۵۸ و ساکن شدن در مشهد مقدس به انجام هنرهای مختلف پرداختم و به هنر معرق روی آوردم. در نمایشگاه‌های بسیاری شرکت کرده و در این هنر به جایگاه خوبی رسیدم. این توفیق حاصل شد تا این هنر را با کلام الهی بیامیزم و به خلق تابلوهای معرق قرآنی بپردازم. در این زمینه با هنرمندان کشورهای اسلامی نیز در ارتباط هستم. ده‌ها اثر معرق با مضامین خطبه‌های نهج‌البلاغه و گفته‌های گهربار حضرت علی(ع) نیز دارم.

برای نخستین‌بار است که در همایش بین‌المللی بانوان قرآن‌پژوه از من تجلیل می‌شود، برای همین بسیار خوشحالم. این شادی نیز تنها به این دلیل است که جایی از من تجلیل می‌کند که عنوانی قرآنی دارد و ملاکش برای تجلیل، پایبندی به مفاهیم و آموزه‌های قرآنی است و قرار است با عنوان «هنرمند توانا در رشته معرق آیات قرآن کریم» تجلیل صورت گیرد. من هشت سال است که در عرصه معرق، مشغول

به کار هستم و این هنر را هم طی چند جلسه فرا گرفتم، اما به طور مشخص از همان ابتدا، کارم را با گرایشی قرآنی و اسلامی آغاز کردم؛ چون با همین هدف وارد کارهای هنری شدم. می‌خواستم که آموزه‌های قرآنی را به زیباترین شکل در اختیار مخاطبان قرار دهم. البته زبان قرآن، خود بزرگترین هنر عالم هستی است که هر گونه که بیان شود زیباست. اما به هر حال وقتی پیام قرآن با هنر درآمیخته می‌شود، هم

زیبایی آن بیشتر شده و هم این که بر ماندگاری آن افزوده می‌شود. نکته دیگر اینکه در کارهایم همیشه متن عربی را استفاده کردم، چون معتقدم زبان اصلی آیه‌های قرآنی دارای جذابیت و تاثیرگذاری بیشتری است، البته هر جا که نیاز بوده ترجمه آن را هم به علاقه‌مندان گفته‌ام. البته باید این نکته را بگویم که من در یک خانواده کاملاً مذهبی پرورش یافته‌ام. پدرم آیت‌الله مستنبط از علمای صاحب‌نام مشهد است. برای

همین از کودکی همیشه در پی فراگیری آموزه‌های قرآنی بودم. با این توضیح، وقتی به سمت کارهای هنری گرایش پیدا کردم این تعلق خاطر در آثارم نیز وجود داشت. برای این که بتوانم هنر را به مردم عرضه کنم، سختی‌های فراوانی را تحمل کرده‌ام، زیرا این گونه نبود که از همان ابتدا کارهایم در نمایشگاه‌ها به نمایش درآید. در ابتدا من کارهایم را به دوستان و آشنایان هدیه می‌دادم و در ادامه به نمایشگاه‌های

مختلف مراجعه می‌کردم تا کارم را معرفی کنم. این سختی‌ها سبب شد در کارم راسخ‌تر باشم و امروز به عنوان یک بانوی هنرمند قرآنی مورد تجلیل چهاردهمین همایش بانوان قرآن‌پژوه قرار گیرم. اولین کارم دو اذن دخول برای ورود به حرم امیرالمؤمنین علی(ع) بود که آن دو کار نیز از سوی متولیان حرم پذیرفته شد. این اتفاق برای من، یکی از بزرگ‌ترین تشویق‌هایی است که ممکن بود، رخ دهد. به ویژه که خود نیز در نجف، بزرگ شده‌ام و به حرم

خانقاه فقیه موسوی عظیمان گید

آرامش در هنر قرآنی

فائقه فقیه موسوی متولد ۱۳۶۰ در قم است. از سال ۷۶ به طور حرفه‌ای به انجام فعالیت‌های هنری از جمله طراحی، نقاشی و گرافیک پرداخته و در طول سال‌ها زیر نظر اساتید به خلق آثار هنری در زمینه‌ها و سبک‌های

مختلف هنری پرداخته است. هنر ایشان در تکنیک خلاقانه تابلوفوم است که در قالب موضوعات معنوی و اسماء متبرک الهی با تکنیکی متفاوت و به صورت نقش برجسته به تصویر کشیده شده است. از ایشان به عنوان «هنرمند برجسته در زمینه خلق آثار هنری و اسماء الله در تکنیک تابلوفوم» تکریم به عمل می‌آید. به این بهانه با وی گفت‌وگویی در مورد سوابق هنری، همچنین نقش برگزاری همایش‌هایی این‌چنینی ترتیب داده شده است که متن آن را در ادامه می‌خوانید:

فائقه فقیه موسوی هستم. مدرک تحصیلی‌ام کارشناسی ارشد مهندسی فن‌آوری اطلاعات است و در همین حوزه نیز در دانشگاه تدریس می‌کنم. فعالیت در عرصه هنری را از سال ۷۵ آغاز کردم. در این عرصه نیز رشته‌های مختلفی را فرا گرفتم. از طراحی تا نقاشی، اما در نهایت به سمت گرافیک، سوق پیدا کردم. در این فرصت‌های آموذن رشته‌های مختلف، عرصه جدیدی

را فرا گرفتم که تا به حال آزموده نشده بود، زیرا با ترکیب فوم‌های ماکت‌سازی که در معماری استفاده می‌شود با رنگ و نقاشی، هنری به وجود آوردم که به اصطلاح آن را «تابلوفوم» نام نهادم، البته خواهرم نیز در این مسیر با من همراه بود. قدم بعدی این بود که هر دو تصمیم گرفتیم، ترکیبی از «اسماء الحسنی» را در کارمان لحاظ کنیم که شکلی زیباتر به هتمان دهد.

برای اینکه کارمان بُعد بین‌المللی نیز داشته باشد، آمدم اسمی را به زبان انگلیسی روی تابلوفوم آوردم. این مسئله در ابتدا، کارمان را کمی دشوارتر کرد، ولی در ادامه از کارمان نتیجه‌ای گرفتیم که بسیار مطلوب بود، زیرا تا به حال این شکل از هنر که سه بعدی بود،

تجربه نشده بود. در ضمن باید اضافه کنم که برای تزئین اثرمان از سنگ، مس و طلا برای تزئینات بهره می‌بردیم، همچنین رنگ‌ها نیز با رنگ روغن بود یا اینکه از رنگ اکریلیک استفاده کردیم. اینکه در آثارم چه فاکتورهایی را لحاظ می‌کردم که از سوی همایش بانوان قرآن‌پژوه به عنوان فعال قرآنی انتخاب شدم، باید بگویم که به نظر من کاری که من در آثارم انجام می‌دهم، این است که فضای هنری را به فضای قرآنی نزدیک کردم، در صورتی که در کارهای گذشته بیشتر فضای تکراری داشتند یا اینکه تنها، کلام قرآن را به صورت خوشنویسی عرضه می‌کردند البته در هنرهای سنتی(تذهیب، معرق و...) نزدیکی هنر با قرآن، آزموده شده بود، اما منظور من هنرهای مدرن بود که تا به امروز کمتر چنین فضایی تجربه شده بود.

هنرمندان

فوشنویس قرآنی فواستار شد

همدلی میان مدیران فرهنگی

زهرافخر، متولد ۱۳۶۳ در آستانه اشرفیه است. از کودکی به واسطه فضای فرهنگی و مذهبی و ترغیب خانواده، به خوشنویسی علاقه‌مند می‌شود و به طور مستمر به این هنر می‌پردازد و در سال ۸۵ موفق به اخذ مدرک فوق ممتاز می‌شود. در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های بسیاری شرکت کرده و حائز رتبه برتر شده است. خلق ده‌ها اثر خوشنویسی با مضامین آیات قرآن از وی چهره‌ای قرآنی در امر هنر خوشنویسی ساخته است. از وی به عنوان «خوشنویس توانای آیات قرآن کریم» تکریم به عمل می‌آید.

مدارج ترقی را در سطوح مختلف خوشنویسی به سرعت پشت سر بگذارم.

آیات؛ سرمشق‌هایم

به دلیل قربات هنر خوشنویسی با شعائر اسلامی و از آنجا که اغلب سرمشق‌ها و عبارات تمرین شده‌ام را در زمینه تعلیم هنر خوشنویسی، آیات قرآن، احادیث ائمه هدی(ع) و اشعار شعرای بزرگ به خود اختصاص می‌داد، لذا انگیزه من برای تسلط بر فنون و اسلوب موجود در هنر خوشنویسی مضاعف شد تا آنجا که در زمینه خط نستعلیق تا دوره ممتاز زیر نظر استاد «امان‌الله عطایی»، تلمذ کردم و در زمینه خط شکسته‌نستعلیق نیز از محضر استاد «حسن بیدخام» نهایت استفاده را بردم.

این روند تداوم یافت تا اینکه در سال ۸۵ موفق به اخذ درجه ممتازی شدم و همچنان با هدایت دو استاد مذکور و به ویژه استاد بیدخام توانستم در سال ۹۴ به عنوان خوشنویس فوق‌ممتاز نشان هنری خود را از انجمن خوشنویسان ایران دریافت کنم.

در فاصله بین سال‌های ۸۵ تا ۹۴ که سرانجام، موفق به دریافت نشان خوشنویس فوق ممتاز شدم، همچنان به شکلی خودانگیخته و البته با تشویق اساتید و خانواده که همیشه تداوم داشته و دارد، در بسیاری از رویدادهای هنری با محوریت هنر خوشنویسی و اغلب با موضوعات دینی و ارزشی شرکت فعال داشتم که در ادامه به نمونه‌هایی از آنها اشاره می‌کنم:

– شرکت در جشنواره «طلیعه ظهور» قم، سال ۸۵
– شرکت در پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن،

سال ۸۵
– شرکت در اولین جشنواره «تجلی آفتاب» رشت، سال ۸۶

– شرکت در نمایشگاه گروهی خوشنویسی شهرستان آستانه اشرفیه، سال ۸۷

– شرکت در سومین جشنواره فرهنگی و هنری «سیره نبوی و علوی» استان قزوین، سال ۸۷

– نفر برگزیده سومین جشنواره سراسری خوشنویسی «کوثر» در گرایش خط شکسته‌نستعلیق، سال ۸۸
– شرکت در هفتمین و دهمین جشنواره ملی خوشنویسی رضوی یزد، سال ۸۸ و ۹۱
– شرکت در مسابقه خوشنویسی عفاف و حجاب املش، سال ۹۰ و ...

اما در پاسخ به این پرسش که برگزاری همایش‌هایی همچون تجلیل از بانوان قرآن‌پژوه تا چه اندازه می‌تواند در پیش‌برد و تعالی هنر به ویژه هنری که در خدمت تعالیم الهام‌بخش قرآن و دین مبین اسلام است، مؤثر باشد، باید بگویم که این همایش و موارد مشابهی که به همت برخی از دوستان مسئول و دلسوز در عرصه مدیریت فرهنگی و هنری در حال برگزاری است، موجب خواهد شد تا انگیزه در میان هنرمندان برای رشد و توسعه هنر قرآنی و اسلامی ارتقاء یابد.

همدلی میان مدیران فرهنگی و هنرمندان

باید به این نکته نیز توجه داشته باشیم که رشد و توسعه فرهنگ و هنر به ویژه در عرصه دینی محقق نخواهد شد، مگر با همدلی و همکاری دو قشر هنرمند و حوزه مدیریت فرهنگی و هنری؛ با توجه به فعالیت مستمر و فراگیری که شخصاً

در حوزه هنر خوشنویسی دارم و در اغلب محافل هنری با این محوریت شرکت می‌کنم، باید به این مسئله اذعان کنم که قشر هنرمندان خوشنویس به ویژه در دو عرصه خط نستعلیق و شکسته‌نستعلیق از هیچ تلاشی در ارتقای هنر خوشنویسی قرآنی فروگذار نمی‌کنند و کتابت مکرر قرآن کریم و خلق تابلوهای خوشنویسی که هر از گاهی در قالب برپایی نمایشگاه‌های خوشنویسی در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد که حاوی و مزین به احادیث و روایات ائمه معصومین(ع) و کلام قصار معصوم(ع) است، گواه این مدعاست.

با چنین ظرفیت فرهنگی و هنری که شاهد آن هستیم و همواره رو به فزونی است، حجت بر مسئولان و دوستان در حوزه‌های مدیریت فرهنگی تمام شده است و باید به این نکته تأکید کنم که هرچه نگاه دوستان مسئول به هنر، دلسوزانه باشد، نتایج مثبت آن در زمینه فرهنگسازی جامعه بیشتر خواهد بود. ما برای رسیدن به یک جامعه آرمانی و اسلامی که در آن همه آحاد جامعه از حقوقی برابر برخوردار باشند، نیاز به نشر و تبیین هرچه بیشتر اندیشه‌های اسلامی و قرآنی داریم و یکی از مطمئن‌ترین راه‌ها برای اثربخشی این اندیشه‌ها در جامعه، آراسته شدن آنها به زیور هنر است.

اما اینکه آیا پیشنهادی برای هر چه مثمرثمرتر برگزار شدن این همایش و موارد مشابه بتوانم ارائه دهم، باید بگویم که استمرار چنین حرکت‌هایی ولو یک‌بار در سال به ویژه برای قشر زنان هنرمند که کمتر توانایی و خلاقیت آنها بروز می‌یابد، ستودنی است و قطعاً موجب خواهد شد تا با مطرح شدن چهره‌های گمنام هنری به ویژه در عرصه‌های قرآنی و دینی، مسئولان بیشتر بر ظرفیت‌های این بخش وقوف پیدا کنند و

این مستلزم آن است که همایش ملی بانوان قرآن‌پژوه، هدف‌گذاری مشخص‌تری در ساختار اجرایی خود که منجر به حمایت از قشر هنری می‌شود، داشته باشد.

هنر خوشنویسی

برای درک و لذت بردن از تجربه بصری خوشنویسی باید بدانیم خوشنویس، افزون بر نگارش یک متن، سعی داشته اثری هنری با ارزش‌های زیبایی‌شناختی خلق کند. از این رو، خوشنویسی با نگارش ساده مطالب و حتی طراحی حروف و صفحه‌آرایی متفاوت است. همچنین از آنجایی که این هنر جنبه‌هایی از سنت را در دل خود دارد، باید آن را تا حدی از تابیوگرافی که مبتنی بر ارزش‌های گرافیکی مدرن و کارهای چاپی است، متمایز کرد.

خوشنویسی تقریباً در تمام فرهنگ‌ها به چشم می‌خورد، اما در مشرق زمین و به‌ویژه در سرزمین‌های اسلامی و ایران در قله هنرهای بصری واقع است. خوشنویسی اسلامی و بیش از آن خوشنویسی ایرانی، تعادلی حیرت‌انگیز میان تمامی اجزاء و عناصر تشکیل‌دهنده آن است. تعادل میان مفید و مورد مصرف بودن از یک سو و پویایی و تغییر شکل یا بندگی آن از سوی دیگر؛ تعادل میان قالب و محتوا که با آراستگی و ملایمت تام و تمام می‌تواند، شکل مناسب را برای معانی مختلف فراهم آورد.

اگر در نظر داشته باشیم که خوشنویسی اسلامی و ایرانی براساس قالب‌ها، قواعد و نظام‌های بسیار مشخصی شکل می‌گیرد و هر یک از حروف قلم‌های مختلف از نظام شکلی خاص و تا حدود زیادی غیرقابل تغییر، بر خور دارند، آنگاه درمی‌یابیم که ایجاد قلم‌های تازه و یا شیوه‌های شخصی خوشنویسان بر مبنای چه ابداع و رعایت حیرت‌انگیزی پدیدار می‌شود. در خوشنویسی اندازه هر حرف و نسبت آن با سایر حروف با دقت بسیار بالایی معین شده‌است و هر حرف به صورت یک «مدول» ثابت درمی‌آید که تخطی از آن به‌منزله نادیده گرفتن توافقی چندصدساله است که همیشه میان خوشنویس

و مخاطب برقرار بوده و با رضایت طرفین حاصل می‌آمده است. حتی ترتیب شکل کلمات نیز براساس مبانی مشخصی تعیین می‌شده که در «رسم‌الخط»‌ها و «اداب‌المشق»‌ها از جانب اساتید بزرگ تنظیم و ارائه شده‌است. قرارگیری کلمات نیز- یعنی «کرسی» - هر سطر هر چند نه به صورت کاملاً پیش‌بینی و تکلیف شده - که ناممکن بوده‌است - اما به شکل «سلیقه مطلوب» زمینه زیبایی‌شناختی پیشنهادی خاص خود را دارا بوده است.

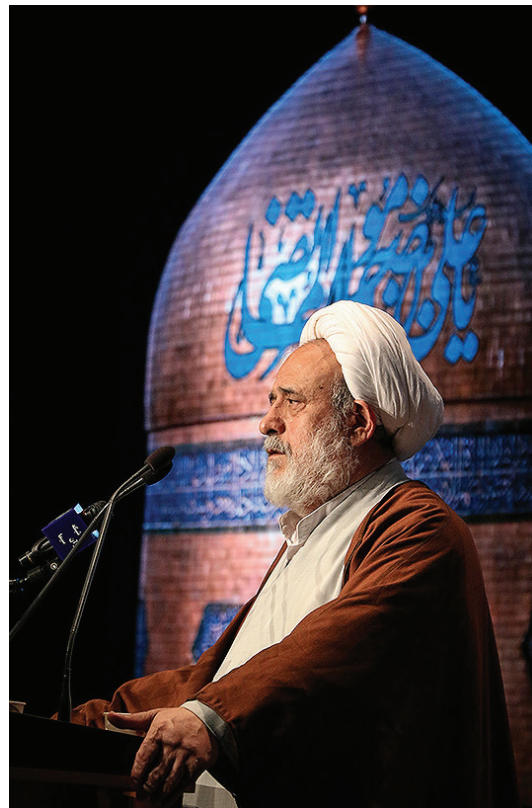
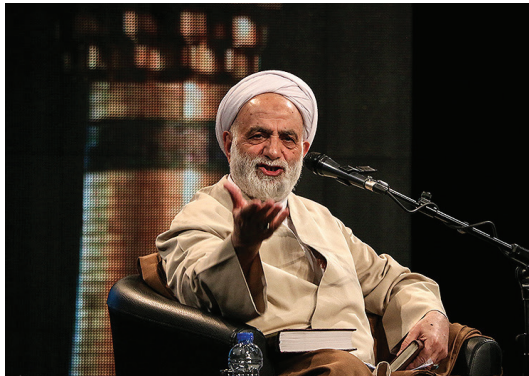
حبیب‌الله فضائلی یکی از این استادان بزرگ است که بیشتر معروفیت ایشان در زمینه خوشنویسی اسلامی است. یکی دیگر از این اساتید، امیرخانی نام دارد و یکی دیگر از این استادان، میرزا محمدرضا کلهر است. به‌طور کلی قرن‌های نهم تا یازدهم هجری را می‌توان قرن‌های درخشان در هنر خوشنویسی در ایران دانست. در دوره قاجار با ظهور روزنامه‌ها و نشریات، مصرف اصلی خوشنویسی یعنی کتابت و تکثیر آثار مکتوب به‌تدریج از بین رفت. از این‌رو جنبه‌های خلاقه و روش‌های شخصی و شیوه‌گرایانه در خط، نمود بیشتری پیدا کرد و با رواج «سیاه‌مشق»‌ها، دوران تازه‌ای فرا رسید.

روند تحولات در خوشنویسی به شکل سنتی محدود نشد و هنرمندان خطاطی و نقاشی را با هم درآمیختند تا امکانات نوینی را تجربه کنند به این کار رفته رفته عنوان نقاشیخط داده شد. شاید بتوان گفت مکتب سقاخانه خاستگاه اصلی زیباشناسی و نوآوری معاصر، در خوشنویسی خط به ویژه در پیش از انقلاب اسلامی ایران بوده است. پس از انقلاب، خوشنویسی با اقبال زیادی از سوی جوانان مواجه شد، آنان در عرصه‌های مختلف اعم از شیوه‌های سنتی و یا تلاش برای ایجاد خلاقیت‌های نوین با هم به رقابت پرداختند. رشد هنر گرافیک و گستردگی نیازهای نوین جامعه، پدید آمدن کامپیوتر به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای کار گرافیک و نشر رومیزی همه و همه چالش‌های جدید در پیش روی خوشنویسی معاصر هستند.

راهنما

ویژه نامه

بانوان
قرآن پژوه